

Gender Equality
in Coaching

Ισότητα των Φύλων
στην Προπονητική

D4.1

Πλαίσιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση

Πακέτο εργασίας 4

Εργασία 4.1

Επικεφαλής εταίρος:

European Network of Sport Education

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

WWW.SHECOACH.EU

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές. Έργο: 101133095 - SheCOACH - ERASMUS-SPORT-2023.

Πληροφορίες εγγράφου

Πακέτο εργασίας	4: Πλαίσιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση
Εργασία(ες)	4.1 Ανάπτυξη πλαισίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου
Παραδοτέο	D4.1 Πλαίσιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση

Τίτλος

(εάν διαφέρει από εκείνον του παραδοτέου)

Επικεφαλής εταίρος

European Network of Sport Education (ENSE)
Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αθλητικής Εκπαίδευσης

Υπεύθυνη επικοινωνίας

Iris Španjol, iris@sporteducation.eu

Υπεύθυνος εταίρος για το παραδοτέο

European Network of Sport Education

Επίπεδο δημοσιότητας

Δημόσιο

Περίληψη

Το παρόν έγγραφο *-D4.1 Πλαίσιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση-* εκπονήθηκε ως μέρος του 4^{ου} Πακέτου Εργασίας της δράσης SheCOACH και παρέχει μια επισκόπηση του πλαισίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου (αγγλ. gender mainstreaming) στην εκπαίδευση προπονητών και προπονητριών.

Το πλαίσιο αυτό προσφέρει πρακτική καθοδήγηση για το λεγόμενο στα αγγλικά gender mainstreaming και την προώθηση της έμφυλης ισότητας στα συστήματα αθλητικής και προπονητικής εκπαίδευσης. Η συγγραφή του Πλαισίου (στο εξής και Πλαίσιο Καθοδήγησης SheCOACH) βασίζεται στα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας και της αξιολόγησης του Προγράμματος Ανάπτυξης Ικανοτήτων SheCOACH και έχει ως στόχο να υποστηρίξει επαγγελματίες της αθλητικής και προπονητικής εκπαίδευσης, εκπαιδευτικά ιδρύματα και αθλητικούς οργανισμούς ώστε να κάνουν ουσιαστικά βήματα προς την κατεύθυνση συμπεριληπτικών πρακτικών.

Για τη δράση SheCOACH, η ένταξη της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) αναφέρεται στη διαδικασία ενσωμάτωσης και προώθησης ζητημάτων ισότητας των φύλων στα βασικά στοιχεία των προγραμμάτων σπουδών, της πιστοποίησης ή άλλων σεμιναρίων αθλητικής εκπαίδευσης, και ιδιαίτερα στον τομέα της προπονητικής. Η παρούσα έκδοση εξετάζει πώς τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλοι σχετικοί φορείς μπορούν να αξιολογήσουν την τρέχουσα ικανότητά τους, να εντοπίσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ένταξη της διάστασης του φύλου, και να εφαρμόσουν στρατηγικές με ευαισθησία στο φύλο σε όλα τα προγράμματα σπουδών και τις μεθόδους διδασκαλίας τους.

Το Πλαίσιο Καθοδήγησης SheCOACH περιλαμβάνει εργαλεία, όπως πρακτικές λίστες, οδηγίες βήμα-προς-βήμα, και περιγράφει αναλυτικά τον τρόπο ανάπτυξης σχεδίων δράσης, ανάθεσης ρόλων και παρακολούθησης της προόδου. Παρουσιάζονται επίσης παραδείγματα καλών πρακτικών και διδάγματα που αντλήθηκαν από τις χώρες εταίρους του SheCOACH

(Κύπρο, Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία), καθώς και άλλες, που μπορούν να προσαρμοστούν και εφαρμοστούν κατά περίπτωση.

Με την προώθηση ίσων ευκαιριών και μεγαλύτερης εκπροσώπησης των γυναικών στην προπονητική της καλαθοσφαίρισης -και όχι μόνο, το παρόν προτεινόμενο Πλαίσιο ενθαρρύνει μακροπρόθεσμες αλλαγές στον τρόπο της αθλητικής και προπονητικής εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη σημασία έχει να τονιστεί ότι το παρόν κείμενο έχει σχεδιαστεί ως ένα «ζωντανό έγγραφο», το οποίο μπορεί να εξελίσσεται ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και αθλητικών φορέων, ώστε να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του προπονητικού επαγγέλματος σε κάθε χώρα.

Κατάσταση

Τελικό κείμενο

Έκδοση(ες) & ημερομηνία(ες)

v.1.0: 30 Ιουλίου 2025 (Ελληνική έκδοση, μτφρ.)
v.1.0: 23 Ιουλίου 2025 (τελική έκδοση, EN)
v.0.3: 19 Ιουλίου 2025 (προσχέδιο, έκδοση EN)
v.0.2: 17 Ιουλίου 2025 (σχέδιο, έκδοση EN)
v.0.1: 16 Ιουλίου 2025 (σχέδιο, έκδοση EN)

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

SheCOACH: Gender Equality in Coaching - Ισότητα των φύλων στην προπονητική – Παραδοτέο D4.1 Πλαίσιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση (2025). Υπεύθυνος εταίρος: European Network of Sport Education. Αριθμός αναφοράς έργου: 101133095 - SheCOACH - ERASMUS-SPORT-2023. Δικτυακός τόπος: www.shecoach.eu

Όλα τα δημόσια παραδοτέα του έργου SheCOACH διατίθενται με άδεια χρήσης Creative Commons Attribution - NonCommercial - ShareAlike 4.0 International public license, επιτρέποντας την διασκευή, τροποποίηση και δημιουργία και διανομή παράγωγων έργων χωρίς εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση να αναφέρεται το ευρωπαϊκό έργο SheCOACH για την αρχική δημιουργία και τα νέα δημιουργήματα να διατίθενται με τους ίδιους ακριβώς όρους (BY-NC-SA).

Περιεχόμενα

Πληροφορίες εγγράφου	2
1. Σύντομη παρουσίαση του έργου SheCOACH	6
1.1 Περίοδος υλοποίησης και εταιρικό σχήμα.....	6
1.2 Σκοπός και στόχοι του έργου	6
1.3 Δραστηριότητες, εμπλεκόμενες ομάδες κοινού και κύρια αποτελέσματα	7
2. Εισαγωγή	9
2.1 Σκοπός και στόχοι του πλαισίου καθοδήγησης	9
2.2 Σημασία της ένταξης της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση	9
2.3 Μεθοδολογία και διαδικασία ανάπτυξης	11
2.4 Βασικά ευρήματα από την έρευνα SheCOACH	11
3. Αξιολόγηση της θεσμικής ικανότητας για την έμφυλη ισότητα	14
3.1 Κατανόηση της θεσμικής ετοιμότητας.....	14
3.2. Βασικοί δείκτες για την προπονητική εκπαίδευση με ευαισθησία ως προς το φύλο.....	15
3.3 Κατάλογος ελέγχου αυτοαξιολόγησης για εκπαιδευτικά ιδρύματα και αθλητικούς φορείς.....	16
4. Βασικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική ένταξη της διάστασης του φύλου	19
4.1 Θεσμική δέσμευση και υποστήριξη από την ηγεσία	19
4.2 Πολιτικές και κανονισμοί για την ισότητα των φύλων.....	19
4.3 Διάθεση πόρων και ανάπτυξη ικανοτήτων	20
5. Πότε, τί και πού: εντάσσοντας την διάσταση του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση .21	
5.1 Προσδιορισμός βασικών τομέων για την ένταξη της διάστασης του φύλου	21
5.2 Ένταξη της οπτικής του φύλου στον σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών.....	22
5.3 Εκπροσώπηση και συμμετοχή των γυναικών στην προπονητική	22
5.4 Προσεγγίσεις διδασκαλίας και μάθησης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των φύλων ..	23
6. Τεχνικές και εργαλεία για την ένταξη της διάστασης του φύλου	24
6.1 Διεξαγωγή ελέγχου για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε προγράμματα προπονητικής.....	24
6.2 Προώθηση της έμφυλης ισότητας σε προγράμματα πιστοποίησης προπονητών και προπονητριών.....	25
6.3 Εκπαιδευτικές ενότητες και εκπαιδευτικό υλικό	25
6.4 Αντιμετώπιση των έμφυλων προκαταλήψεων και στερεοτύπων στην αθλητική προπονητική	26
7. Ανάπτυξη σχεδίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου	27

7.1 Βασικά στοιχεία ενός σχεδίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου	27
7.2. Ρόλοι και αρμοδιότητες	27
7.3. Καθορισμός στόχων και αναμενόμενων αποτελεσμάτων.....	28
7.4 Σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης	28
8. Στρατηγικές εφαρμογής για παρόχους προπονητικής εκπαίδευσης	29
8.1 Καλές πρακτικές και μελέτες περίπτωσης.....	29
8.2. Υπέρβαση των εμποδίων για την ένταξη της διάστασης του φύλου	77
9. Σχέδιο δράσης για αθλητικές ομοσπονδίες και ενώσεις επαγγελματιών προπονητικής..	78
9.1 Συστάσεις πολιτικής για εθνικούς και περιφερειακούς φορείς	78
9.2 Δημιουργία συμπεριληπτικού προπονητικού περιβάλλοντος	78
9.3 Ενίσχυση των δικτύων καθοδήγησης και υποστήριξης για προπονήτριες	79
9.4 Εκστρατείες συνηγορίας και ευαισθητοποίησης.....	79
10. Παρακολούθηση, αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων.....	80
10.1 Βασικοί δείκτες επιδόσεων για την ισότητα των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση	81
10.2 Μηχανισμοί συλλογής δεδομένων και υποβολής εκθέσεων	82
10.3 Ανατροφοδότηση και συνεχής προσαρμογή των στρατηγικών.....	83
11. Ψηφιακή προσβασιμότητα και προβολή των αποτελεσμάτων	84
11.1 Αξιοποίηση της εκπαιδευτικής πλατφόρμας SheCOACH	84
11.2 Στρατηγικές για την ενεργό συμμετοχή ενδιαφερόμενων φορέων και ομάδων κοινού ..	84
12. Συμπεράσματα και συστάσεις	86
12.1 Σύνοψη βασικών δράσεων για την ένταξη της διάστασης του φύλου.....	87
12.2 Μελλοντικές κατευθύνσεις και μέτρα βιωσιμότητας	87
12.3 Πρόσκληση για δράση προς παρόχους αθλητικής εκπαίδευσης και αθλητικούς οργανισμούς.....	88
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	90

1. Σύντομη παρουσίαση του έργου SheCOACH

1.1 Περίοδος υλοποίησης και εταιρικό σχήμα

Το **SheCOACH: Gender Equality in Coaching (Ισότητα των Φύλων στην Προπονητική)** είναι ένα **έργο Erasmus+ Sport**, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της συμφωνίας με αριθμό **101133095 - SheCOACH - ERASMUS-SPORT-2023**, και το οποίο υλοποιείται στην **Κύπρο**, την **Ελλάδα**, την **Ιταλία** και την **Ισπανία** από **02/01/2024** έως **30/10/2026** (έργο διάρκειας 34 μηνών).

Το SheCOACH αποτελεί μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία με πολλούς εμπλεκόμενους φορείς, στην οποία συμμετέχουν ομοσπονδίες καλαθοσφαίρισης, ένας σύνδεσμος προπονητών και προπονητριών, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ένα ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως επίσης και οργανισμοί εμπειρογνομόνων στους τομείς της αθλητικής εκπαίδευσης και προπόνησης, καθώς και της τεχνολογίας. Συγκεκριμένα, η κοινοπραξία SheCOACH αποτελείται από τα ακόλουθα 9 μέλη από 7 χώρες:

Συντονιστής εταίρος έργου:

- 1) ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ - CYPRUS BASKETBALL FEDERATION (CBF), Κύπρος (basketball.org.cy)

Συνεργάτες – εταίροι υλοποίησης:

- 2) ΣΥΜΠΛΕΞΙΣ - SYMPLEXIS, Ελλάδα (symplexis.eu)
- 3) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΠΟΝΗΤΩΝ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ/ΣΕΠΚ - GREEK BASKETBALL COACHES ASSOCIATION (GBCA), Ελλάδα (sepk.gr)
- 4) ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΟΥΡΘΙΑ - UNIVERSIDAD DE MURCIA (UMU), Ισπανία (um.es)
- 5) ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ CASTILLA LA MANCHA - FEDERACION DE BALONCESTO DE CASTILLA LA MANCHA (FBCLM), Ισπανία (fbclm.net)
- 6) L'ORMA SSD ARL, Ιταλία (ormainternational.eu)
- 7) SPORT COACHING EUROPE (SCE), Μάλτα (sportcoachingeurope.org)
- 8) ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – EUROPEAN NETWORK OF SPORT EDUCATION (ENSE), Αυστρία (sporteducation.eu)
- 9) HIP - HUB FOR INNOVATION POLICY S.R.L, Ρουμανία (hubinno.eu).

1.2 Σκοπός και στόχοι του έργου

Το έργο SheCOACH έχει ως στόχο να **συμβάλει στην ισότητα των φύλων στην προπονητική και ευρύτερα στον αθλητισμό, προωθώντας τη συμμετοχή των γυναικών στην προπονητική εκπαίδευση, ιδίως στον τομέα της καλαθοσφαίρισης** στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ιταλία και την Ισπανία.

Οι επιμέρους στόχοι του SheCOACH είναι οι εξής:

- Προώθηση της ένταξης της διάστασης του φύλου (αγγλ. όρος gender mainstreaming) και της ενσωμάτωσης ειδικών θεμάτων φύλου στα προγράμματα σπουδών αθλητικής προπονητικής.
- Ανάπτυξη της ευαισθητοποίησης και των γνώσεων και δεξιοτήτων των επαγγελματιών που εργάζονται σε παρόχους αθλητικής/προπονητικής εκπαίδευσης σχετικά με τη συμπερίληψη έμφυλων θεμάτων στα προγράμματα σπουδών τους.
- Ενίσχυση της γνώσης και της ευαισθητοποίησης των εθνικών/περιφερειακών/τοπικών εκπαιδευτικών ή/και αθλητικών αρχών σχετικά με την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στα συστήματα προπονητικής εκπαίδευσης.
- Ευαισθητοποίηση των αθλητικών συλλόγων, ακαδημιών και σχολών προπονητικής σχετικά με τα οφέλη της συμμετοχής γυναικών/προπονητριών και της ενίσχυσης της συμμετοχής γυναικών, ιδίως σε παραδοσιακά «ανδροκρατούμενα αθλήματα».
- Αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην προπονητική εκπαίδευση/κατάρτιση στον τομέα της καλαθοσφαίρισης.

1.3 Δραστηριότητες, εμπλεκόμενες ομάδες κοινού και κύρια αποτελέσματα

Οι στόχοι του SheCOACH θα επιτευχθούν μέσω της υλοποίησης των ακόλουθων δραστηριοτήτων, που αποτελούν και τα σχετικά παραδοτέα του έργου:

- Συστάσεις για παρόχους αθλητικής/προπονητικής εκπαίδευσης και πιστοποίησης προσόντων προπονητών και προπονητριών σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε μαθήματα και προγράμματα σπουδών προπονητικής (όλες οι ερευνητικές εκθέσεις του έργου SheCOACH είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση www.shecoach.eu/resources).
- Διαδικτυακό πρόγραμμα ανάπτυξης γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων για παρόχους προπονητικής εκπαίδευσης σχετικά με την ένταξη της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) (η πλήρης περιγραφή του προγράμματος είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση www.shecoach.eu/resources, ενώ η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης shecoach-platform.eu είναι επίσης προσβάσιμη μέσω του διαδικτυακού τόπου του έργου www.shecoach.eu).
- Πλαίσιο καθοδήγησης για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση (βλ. παρούσα έκδοση).
- Εκδηλώσεις και καμπάνιες ευαισθητοποίησης και διάδοσης των αποτελεσμάτων του έργου.

Οι κύριες ομάδες κοινού στις οποίες απευθύνεται το έργο SheCOACH είναι:

- Εθνικές ή περιφερειακές ομοσπονδίες καλαθοσφαίρισης -και άλλων αθλημάτων
- Ενώσεις και σύνδεσμοι προπονητών/τριών
- Πάροχοι αθλητικής και προπονητικής εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΙΕΚ, Κολέγια κ.α.), συμπεριλαμβανομένων των ομοσπονδιών καλαθοσφαίρισης και των ενώσεων/συνδέσμων προπονητών/τριών
- Τοπικοί, περιφερειακοί και εθνικοί φορείς χάραξης πολιτικής στους τομείς του αθλητισμού και της εκπαίδευσης.

Επιπλέον, το έργο SheCOACH απευθύνεται σε: διοικητικά στελέχη του αθλητισμού σε όλα τα επίπεδα, διεθνείς ομοσπονδίες καλαθοσφαίρισης (και άλλων αθλημάτων), αθλητικούς συλλόγους/ακαδημίες/σχολές, δίκτυα αθλητικών ενώσεων, φορέων, παρόχων εκπαίδευσης σε ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο, ερευνητές-τριες και φοιτητές-τριες σε συναφή πεδία, καθώς και στο ευρύ κοινό -ιδίως σε όσες/ους/α αγαπούν τον αθλητισμό.

Τα κύρια αποτελέσματα που αναμένονται από την υλοποίηση του SheCOACH είναι τα ακόλουθα, τα οποία αντικατοπτρίζουν επίσης τους βασικούς δείκτες επιδόσεων του έργου:

- Περίπου **80-100 επαγγελματίες που εργάζονται σε παρόχους αθλητικής/προπονητικής εκπαίδευσης** θα αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την ένταξη της διάστασης του φύλου στο πρόγραμμα σπουδών του φορέα τους ή/και στις επιμέρους εκπαιδεύσεις τους,
- Τουλάχιστον **15 προγράμματα σπουδών προπονητικής** θα εντάξουν τη διάσταση του φύλου ή/και θα συμπεριλάβουν στα σεμινάρια τους σχετικά θέματα για την έμφυλη ισότητα στην προπονητική,
- Τουλάχιστον **50 εθνικές/περιφερειακές/τοπικές αρχές εκπαίδευσης και αθλητισμού** θα ενημερωθούν και θα ευαισθητοποιηθούν σχετικά με την εφαρμογή πολιτικών για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην αθλητική και προπονητική εκπαίδευση,
- Τουλάχιστον **130 στελέχη/μέλη αθλητικών συλλόγων/ακαδημιών/σχολών κ.α.** θα ενημερωθούν και θα ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τα οφέλη της συμμετοχής γυναικών στην προπονητική και της ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών στον αθλητισμό γενικότερα,
- Τουλάχιστον **30.000 άτομα** θα ενημερωθούν για τα αποτελέσματα του έργου SheCOACH μέσω ενεργειών, εκδηλώσεων και δράσεων - δια ζώσης ή διαδικτυακά.

2. Εισαγωγή

2.1 Σκοπός και στόχοι του πλαισίου καθοδήγησης

Το παρόν πλαίσιο καθοδήγησης για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση αποσκοπεί στο να προσφέρει μιας δομημένη προσέγγιση για την ενσωμάτωση και προώθηση της έμφυλης ισότητας στα προγράμματα αθλητικής – προπονητικής εκπαίδευσης. Αντιμετωπίζοντας τα υφιστάμενα κενά σε γνώσεις, πολιτικές και θεσμικές πρακτικές, το πλαίσιο αυτό επιδιώκει να χρησιμεύσει ως πρακτικός οδηγός για παρόχους αθλητικής/προπονητικής εκπαίδευσης, αθλητικές ομοσπονδίες, ενώσεις ή οργανισμούς, καθώς και για υπεύθυνους φορείς χάραξης πολιτικής, ώστε να διασφαλιστεί ένα συμπεριληπτικό, ισότιμο και υποστηρικτικό περιβάλλον για τις γυναίκες -προπονήτριες.

Οι πρωταρχικοί στόχοι αυτού του πλαισίου είναι: να καθορίσει κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης ως προς την ένταξη της διάστασης του φύλου στα προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης, να παρέχει πρακτικά εργαλεία και τεχνικές για την προώθηση της έμφυλης ισότητας στα προγράμματα αθλητικών σπουδών, να υποστηρίξει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή άλλους αθλητικούς φορείς στην ανάπτυξη σχεδίων δράσης και μηχανισμών παρακολούθησης που προωθούν και διατηρούν την εκπαίδευση συμπεριληπτική ως προς το φύλο, να διασφαλίσει ότι η εκπαίδευση των προπονητών και προπονητριών αντικατοπτρίζει επαρκώς τις εμπειρίες, τις αξίες και τους ηγετικούς ρόλους των γυναικών στον αθλητισμό και να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ αθλητικών ομοσπονδιών, προπονητικών ενώσεων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και άλλων σχετικών φορέων για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην προπονητική, ιδίως της καλαθοσφαίρισης.

Με την ένταξη των έμφυλων ζητημάτων στην προπονητική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, το πλαίσιο καθοδήγησης SheCOACH επιδιώκει να διασφαλίσει ότι η επόμενη γενιά προπονητών και προπονητριών θα είναι εξοπλισμένη με τις απαραίτητες ικανότητες για την προώθηση ενός συμπεριληπτικού και ποικιλόμορφου προπονητικού περιβάλλοντος.

2.2 Σημασία της ένταξης της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση

Η ένταξη της διάστασης του φύλου είναι μια παγκοσμίως αναγνωρισμένη στρατηγική για την προώθηση της έμφυλης ισότητας σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του αθλητισμού. Στην αθλητική και προπονητική εκπαίδευση, η ένταξη της διάστασης του φύλου σημαίνει διασφάλιση ότι ο σχεδιασμός, το περιεχόμενο, η υλοποίηση και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων προωθούν ενεργά την ισότητα των φύλων, αμφισβητούν τα στερεότυπα και δημιουργούν δρόμους για την ευημερία των γυναικών – αθλητών, προπονητριών ή και σε άλλες ηγετικές θέσεις.

Μελέτες έχουν δείξει ότι οι προπονήτριες αντιμετωπίζουν πολυάριθμα εμπόδια, όπως περιορισμένη πρόσβαση σε ηγετικές θέσεις και μειωμένες ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης, θεσμικές προκαταλήψεις και πολιτισμικά στερεότυπα που υπονομεύουν την αξιοπιστία τους, έλλειψη καθοδήγησης και ευκαιριών δικτύωσης, καθώς και προκλήσεις για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής -ιδίαιτερα για τις γυναίκες που αναλαμβάνουν ευθύνες

φροντίδας (π.χ. μητέρες ή φροντίστριες ηλικιωμένων μελών της οικογένειας κ.α.). Τα εμπόδια αυτά είναι καλά τεκμηριωμένα στη βιβλιογραφία. Για παράδειγμα, οι LaVoι και Dutone (2012) πρότειναν ένα μοντέλο που προσδιορίζει τα εμπόδια σε ατομικό, διαπροσωπικό, οργανωτικό και κοινωνικο-πολιτισμικό επίπεδο. Ο Lockwood (2006) επισήμανε πόσο σημαντικό είναι για τις γυναίκες να έχουν πρότυπα του ίδιου φύλου, ειδικά σε τομείς όπου κυριαρχούν οι άνδρες, καθώς αυτό βοηθά στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης τους στις επαγγελματικές τους ικανότητες. Οι Barker-Ruchti et. al. (2015) επισήμαναν ότι τα συστήματα προπόνησης συχνά βασίζονται σε ανδρικά πρότυπα, τα οποία αφήνουν στην άκρη τις εμπειρίες των γυναικών. Έδειξαν επίσης πως αυτά τα συστήματα δημιουργούν δομικά και πολιτισμικά εμπόδια, όπως τα «σημεία καμπίης» που καθορίζονται από τις προσδοκίες για το πώς πρέπει να συμπεριφέρονται τα δύο φύλα. Οι Clarkson et. al. (2019) μελέτησαν πώς οι γυναίκες προπονήτριες ποδοσφαίρου αντιμετωπίζουν αυτές τις προσδοκίες, προσπαθώντας να ισορροπήσουν ανάμεσα στην έκφραση της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας μέσα στις επαγγελματικές τους ταυτότητες.

Με την προώθηση της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση, ζητούμενο είναι να δημιουργήσουμε ένα πιο αντιπροσωπευτικό, δίκαιο και αποτελεσματικό δυναμικό επαγγελματιών της προπονητικής. Αυτό δεν είναι επωφελές μόνο για τις γυναίκες - προπονήτριες, αλλά και για τις αθλήτριες, τους αθλητικούς συλλόγους και οργανισμούς και την ευρύτερη αθλητική κοινότητα, καθώς με τον τρόπο αυτό προωθείται ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον που εκτιμά τη διαφορετικότητα και προάγει τις ίσες ευκαιρίες.

Πέρα από τη δικαιοσύνη και την συμπερίληψη, η έλλειψη έμφυλης ισότητας στον αθλητισμό αποτελεί επίσης μια χαμένη στρατηγική ευκαιρία. Οι έρευνες δείχνουν ότι η εμπλοκή περισσότερων εξειδικευμένων και μορφωμένων γυναικών στην προπονητική και την αθλητική ανάπτυξη αποφέρει σημαντικά προσωπικά, οργανωτικά και κοινωνικά οφέλη. Αντί να θεωρούν τα ζητήματα φύλου ως περιφερειακά ή περιοριστικά για τους στόχους απόδοσης, οι ενδιαφερόμενοι αθλητικοί φορείς πρέπει να αναγνωρίσουν την ισότητα των φύλων ως προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Όταν οι γυναίκες εκπροσωπούνται ισότιμα -ως προπονήτριες, μέντορες και ηγέτιδες- συνεισφέρουν νέες προοπτικές, διαφοροποιούν τα στυλ ηγεσίας και αναδεικνύονται ως πρότυπα (role models) τόσο για κορίτσια και γυναίκες, όσο και για αγόρια και άνδρες. Η ισότιμη παρουσία και καθοδήγηση από άνδρες και γυναίκες βοηθά να μειωθούν τα υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης μαθημάτων και προπονήσεων από κορίτσια και γυναίκες, περιορίζει τα σεξιστικά στερεότυπα και δημιουργεί ένα θετικό και υποστηρικτικό αθλητικό περιβάλλον. Για τις δε γυναίκες με αναπηρία ή με μεταναστευτικό υπόβαθρο, τα συμπεριληπτικά προγράμματα αθλητισμού αποτελούν συχνά δρόμο προς την ενδυνάμωση, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη.

Η ισότητα των φύλων βελτιώνει συνολικά την ποιότητα και την ελκυστικότητα του αθλητισμού. Προάγει την υγεία, αυξάνει τη συμμετοχή, διευρύνει την ομάδα ταλέντων και φέρνει οικονομικά οφέλη σε όλους τους εμπλεκόμενους — από αθλητικούς οργανισμούς και μέσα ενημέρωσης έως τις βιομηχανίες που σχετίζονται με τον αθλητισμό. Ένα συμπεριληπτικό «οικοσύστημα» στο χώρο του αθλητισμού και της προπονητικής δεν είναι απλώς δικαιότερο - είναι πιο έξυπνο, ισχυρότερο και πιο βιώσιμο.

Τα πορίσματα της έρευνας SheCOACH (όλα διαθέσιμα στη διεύθυνση <https://shecoach.eu/resources> στα EN, EL, ES, IT) υπογραμμίζουν την επείγουσα ανάγκη εφαρμογής δομημένων στρατηγικών για την ένταξη της διάστασης του φύλου και την

αντιμετώπιση των εμποδίων, καθιστώντας το παρόν πλαίσιο ένα ουσιαστικό εργαλείο για την καθοδήγηση αυτών των προσπαθειών.

2.3 Μεθοδολογία και διαδικασία ανάπτυξης

Η ανάπτυξη του παρόντος πλαισίου καθοδήγησης βασίστηκε σε μια πολυδιάστατη διαδικασία έρευνας και διαβούλευσης, που περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων, τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και την ανάλυση καλών πρακτικών. Ειδικότερα, η μεθοδολογία περιλάμβανε βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην αθλητική προπονητική, την εξέταση των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον εντοπισμό σύγχρονων τάσεων.

Η συλλογή πρωτογενών δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ερευνών και δομημένων συνεντεύξεων με φορείς από όλες τις συμμετέχουσες χώρες, μεταξύ των οποίων πάροχοι αθλητικής εκπαίδευσης, αθλητικές ομοσπονδίες, προπονητές/τριες και φορείς χάραξης πολιτικής. Επιπλέον, έγινε ανάλυση των υφιστάμενων κενών με στόχο τον εντοπισμό των βασικών προκλήσεων, εμποδίων και ευκαιριών για την ένταξη της διάστασης του φύλου στα προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης.

Σε όλη τη διάρκεια του έργου, διοργανώθηκαν εκδηλώσεις με εταίρους, εκπαιδευτές/τριες και σχετικούς φορείς, που συνέβαλαν στην επικύρωση των ευρημάτων και στη βελτίωση των συστάσεων του πλαισίου. Η διαδικασία ανάπτυξης περιλάμβανε επίσης τη δημιουργία εφαρμόσιμων στρατηγικών, εργαλείων αυτοαξιολόγησης και πλαισίων παρακολούθησης για την υποστήριξη της εφαρμογής.

Η τελική έκδοση έχει σχεδιαστεί ως ψηφιακός πόρος, προσβάσιμος μέσω του δικτυακού τόπου του έργου SheCOACH και της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης, εξασφαλίζοντας ευρεία διάδοση και πρακτική χρηστικότητα.

Η μεθοδολογία αυτή διασφαλίζει ότι το πλαίσιο είναι τεκμηριωμένο, σχετικό με το περιβάλλον εφαρμογής και προσαρμόσιμο σε διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα προπονητικής και πολιτισμικά πλαίσια.

2.4 Βασικά ευρήματα από την έρευνα SheCOACH

Η έρευνα SheCOACH, που διεξήχθη στην Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία (Απρίλιος - Ιούνιος 2024), παρέχει κρίσιμες πληροφορίες για το σημερινό τοπίο της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση. Τα βασικά ευρήματα δείχνουν ότι εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική ανισότητα μεταξύ των φύλων στον χώρο της προπονητικής, με τις γυναίκες να παραμένουν υποεκπροσωπούμενες, ιδιαίτερα σε ηγετικές θέσεις. Αυτό οφείλεται σε βαθιά ριζωμένα διαρθρωτικά και πολιτισμικά εμπόδια.

Η έρευνα αναδεικνύει επίσης την απουσία πολιτικών που να ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση. Πολλά εθνικά και περιφερειακά προγράμματα δεν περιλαμβάνουν θέματα ισότητας των φύλων στα αναλυτικά προγράμματα, στο εκπαιδευτικό υλικό ή στις διαδικασίες πιστοποίησης.

Επιπλέον, καταγράφεται περιορισμένη ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση γύρω από την ισότητα των φύλων. Ένα σημαντικό ποσοστό τόσο των εκπαιδευτών/τριών όσο και των εκπαιδευομένων στην προπονητική εκπαίδευση δεν έχει λάβει επίσημη κατάρτιση σε προσεγγίσεις που λαμβάνουν υπόψη τις έμφυλες διαστάσεις της προπονητικής.

Θεσμικά και πολιτισμικά εμπόδια, συμπεριλαμβανομένων των πατριαρχικών προτύπων, των στερεοτύπων φύλου και των ασυνείδητων προκαταλήψεων, επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι γυναίκες - προπονήτριες γίνονται αντιληπτές και αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο του επαγγέλματος. Η έρευνα υπογραμμίζει την ανάγκη για στοχευμένη καθοδήγηση και δίκτυα υποστήριξης, καθώς οι προπονήτριες επωφελούνται σημαντικά από τη δομημένη καθοδήγηση, τις ευκαιρίες δικτύωσης και τη στοχευμένη εκπαίδευση σε θέματα ηγεσίας. Οι απαντήσεις της έρευνας δείχνουν ευρεία αναγνώριση της σημασίας της προώθησης της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση, αλλά υπογραμμίζουν επίσης την έλλειψη συγκεκριμένων στρατηγικών για την επίτευξή της.

Το ακόλουθο γράφημα παρουσιάζει τα πιο συχνά αναφερόμενα εμπόδια για την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση στις τέσσερις χώρες εταίρους του SheCOACH.

Γράφημα 1: Οι πιο δημοφιλείς απαντήσεις στην ερώτηση «Ποια πιστεύετε ότι είναι τα κυριότερα εμπόδια για την ισότητα των φύλων στο προπονητικό επάγγελμα στη χώρα σας;» (% ανά χώρα)

Πηγή: SheCOACH: Gender Equality in Coaching - Ισότητα των φύλων στην προπονητική - Παραδοτέο D2.3. Έκθεση συστάσεων για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε προγράμματα σπουδών αθλητικής προπονητικής (2024). Υπεύθυνος εταίρος: Symplexis σε συνεργασία με Sport Coaching Europe και European Network of Sport Education.

Η πρόσφατη πρωτογενής έρευνα που διεξήχθη στην Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία (SheCOACH D2.3) επιβεβαιώνει ότι η ευαισθητοποίηση από μόνη της δεν είναι επαρκής για να οδηγήσει σε θεσμικό μετασχηματισμό. Σε όλες τις τέσσερις χώρες, λιγότερο από το 25% των επαγγελματιών προπονητικής εκπαίδευσης ανέφεραν ότι έχουν εφαρμόσει οποιαδήποτε μορφή στρατηγικής για την ισότητα των φύλων. Στην Ελλάδα και την Κύπρο, ο αριθμός αυτός ήταν κάτω από το 15%, αναδεικνύοντας την επείγουσα ανάγκη για δομημένη καθοδήγηση. Επιπλέον, πάνω από το 85% των συμμετεχόντων και συμμετεχουσών από τους χώρους του αθλητισμού και της προπονητικής δήλωσαν ότι δεν είχαν λάβει ποτέ επίσημη εκπαίδευση σχετικά με την παιδαγωγική με ευαισθησία ως προς το φύλο ή την προώθηση της ισότητας των φύλων. Όταν ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες στην έρευνα να αξιολογήσουν τα θεσμικά εμπόδια, ανέφεραν πιο συχνά τη θεσμική αδράνεια, την έλλειψη ευαισθητοποίησης από πλευράς ηγεσίας και τη χαμηλή ετοιμότητα ή ικανότητα του προσωπικού ως βασικές προκλήσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση.

Αυτά τα ευρήματα αναδεικνύουν την ανάγκη για ένα πρακτικό και ευέλικτο πλαίσιο – όπως αυτό που παρουσιάζεται εδώ – το οποίο μπορεί να καθοδηγήσει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους αθλητικούς φορείς στη διαδικασία ένταξης της διάστασης του φύλου σε όλα τα επίπεδα των λειτουργιών τους. Τονίζουν επίσης τη σημασία ύπαρξης ενός δομημένου πλαισίου που να προσφέρει εφαρμόσιμες λύσεις για την υπέρβαση των εμποδίων, δίνοντας στα ιδρύματα και στους φορείς τα απαραίτητα εργαλεία για να αξιολογούν, να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να παρακολουθούν δράσεις για την έμφυλη ισότητα στην προπονητική εκπαίδευση.

3. Αξιολόγηση της θεσμικής ικανότητας για την έμφυλη ισότητα

Η προώθηση της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση ξεκινά με μια σαφή και ειλικρινή κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης του εκπαιδευτικού ιδρύματος ή του φορέα που παρέχει πιστοποιήσεις, προγράμματα κατάρτισης και επαγγελματικής ανάπτυξης. Χωρίς αυτή τη βασική αξιολόγηση, οι προσπάθειες ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου ενδέχεται να είναι αποσπασματικές και να μην αγγίζουν τις βαθύτερες, διαρθρωτικές προκλήσεις. Ένα ίδρυμα που προωθεί ουσιαστικά την ισότητα των φύλων δεν κρίνεται από μεμονωμένες πολιτικές ή συμβολικές δράσεις, αλλά από τον βαθμό στον οποίο η προοπτική του φύλου είναι ενσωματωμένη με συνέπεια στις αξίες, στις δομές, στις λειτουργίες και στα αποτελέσματά του.

3.1 Κατανόηση της θεσμικής ετοιμότητας

Η θεσμική ετοιμότητα (βλ. και ετοιμότητα του φορέα, εκπαιδευτικού ιδρύματος κ.λπ.) αναφέρεται στον βαθμό στον οποίο ένας οργανισμός είναι πρόθυμος και ικανός να εφαρμόσει πολιτικές ισότητας των φύλων με ουσιαστικό και βιώσιμο τρόπο. Αυτό περιλαμβάνει τόσο τις επίσημες δομές (όπως πολιτικές, στρατηγικές και κατανομή πόρων), όσο και τις άτυπες πτυχές της οργανωσιακής κουλτούρας (όπως τα πρότυπα, οι στάσεις και η συμπεριφορά της ηγεσίας), οι οποίες μπορούν είτε να διευκολύνουν είτε να εμποδίσουν την πρόοδο (Norman, 2010).

Η έρευνα δείχνει ότι η αλλαγή επιτυγχάνεται πιο αποτελεσματικά όταν οι οργανισμοί αναγνωρίζουν τη θέση τους μέσα σε ένα ευρύτερο σύστημα έμφυλων σχέσεων και δεσμεύονται σε κριτικό αναστοχασμό και μακροπρόθεσμη προσπάθεια (Clarkson et al., 2020). Τα δεδομένα από τις εθνικές έρευνες του SheCOACH (D2.2, D2.3) επιβεβαιώνουν αυτή τη διαπίστωση: πάροχοι προπονητικής εκπαίδευσης και στις τέσσερις χώρες ανέφεραν ένα σημαντικό χάσμα ανάμεσα στις διακηρυγμένες αξίες των ιδρυμάτων και στην πραγματική τους ικανότητα εφαρμογής.

Παρόλο που αρκετά ιδρύματα εκφράζουν δέσμευση στην ένταξη με τρόπο συμπεριληπτικό, η απουσία ξεκάθαρων εσωτερικών πολιτικών, η περιορισμένη επιμόρφωση του προσωπικού και η έλλειψη μηχανισμών παρακολούθησης με ανάλυση κατά φύλο, συχνά δυσκολεύουν την ουσιαστική πρόοδο.

Κατά τις δομημένες συνεντεύξεις, πολλοί ενδιαφερόμενοι φορείς ανέδειξαν και τον ρόλο της προσωπικής στάσης των ηγετικών στελεχών: οι αντιλήψεις και οι επιλογές τους μπορούν είτε να αποτελέσουν εμπόδιο είτε να λειτουργήσουν ως καταλύτης αλλαγής. Αυτό αναδεικνύει την κρίσιμη σημασία της υπευθυνότητας και της δέσμευσης της ηγεσίας ως βασική διάσταση της θεσμικής ετοιμότητας.

Μια ισχυρή αξιολόγηση της ετοιμότητας διερευνά:

- Στάσεις και συμπεριφορές της ηγεσίας όσον αφορά την συμπερίληψη των φύλων.
- Υπάρχουσες πολιτικές και κενά στην εφαρμογή τους.

- Θεσμικό ιστορικό με πρωτοβουλίες για την πολυμορφία ή την ισότητα.
- Διαθεσιμότητα πόρων (ανθρώπινων, οικονομικών, τεχνικών).
- Ικανότητες του προσωπικού σε θέματα εκπαίδευσης και καθοδήγησης με γνώμονα την ευαισθητοποίηση ως προς το φύλο.

Τα ιδρύματα μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο διενέργειας ενός **ελέγχου ως προς το φύλο (gender audit)**, ενός εσωτερικού εργαλείου αξιολόγησης που βοηθά στον εντοπισμό δυνατών και αδύναμων σημείων στις προσπάθειες ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, σε επίπεδο πολιτικών, διαδικασιών, οργανωσιακής κουλτούρας και στελέχωσης του φορέα.

3.2. Βασικοί δείκτες για την προπονητική εκπαίδευση με ευαισθησία ως προς το φύλο

Ένα ίδρυμα αθλητικής/προπονητικής εκπαίδευσης που προωθεί την έμφυλη ισότητα κάνει περισσότερα από το να συμπεριλαμβάνει απλώς γυναίκες στα προγράμματά του -εξασφαλίζει ότι οι δομές, οι μέθοδοι και η κουλτούρα της μάθησης υποστηρίζουν ενεργά την έμφυλη ισότητα. Οι ακόλουθοι δείκτες, που βασίζονται σε διεθνή πλαίσια (π.χ. UNESCO, UN Women, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων), βοηθούν στον προσδιορισμό του βαθμού στον οποίο ένα ίδρυμα κινείται προς αυτόν τον στόχο:

- **Δέσμευση της ηγεσίας:** Η ηγεσία του ιδρύματος ή του φορέα υπερασπίζεται την ισότητα των φύλων δημόσια και με συνέπεια. Η δέσμευση αυτή αντανακλάται στα έγγραφα στρατηγικής, στα δημόσια μηνύματα, στην κατανομή των πόρων και στην εκπροσώπηση στις δομές στελέχωσης (Norman, 2010).
- **Πλαίσια πολιτικής:** Υπάρχουν σαφείς και επικαιροποιημένες πολιτικές για την ένταξη της ισότητας των φύλων στις προσλήψεις, την κατάρτιση, την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών και τις διαδικασίες καταγγελιών. Οι πολιτικές συνδέονται με μετρήσιμους στόχους και είναι διαθέσιμες στο κοινό.
- **Ισορροπημένη εκπροσώπηση:** Οι γυναίκες δεν παρακολουθούν απλώς προγράμματα αθλητικής ή προπονητικής εκπαίδευσης, αλλά διδάσκουν κιάλας, λειτουργούν ως μέντορες, εκπαιδύτριες, υπεύθυνες λήψης αποφάσεων και εμπειρογνώμονες στο σχεδιασμό και την αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών (Barker-Ruchti et al., 2015).
- **Πρόγραμμα σπουδών και παιδαγωγική:** Το εκπαιδευτικό υλικό είναι απαλλαγμένο από στερεότυπα και αντικατοπτρίζει τις διαφορετικές, σύγχρονες πραγματικότητες στο χώρο της προπονητικής. Οι συμπεριληπτικές παιδαγωγικές πρακτικές ασχολούνται με θέματα όπως η ασυνείδητη προκατάληψη, η επικοινωνία με ευαισθησία ως προς το φύλο και η διατομεακότητα (Shaw & Hoerber, 2003).
- **Πρόσβαση και συμμετοχή:** Τα προγράμματα έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι ανοιχτά και προσβάσιμα σε όλους/όλες/όλα, ανεξαρτήτως φύλου ή υπόβαθρου. Αυτό περιλαμβάνει ευέλικτες μορφές μάθησης, δυνατότητες υποτροφιών, στήριξη για τη φροντίδα παιδιών και ενεργή υποστήριξη ομάδων που είναι συχνά υποεκπροσωπούμενες (Lockwood, 2006).
- **Ανάπτυξη ικανοτήτων:** Το προσωπικό λαμβάνει τακτική κατάρτιση σε θέματα ένταξης της διάστασης του φύλου, συμπεριληπτικής καθοδήγησης και αντιμετώπισης των προκαταλήψεων. Η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη ενσωματώνεται στη στρατηγική του ιδρύματος για το ανθρώπινο δυναμικό του.
- **Δεδομένα και παρακολούθηση:** Συλλέγονται συστηματικά δεδομένα με ανάλυση κατά φύλο, τα οποία αξιοποιούνται για την παρακολούθηση της προόδου, τον σχεδιασμό δράσεων και την έγκυρη, διαφανή ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων (Kane, 2013).

- **Ασφαλή και συμπεριληπτικά περιβάλλοντα:** Οι διαδικασίες για την πρόληψη και αντιμετώπιση παρενόχλησης και διακρίσεων είναι σαφώς καθορισμένες και εφαρμόζονται με συνέπεια. Παράλληλα, παρέχονται συστήματα υποστήριξης — όπως διαμεσολαβητές και εργαλεία ανώνυμης αναφοράς — για την προστασία όλων των εκπαιδευόμενων και του προσωπικού.

Αυτοί οι δείκτες δεν λειτουργούν ως απλά «κουτάκια ελέγχου», αλλά ως δυναμικά εργαλεία αναφοράς που εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι σχετικοί φορείς ενθαρρύνονται να εστιάζουν στους τομείς που χρειάζονται βελτίωση, να θέτουν ρεαλιστικούς στόχους και να γιορτάζουν κάθε μικρό βήμα προόδου.

3.3 Κατάλογος ελέγχου αυτοαξιολόγησης για εκπαιδευτικά ιδρύματα και αθλητικούς φορείς

Για να βοηθήσει τα ιδρύματα και τους αθλητικούς φορείς να προσδιορίσουν την τρέχουσα κατάσταση και να εντοπίσουν τα επόμενα βήματα, το παρόν πλαίσιο καθοδήγησης SheCOACH προσφέρει ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης. Ο κατάλογος ελέγχου στοχεύει να ενθαρρύνει τον «εσωτερικό διάλογο», να καθοδηγήσει τον σχεδιασμό και να αναδείξει τόσο τα δυνατά σημεία όσο και τα κενά στην αντιμετώπιση θεμάτων φύλου. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε τακτά διαστήματα για την παρακολούθηση της προόδου, ως μέρος εσωτερικών αξιολογήσεων ή στο πλαίσιο διαδικασιών διαπίστευσης και διασφάλισης ποιότητας.

Μερικές από τις βασικές ερωτήσεις που ένα ίδρυμα/ένας φορέας καλείται να θέσει στο πλαίσιο της αξιολόγησής του είναι:

- Υποστηρίζει η ηγεσία μας ενεργά και δημόσια την ισότητα των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση;
- Διαθέτουμε γραπτή πολιτική ή στρατηγική που να αφορά την ένταξη της διάστασης του φύλου;
- Αντιπροσωπεύονται ισότιμα οι γυναίκες σε ρόλους ηγεσίας, διδασκαλίας και ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών;
- Είναι το υλικό των μαθημάτων μας απαλλαγμένο από έμφυλες προκαταλήψεις και συμπεριλαμβάνει διαφορετικές «διαδρομές» και «ταυτότητες» προπονητών και προπονητριών;
- Προσφέρουμε εκπαίδευση και υποστήριξη στο προσωπικό σχετικά με πρακτικές ευαισθητοποιημένες ως προς το φύλο;
- Έχουμε διενεργήσει έλεγχο ως προς το φύλο (gender audit) ή επανεξέταση σχετικά με την έμφυλη ισότητα τα τελευταία τρία χρόνια;
- Συγκεντρώνουμε και χρησιμοποιούμε δεδομένα με ανάλυση κατά φύλο στο σχεδιασμό και τις αξιολογήσεις των προγραμμάτων και των δράσεών μας;
- Περιλαμβάνουν οι διαδικασίες πρόσληψης μέτρα για τη βελτίωση της ισορροπίας των φύλων;
- Υπάρχουν μηχανισμοί ασφαλούς αναφοράς για περιστατικά παρενόχλησης ή διακρίσεων;
- Συνεργαζόμαστε με γυναικεία αθλητικά δίκτυα ή οργανώσεις που προωθούν την ισότητα των φύλων;

Ο κατάλογος αυτός δεν αφορά την επίτευξη της «τελειότητας», αλλά την πρόοδο. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι φορείς ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τις απαντήσεις τους ως βάση για τον

προγραμματισμό των δράσεών τους, να θέτουν συγκεκριμένους και χρονικά προσδιορισμένους στόχους και να επανεξετάζουν τακτικά την κατάστασή τους. Όταν χρησιμοποιείται με αυτόν τον τρόπο, η αυτοαξιολόγηση δεν γίνεται απλώς ένα διαγνωστικό εργαλείο, αλλά ένας μοχλός πραγματικής θεσμικής αλλαγής.

Εκτός από τον παραπάνω κατάλογο ελέγχου, τα ιδρύματα και οι φορείς μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τη χρήση του «Εργαλείου αξιολόγησης της ισότητας των φύλων» της Ann Murray-Brown (2019), το οποίο αξιολογεί την ισότητα σε πέντε διαστάσεις: Πρόσβαση, συμμετοχή, πόροι, οφέλη και λήψη αποφάσεων. Κάθε τομέας βαθμολογείται από το 1 (καμία ισότητα) έως το 5 (πλήρης ισότητα). Η μέθοδος αυτή παρέχει μια γρήγορη οπτική επισκόπηση της θεσμικής δυναμικής των φύλων και μπορεί να υποστηρίξει τον δομημένο προβληματισμό και την υποβολή εκθέσεων.

Σχήμα 1. Εργαλείο αξιολόγησης έμφυλης ισότητας, προσαρμοσμένο από τη Murray-Brown (2019), που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αυτοαξιολόγηση της ισότητας σε έναν οργανισμό μέσα από πέντε διαφορετικές διαστάσεις.

Επίπεδο 1: Προσέγγιση έμφυλων διακρίσεων	Επίπεδο 2: Προσέγγιση «τυφλή» ως προς το φύλο	Επίπεδο 3: Προσέγγιση με ευαισθητοποίηση ως προς το φύλο	Επίπεδο 4: Προσέγγιση με ανταπόκριση ως προς το φύλο	Επίπεδο 5: Προσέγγιση μετασχηματιστική ως προς το φύλο
<p>Διαιωνίζει την ανισότητα των φύλων ενισχύοντας ανισόρροπες νόρμες, ρόλους και σχέσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα προνόμια δίνονται στους άνδρες έναντι των γυναικών (ή το αντίστροφο) • Το ένα φύλο απολαμβάνει περισσότερα δικαιώματα ή ευκαιρίες από το άλλο. 	<p>Αγνοεί τους κανόνες, τους ρόλους και τις σχέσεις των φύλων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πολύ συχνά ενισχύει τις έμφυλες διακρίσεις • Αγνοεί τις διαφορές στις ευκαιρίες και την κατανομή των πόρων για τις γυναίκες και τους άνδρες • Συχνά κατασκευάζεται με βάση την αρχή της «δικαιοσύνης» αντιμετωπίζοντας όλους και όλες το ίδιο. 	<p>Λαμβάνει υπόψη τους κανόνες, τους ρόλους και τις σχέσεις των φύλων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεν αντιμετωπίζει την ανισότητα που δημιουργείται από άνισους κανόνες, ρόλους ή σχέσεις • Υποδηλώνει ευαισθητοποίηση σε θέματα φύλου, αν και συχνά δεν αναπτύσσεται διορθωτική δράση 	<p>Εξετάζει τους κανόνες, τους ρόλους και τις σχέσεις των φύλων για τις γυναίκες και τους άνδρες και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζουν την πρόσβαση σε πόρους και τον έλεγχο αυτών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξετάζει τις ειδικές ανάγκες των γυναικών και των ανδρών • Στοχεύει σκοπίμα και ωφελεί μια συγκεκριμένη ομάδα γυναικών ή ανδρών για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων πολιτικής ή την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών 	<p>Λαμβάνει υπόψη τις νόρμες, τους ρόλους και τις σχέσεις των φύλων για τις γυναίκες και τους άνδρες και το γεγονός ότι αυτές επηρεάζουν την πρόσβαση σε πόρους και τον έλεγχο αυτών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες των γυναικών και των ανδρών • Αντιμετωπίζει τις αιτίες των ανισοτήτων που βασίζονται στο φύλο • Περιλαμβάνει τρόπους μετασχηματισμού των επιβλαβών προτύπων, ρόλων και σχέσεων των φύλων • Ο στόχος είναι συχνά η προώθηση της

			<ul style="list-style-type: none"> • Διευκολύνει τις γυναίκες και τους άνδρες να εκπληρώσουν τα καθήκοντα που τους αποδίδονται με βάση τους έμφυλους ρόλους τους. 	<p>ισότητας των φύλων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιλαμβάνει στρατηγικές για την προώθηση προοδευτικών αλλαγών στις σχέσεις εξουσίας μεταξύ γυναικών και ανδρών
--	--	--	--	---

Πηγή: Murray-Brown, A.M. (2019). Useful tool to assess gender equity: WHO Gender Responsive Assessment Scale: Criteria for assessing programmes and policies <https://www.annmurraybrown.com/single-post/useful-tool-to-assess-gender-equity>

4. Βασικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική ένταξη της διάστασης του φύλου

Η ουσιαστική ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση δεν επιτυγχάνεται με αποσπασματικές προσπάθειες ή απλές συμβολικές κινήσεις. Απαιτεί μια ολοκληρωμένη θεσμική στρατηγική που βασίζεται σε σαφείς πολιτικές, επαρκείς πόρους και μακροπρόθεσμη δέσμευση. Η έρευνα δείχνει ότι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου έχει καλύτερα αποτελέσματα όταν γίνεται μέρος της γενικότερης κουλτούρας του οργανισμού και υποστηρίζεται ενεργά από την ηγεσία, τους μηχανισμούς λογοδοσίας και τις πολιτικές που προωθούν τη συμπερίληψη (LaVoi & Dutove, 2012 – Shaw & Hoerber, 2003).

4.1 Θεσμική δέσμευση και υποστήριξη από την ηγεσία

Η ηγεσία παίζει καθοριστικό ρόλο στον καθορισμό του κλίματος και της κατεύθυνσης για τη θεσμική αλλαγή. Μελέτες έχουν καταδείξει επανειλημμένα ότι η δημόσια και σταθερή δέσμευση της ηγεσίας αποτελεί έναν από τους βασικότερους παράγοντες επιτυχίας για την ένταξη της διάστασης του φύλου και την προώθηση της έμφυλης ισότητας (Norman, 2010 – Clarkson et al., 2020). Ως εκ τούτου, οι θεσμικοί ηγέτες και ηγέτιδες οφείλουν να:

- Διατυπώνουν δημόσια και να ενισχύουν τη δέσμευση για την ισότητα των φύλων.
- Διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για την υποστήριξη πρωτοβουλιών ισότητας των φύλων.
- Λειτουργούν ως πρότυπα συμπεριληπτικής συμπεριφοράς και πιστής εφαρμογής των πολιτικών.
- Καθιερώνουν την ισότητα των φύλων ως στρατηγική προτεραιότητα στον θεσμικό σχεδιασμό.

Η προώθηση της ισότητας των φύλων στις δηλώσεις αποστολής, στα στρατηγικά έγγραφα και στις δομές διακυβέρνησης επικοινωνεί την αναγνώριση της σημασίας και τη νομιμότητά της σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού.

4.2 Πολιτικές και κανονισμοί για την ισότητα των φύλων

Οι επίσημες πολιτικές αποτελούν τη βάση για την ανάληψη ευθύνης από τα ιδρύματα και διασφαλίζουν τη συνεπή εφαρμογή τους. Τα συστήματα προπονητικής εκπαίδευσης που λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου χρειάζονται:

- Σαφείς πολιτικές κατά των διακρίσεων και για ίσες ευκαιρίες, που αναθεωρούνται τακτικά.
- Ενσωμάτωση στόχων ισότητας των φύλων στα προγράμματα σπουδών, στις διαδικασίες πρόσληψης και αξιολόγησης.
- Διαφανείς μηχανισμούς αναφοράς για περιστατικά παρενόχλησης, προκατάληψης ή ανισότητας.
- Συμπεριληπτική γλώσσα και εκπροσώπηση με ευαισθησία ως προς το φύλο, στο θεσμικό υλικό και στις επικοινωνίες.

Τα ιδρύματα οφείλουν να πραγματοποιούν τακτικές αναθεωρήσεις των πολιτικών τους, προκειμένου να εντοπίζουν και να εξαλείφουν τυχόν συστημικές προκαταλήψεις, καθώς και να ευθυγραμμίζονται με τα εξελισσόμενα πρότυπα και τα εθνικά και ευρωπαϊκά πλαίσια για την ισότητα (π.χ. Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων, Κατευθυντήριες Γραμμές EIGE).

4.3 Διάθεση πόρων και ανάπτυξη ικανοτήτων

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση δεν είναι ουδέτερη ως προς το κόστος — απαιτεί ειδική χρηματοδότηση, εκπαιδευμένο προσωπικό και χρόνο για την υλοποίηση συστημικών αλλαγών. Η βιβλιογραφία τονίζει την ανάγκη προγραμματισμού των απαραίτητων πόρων σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο (Shaw & Hoerber, 2003).

Οι βασικές δράσεις περιλαμβάνουν:

- Τον ορισμό ενός υπεύθυνου ή κεντρικού σημείου επαφής για θέματα ισότητας των φύλων εντός του ιδρύματος.
- Την καθιέρωση ειδικής γραμμής προϋπολογισμού για προγράμματα ισότητας των φύλων.
- Την παροχή τακτικής κατάρτισης σχετικά με την ευαισθητοποίηση ως προς το φύλο, τις ασυνείδητες προκαταλήψεις και τις συμπεριληπτικές παιδαγωγικές μεθόδους.
- Την υποστήριξη διαλειτουργικών ομάδων ή επιτροπών που προωθούν συνεργατικά την αλλαγή.

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων πρέπει να καλύπτει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη: διδακτικό προσωπικό, διοικητικούς υπαλλήλους, φορείς λήψης αποφάσεων και φοιτητές/τριες. Η μάθηση από ομοτίμους (peer-to-peer), η εμπλοκή εξωτερικών ειδικών και οι διεθνείς ανταλλαγές μπορούν να ενισχύσουν περαιτέρω τις εσωτερικές ικανότητες. Με την υιοθέτηση αυτών των δομημένων πρακτικών, που συνδυάζουν πολιτικές, πόρους και ανάπτυξη δεξιοτήτων, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι αθλητικοί φορείς μπορούν να προχωρήσουν από μεμονωμένες καλές προθέσεις σε έναν βιώσιμο και συστημικό μετασχηματισμό της προπονητικής εκπαίδευσης.

5. Πότε, τί και πού: εντάσσοντας την διάσταση του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση

Η ένταξη της διάστασης του φύλου θα πρέπει να είναι μια ολοκληρωμένη, συνεχής διαδικασία, ενσωματωμένη σε όλα τα στάδια της προπονητικής εκπαίδευσης -από τον σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών και τις διαδικασίες πρόσληψης έως την αξιολόγηση και την επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού. Η αποτελεσματική ένταξη της διάστασης του φύλου απαιτεί συνειδητές, σκόπιμες αποφάσεις σχετικά με το χρονοδιάγραμμα, το περιεχόμενο και το πλαίσιο, ώστε να αποφεύγονται απλώς «συμβολικές» ή μεμονωμένες, αποσπασματικές ενέργειες (Barker-Ruchti et al., 2015- European Institute for Gender Equality, 2016).

5.1 Προσδιορισμός βασικών τομέων για την ένταξη της διάστασης του φύλου

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality, 2016), η ένταξη της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) αναφέρεται στην συστηματική εξέταση των διαφορών μεταξύ των συνθηκών, των καταστάσεων και των αναγκών γυναικών και ανδρών σε όλες τις πολιτικές και τις δράσεις. Ειδικότερα:

Η ένταξη της διάστασης του φύλου είναι η (ανα)διοργάνωση, βελτίωση, ανάπτυξη και αξιολόγηση των διαδικασιών στρατηγικής, πολιτικής και μέτρων, ώστε να ενσωματωθεί η οπτική της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές, σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα στάδια, από τους φορείς που επίσημα χαράζουν και υλοποιούν πολιτική. Η ένταξη της οπτικής του φύλου είναι η διαδικασία αξιολόγησης των επιπτώσεων οποιασδήποτε προγραμματισμένης δράσης σε γυναίκες και άνδρες, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας, των πολιτικών ή των μέτρων και των προγραμμάτων, σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα. Είναι ο καταλληλότερος τρόπος ώστε οι προσδοκίες, ένας τρόπος και οι εμπειρίες γυναικών και ανδρών να αποτελέσουν αναπόσπαστη διάσταση του σχεδιασμού, της εφαρμογής, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης πολιτικών και προγραμμάτων στον πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό τομέα, έτσι ώστε να ωφελούνται εξίσου και να μην διαιωνίζεται η ανισότητα. Απώτερος στόχος είναι η επίτευξη της ισότητας των φύλων. Η ένταξη της διάστασης του φύλου αποτελεί συμπληρωματική στρατηγική και όχι υποκατάστατο στοχοθετημένων πολιτικών και προγραμμάτων που εστιάζουν στις γυναίκες ούτε της νομοθεσίας και των θεσμικών μηχανισμών για την ισότητα των φύλων, αλλά και των ειδικών παρεμβάσεων που επιδιώκουν τη γεφύρωση της απόστασης μεταξύ των φύλων.

Στην περίπτωση της αθλητικής και προπονητικής εκπαίδευσης, η διάσταση του φύλου οφείλει να ενσωματώνεται τόσο σε διαρθρωτικό όσο και σε εκπαιδευτικό επίπεδο, εντός των αρμόδιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή σχετικών αθλητικών φορέων. Οι βασικοί τομείς παρέμβασης περιλαμβάνουν:

- **Θεσμική στρατηγική:** Οι στόχοι για την ισότητα των φύλων θα πρέπει να εντάσσονται οργανικά στο θεσμικό όραμα και στις μακροπρόθεσμες στρατηγικές του οργανισμού.

- **Πρόγραμμα σπουδών και εκπαιδευτικό υλικό:** Η διάσταση του φύλου πρέπει να διαπερνά όχι μόνο εξειδικευμένες ενότητες, αλλά και το γενικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης (π.χ. ηγεσία, δεοντολογία, ψυχολογία).
- **Μεθοδολογία κατάρτισης:** Οι διδακτικές μέθοδοι πρέπει να είναι ευαίσθητες ως προς το φύλο και να βασίζονται σε συμπεριληπτικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις.
- **Αξιολόγηση και πιστοποίηση:** Τα κριτήρια αξιολόγησης οφείλουν να αναγνωρίζουν και να ενισχύουν την εφαρμογή συμπεριληπτικών στρατηγικών προπόνησης.

Η ένταξη της διάστασης του φύλου πρέπει να ενσωματώνεται σε όλα τα στάδια της προπονητικής εκπαίδευσης — αρχική κατάρτιση, συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη και περιοδική επαναπιστοποίηση — ώστε να διασφαλίζεται διαρκής και ουσιαστικός αντίκτυπος.

5.2 Ένταξη της οπτικής του φύλου στον σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών

Ένα συμπεριληπτικό πρόγραμμα σπουδών, που λαμβάνει υπόψη την οπτική του φύλου, αποφεύγει την ενίσχυση των στερεοτύπων και περιλαμβάνει ενεργά διαφορετικές προοπτικές, εμπειρίες και στυλ προπόνησης. Σύμφωνα με τους LaVoi & Dutone (2012), τέτοια προγράμματα σπουδών προάγουν την ευαισθητοποίηση, την κριτική σκέψη και τις πρακτικές δεξιότητες για την προπόνηση διαφορετικών ομάδων ατόμων.

Για να θεωρείται συμπεριληπτικό, ένα πρόγραμμα αθλητικών σπουδών οφείλει να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- Μελέτες περίπτωσης που παρουσιάζουν επιτυχημένες γυναίκες – αθλήτριες, προπονήτριες ή σε διοικητικές θέσεις.
- Αντιμετώπιση των ασυνείδητων προκαταλήψεων, των μικροεπιθέσεων και προώθηση της συμπεριληπτικής γλώσσας και επικοινωνίας.
- Συζήτηση για τη διατομεακότητα και τον αντίκτυπό της στις προπονητικές πρακτικές. Με άλλα λόγια, διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι αλληλεπιδρούσες κοινωνικές ταυτότητες επηρεάζουν την πρόσβαση, τη συμμετοχή και τις εμπειρίες στο πλαίσιο της προπονητικής πρακτικής. Π.χ. Μια νεαρή προπονήτρια προερχόμενη από ευάλωτη κοινωνική ομάδα μπορεί να αντιμετωπίζει διαφορετικά εμπόδια από έναν άνδρα της ίδιας ηλικίας και οικονομικής κατάστασης.
- Ένταξη της διάστασης του φύλου σε βασικές θεματικές ενότητες όπως η ηγεσία, η επικοινωνία και η δεοντολογία.

Οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευτριες θα πρέπει να χρησιμοποιούν δραστηριότητες και ασκήσεις αναστοχασμού, καθώς και παιχνίδια ρόλων για τη διερεύνηση πραγματικών σεναρίων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των προκαταλήψεων και την προώθηση της ισότητας των φύλων.

5.3 Εκπροσώπηση και συμμετοχή των γυναικών στην προπονητική

Οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στον χώρο της προπονητικής, ιδιαίτερα στα αθλήματα υψηλών επιδόσεων και σε εκείνα όπου κυριαρχούν οι άνδρες. Η έρευνα δείχνει ότι η ενίσχυση της παρουσίας και της συμμετοχής των γυναικών στην προπονητική προϋποθέτει στοχευμένη προβολή, ανάδειξη θετικών προτύπων και την άρση διαρθρωτικών εμποδίων (Norman, 2010- Clarkson et al., 2020).

Οι στρατηγικές περιλαμβάνουν:

- Τον καθορισμό θεσμικών στόχων για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις εγγραφές και στις προσλήψεις.
- Την ενεργή προσέλκυση και ένταξη γυναικών στα προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης.
- Τη δημιουργία διαδρομών εξέλιξης από την αθλητική συμμετοχή και αγωνιστική δράση στην προπονητική σταδιοδρομία για τις γυναίκες.
- Την ουσιαστική συμμετοχή γυναικών σε ρόλους διδασκαλίας, καθοδήγησης και λήψης αποφάσεων.

Η παρουσία διαφορετικών προτύπων στον χώρο της προπονητικής – τόσο μεταξύ προπονητών/τριών όσο και μεντόρων – είναι καθοριστικής σημασίας για την ανατροπή της αντίληψης ότι η προπονητική αποτελεί «ανδρικό χώρο» (Lockwood, 2006).

5.4 Προσεγγίσεις διδασκαλίας και μάθησης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των φύλων

Οι διδακτικές προσεγγίσεις πρέπει να είναι συμπεριληπτικές και να ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες και τις βιωμένες εμπειρίες των εκπαιδευόμενων. Αυτό περιλαμβάνει τα εξής:

- Χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας και σχετικού εκπαιδευτικού υλικού.
- Ενθάρρυνση της συνεργατικής μάθησης και της συμμετοχής.
- Προσαρμογή στις διαφορετικές μαθησιακές προτιμήσεις και στα στυλ επικοινωνίας των εκπαιδευόμενων.
- Παροχή ενός ασφαλούς, με σεβασμό μαθησιακού περιβάλλοντος όπου όλες οι απόψεις εκτιμώνται.

Το εκπαιδευτικό προσωπικό θα πρέπει να υποστηρίζεται με συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη στην παιδαγωγική με έμφασή στο φύλο και στη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Αυτό ευθυγραμμίζεται με τις βέλτιστες πρακτικές της φεμινιστικής παιδαγωγικής και της συμπεριληπτικής μάθησης (Shaw & Hoebler, 2003).

6. Τεχνικές και εργαλεία για την ένταξη της διάστασης του φύλου

Η αποτελεσματική ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση απαιτεί τη χρήση δομημένων μεθόδων και ευέλικτων εργαλείων που βοηθούν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να μεταφέρουν τη θεωρία στην πράξη. Ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών επιβεβαιώνει ότι οι στρατηγικές ένταξης της διάστασης του φύλου αποδίδουν καλύτερα όταν συνοδεύονται από διαγνωστικά εργαλεία, συμπεριληπτικό σχεδιασμό κατάρτισης και διαρκή αξιολόγηση (EIGE, 2016- Adriaanse & Claringbould, 2016).

6.1 Διεξαγωγή ελέγχου για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε προγράμματα προπονητικής

Ο έλεγχος ως προς το φύλο είναι μια συστηματική διαδικασία που αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο η ισότητα των φύλων είναι θεσμοθετημένη στις πολιτικές, τις πρακτικές και την κουλτούρα ενός οργανισμού. Αποτελεί τόσο διαγνωστικό εργαλείο όσο και εργαλείο ανάπτυξης ικανοτήτων (ILO, 2012).

Οι βασικές διαστάσεις του ελέγχου περιλαμβάνουν:

- Οργανωσιακή κουλτούρα και δέσμευση της ηγεσίας
- Ευαισθησία ως προς το φύλο στις διαδικασίες πρόσληψης, στα προγράμματα σπουδών και στις παιδαγωγικές προσεγγίσεις
- Εκπροσώπηση των φύλων στις δομές λήψης αποφάσεων
- Κατανομή των πόρων και των ευκαιριών κατάρτισης
- Πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση της παρενόχλησης και την δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος για όλες και όλους.

Βήματα για τη διενέργεια ελέγχου ως προς την ένταξη της διάστασης του φύλου:

- Καθορισμός στόχων και πεδίου εφαρμογής
- Συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων
- Εμπλοκή διαφορετικών ενδιαφερόμενων μερών μέσω συνεντεύξεων, ομάδων εστίασης και ερευνών
- Ανάλυση των ελλείψεων και των δυνατών σημείων
- Διατύπωση συστάσεων και ανάπτυξη σχεδίου δράσης.

Πρόσφατα παραδείγματα αξιολόγησης της ένταξης της διάστασης του φύλου περιλαμβάνουν εθνικές ολυμπιακές επιτροπές και αθλητικές ομοσπονδίες που συμμετείχαν σε έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, όπως τα έργα GAMES (2023) και SCORE (2016). Στο πλαίσιο αυτών των έργων, οργανωμένοι έλεγχοι (gender audits) συνέβαλαν ουσιαστικά στον σχεδιασμό εθνικών στρατηγικών για την ισότητα των φύλων στη διακυβέρνηση του αθλητισμού.

6.2 Προώθηση της έμφυλης ισότητας σε προγράμματα πιστοποίησης προπονητών και προπονητριών

Τα προγράμματα πιστοποίησης προσόντων για προπονητές και προπονήτριες αποτελούν βασικό μοχλό θεσμικής αλλαγής. Η ένταξη της διάστασης του φύλου σε αυτό το στάδιο εξασφαλίζει ότι οι μελλοντικοί επαγγελματίες της προπονητικής αποκτούν από νωρίς δεξιότητες που προάγουν τη συμπερίληψη και τον σεβασμό της διαφορετικότητας.

Συστάσεις για την ένταξη της ισότητας των φύλων στην πιστοποίηση:

- Ενσωμάτωση υποχρεωτικών ενοτήτων για την έμφυλη ισότητα, τις ασυνείδητες προκαταλήψεις και τις συμπεριληπτικές πρακτικές προπόνησης.
- Αξιολόγηση της κατανόησης των συμμετεχόντων και συμμετεχουσών μέσω σεναρίων και παραδειγμάτων από την καθημερινότητα.
- Αναγνώριση της προϋπηρεσίας και της εμπειρίας των αθλητριών ως κριτήριο πρόσβασης στα προγράμματα.
- Δημιουργία σαφών διαδρομών εξέλιξης για γυναίκες βοηθούς προπονήτριες, ώστε να μπορούν να εξελιχθούν.

Η έρευνα δείχνει ότι η ένταξη στοιχείων συμπερίληψης στα προγράμματα πιστοποίησης συμβάλλει στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και στη μεγαλύτερη διατήρηση των γυναικών στον προπονητικό χώρο (Norman, Rankin-Wright & Allison, 2018).

6.3 Εκπαιδευτικές ενότητες και εκπαιδευτικό υλικό

Μια πραγματικά συμπεριληπτική εκπαίδευση προπονητών και προπονητριών οφείλει να περιλαμβάνει παιδαγωγικά τεκμηριωμένες εκπαιδευτικές ενότητες που αντανάκλουν την πολυμορφία των προπονητικών συνθηκών και εμπειριών. Έρευνες δείχνουν ότι μεγάλο μέρος του εκπαιδευτικού υλικού εξακολουθεί να βασίζεται σε ανδροκεντρικά πρότυπα και παραδείγματα (LaVoie, 2016).

Ενδεικτικά θεματικά πεδία:

- Φύλο και διατομεακότητα στον αθλητισμό
- Αναγνώριση και αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων
- Συμπεριληπτικά στυλ επικοινωνίας και ηγεσίας
- Δημιουργία ασφαλών και υποστηρικτικών μαθησιακών περιβαλλόντων

Το EIGE (2022) συστήνει τη χρήση διαδραστικών μέσων, όπως ενότητες e-learning, βίντεο και λίστες ελέγχου σχεδιασμένες με ουδετερότητα ως προς το φύλο, ώστε να καλύπτονται διαφορετικά μαθησιακά στυλ και να ενισχύεται η εμπέδωση της γνώσης.

6.4 Αντιμετώπιση των έμφυλων προκαταλήψεων και στερεοτύπων στην αθλητική προπονητική

Οι προκαταλήψεις –τόσο οι συνειδητές όσο και οι ασυνείδητες– εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για τις γυναίκες στον χώρο της προπονητικής. Έμφυλα στερεότυπα επηρεάζουν κρίσιμες διαδικασίες, όπως η πρόσληψη, η αξιολόγηση και η εξέλιξη σε ηγετικούς ρόλους.

Αποτελεσματικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων περιλαμβάνουν:

- Τη χρήση της Κλίμακας Υποσυνείδητης Συσχέτισης (Implicit Association Test – IAT) στο πλαίσιο εκπαιδευτικών συνεδριών. Το IAT αποτελεί ένα ψυχομετρικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για την ανίχνευση ασυνείδητων στάσεων και προκαταλήψεων, οι οποίες δεν είναι εύκολα ανιχνεύσιμες μέσω δηλωτικών μεθόδων. Το IAT μετρά την ταχύτητα με την οποία συσχετίζουμε διαφορετικές έννοιες με θετικά ή αρνητικά χαρακτηριστικά, αποκαλύπτοντας τις βαθύτερες, μη συνειδητές αντιλήψεις μας.
- Ασκήσεις αναστοχασμού με προσωπικές καταγραφές και ανατροφοδότηση από συναδέλφους και συναδέλφισσες.
- Δομημένα προγράμματα καθοδήγησης (mentoring) με μικτές ομάδες ανδρών και γυναικών προπονητών/προπονητριών.
- Αφηγήσεις εμπειριών από διαφορετικές προπονητικές οπτικές, που αμφισβητούν τις κυρίαρχες αφηγήσεις στον χώρο.

Πρόσφατη μελέτη των Evans και Pfister (2020) έδειξε ότι η επαφή των προπονητών-προπονητριών και των εκπαιδευτών-εκπαιδευτριών με προσωπικές μαρτυρίες και τεκμηριωμένα δεδομένα για τις διαρθρωτικές ανισότητες αύξησε την ενσυναίσθηση και την αποδοχή υποστηρικτικών πολιτικών για την έμφυλη ισότητα.

7. Ανάπτυξη σχεδίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου

Η ανάπτυξη ενός σχεδίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου περιλαμβάνει τη μετάβαση από την ευαισθητοποίηση στη δομημένη δράση. Η παρούσα ενότητα περιγράφει τα βασικά στοιχεία ενός τέτοιου σχεδίου και προσφέρει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο οικοδόμησης θεσμικής δέσμευσης, ανάθεσης αρμοδιοτήτων, καθορισμού στόχων και παρακολούθησης του αντικτύπου. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου είναι πιο αποτελεσματική όταν αποτελεί μέρος του θεσμικού στρατηγικού σχεδιασμού, με τη δέσμευση των εμπλεκόμενων φορέων και την εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων.

7.1 Βασικά στοιχεία ενός σχεδίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου

Ένα αποτελεσματικό σχέδιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης συνήθως περιλαμβάνει:

- **Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:** Συλλογή δεδομένων και δημιουργία βάσης πληροφοριών σχετικά με την ισότητα των φύλων στο προσωπικό, την ηγεσία, το πρόγραμμα σπουδών και την πρόσβαση στα προγράμματα.
- **Καθορισμό στόχων και επιδιώξεων:** Σαφείς και μετρήσιμοι στόχοι, βασισμένοι στα διαπιστωμένα κενά (π.χ. αύξηση της συμμετοχής των γυναικών σε προγράμματα πιστοποίησης κατά 50% στα επόμενα 2 έτη).
- **Προσδιορισμό τομέων δράσης:** Επικαιροποίηση του προγράμματος σπουδών, επιμόρφωση του προσωπικού, καθοδήγηση (mentoring), και εφαρμογή συμπεριληπτικών πολιτικών πρόσληψης.
- **Κατάρτιση χρονοδιαγραμμάτων και οροσήμενων:** Σαφές χρονοδιάγραμμα με ενδιάμεσα σημεία ελέγχου για την παρακολούθηση της προόδου.
- **Ορισμό δεικτών και μεθόδων αξιολόγησης:** Προκαθορισμένοι δείκτες απόδοσης και περιγραφή του τρόπου παρακολούθησής τους.
- **Προϋπολογισμό και κατανομή πόρων:** Δέσμευση οικονομικών πόρων για κατάρτιση, λογιστικό έλεγχο με βάση το φύλο και ενίσχυση ικανοτήτων.

7.2. Ρόλοι και αρμοδιότητες

Η επιτυχία ενός σχεδίου για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης -και γενικότερα- εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον σαφή καθορισμό των ρόλων όλων των εμπλεκόμενων. Οι αρμοδιότητες πρέπει να κατανέμονται με τρόπο οργανωμένο, σε διάφορα επίπεδα και λειτουργίες:

- **Ανώτατη διοίκηση:** Καθορίζει το στρατηγικό όραμα, διασφαλίζει τη λογοδοσία και εγκρίνει τους απαιτούμενους οικονομικούς πόρους.
- **Υπεύθυνα άτομα για την ισότητα των φύλων:** Συντονίζουν την υλοποίηση του σχεδίου και προσφέρουν εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη.
- **Εκπαιδευτές-τριες/προπονητές-τριες:** Ενσωματώνουν την οπτική του φύλου στη διδακτική πρακτική και στην αξιολόγηση των μαθησιακών διαδικασιών.

- **Φοιτητές/τριες και εκπαιδευόμενοι-ες:** Συμβάλλουν με την ανατροφοδότησή τους ως προς τη συμπερίληψη και τη συνολική εκπαιδευτική εμπειρία.
- **Εξωτερικοί συνεργάτες-ιδες:** Μη κυβερνητικές οργανώσεις ή εθνικοί φορείς μπορούν να υποστηρίξουν την κατάρτιση ή την αξιολόγηση του σχεδίου.

7.3. Καθορισμός στόχων και αναμενόμενων αποτελεσμάτων

Τα αποτελεσματικά σχέδια για την ένταξη της διάστασης του φύλου θα πρέπει να μεταφράζουν τις αξίες σε εφαρμόσιμους και μετρήσιμους στόχους. Ιδιαίτερα χρήσιμη είναι η εφαρμογή του πλαισίου SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound), που θέτει στόχους συγκεκριμένους, μετρήσιμους, εφικτούς, σχετικούς και χρονικά προσδιορισμένους:

Παραδείγματα:

- Εκπαίδευση του συνόλου των εκπαιδευτών/τριών προπονητικής σε παιδαγωγικές μεθόδους με ευαισθησία ως προς το φύλο έως το τέλος του έτους.
- Επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των δύο φύλων στις ομάδες υποψηφίων για τις άδειες προπονητών/τριών επιπέδου 1 έως το 2026.
- Ανάπτυξη και πιλοτική εφαρμογή ενός προγράμματος καθοδήγησης (mentoring) με 40% γυναίκες ως συμμετέχουσες και.

7.4 Σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης

Χωρίς συστηματική παρακολούθηση, τα σχέδια για την ισότητα των φύλων κινδυνεύουν να μην έχουν πραγματικό αντίκρυσμα. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι αθλητικοί φορείς πρέπει να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο ελέγχου και αξιολόγησης που να περιλαμβάνει τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά δεδομένα.

Συνιστώμενα εργαλεία:

- Τακτικοί έλεγχοι ως προς το φύλο (gender audits), είτε εσωτερικοί είτε εξωτερικοί.
- Ετήσιες εκθέσεις με στοιχεία και αναλύσεις που εστιάζουν στη διάσταση του φύλου.
- Έρευνες ανατροφοδότησης από φοιτητές/τριες και προσωπικό σχετικά με τη συμπερίληψη και την προώθηση της έμφυλης ισότητας.
- Συλλογή περιπτώσιολογικών μελετών και αναλύσεις των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Πρόσφατη έρευνα των Evans & Pfister (2020) τονίζει τη σημασία της συμμετοχικής παρακολούθησης, όπου γυναίκες -προπονήτριες και εκπαιδευόμενες- συμμετέχουν ενεργά στην αξιολόγηση των αλλαγών.

8. Στρατηγικές εφαρμογής για παρόχους προπονητικής εκπαίδευσης

Η ένταξη της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) δεν μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικά χωρίς στρατηγικές εφαρμογής και υλοποιήσιμες πρακτικές που βασίζονται στις πραγματικές εμπειρίες των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των αθλητικών φορέων, των εκπαιδευτών/τριών, αλλά και των εκπαιδευόμενων. Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται μια συλλογή προσεγγίσεων και καλών πρακτικών, πολλές από τις οποίες προέρχονται από χώρες εταίρους του προγράμματος SheCOACH (Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία). Αυτές έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν παρόχους και επαγγελματίες της προπονητικής εκπαίδευσης ώστε να μετατρέψουν τις αρχές σε συγκεκριμένες δράσεις.

8.1 Καλές πρακτικές και μελέτες περίπτωσης

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει μια επιλεγμένη συλλογή παραδειγμάτων από διάφορες χώρες, που δείχνουν πώς η διάσταση του φύλου έχει ενσωματωθεί στα συστήματα αθλητικής και προπονητικής εκπαίδευσης, προάγοντας την έμφυλη ισότητα. Κάθε πρακτική αναδεικνύει συγκεκριμένες στρατηγικές και μηχανισμούς, τους οποίους άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή αθλητικοί φορείς μπορούν να υιοθετήσουν ή να προσαρμόσουν στις δικές τους ανάγκες.

Ιταλία

Play to Train

Χώρες	Ιταλία (συντονίζεται από τον φορέα OPES, υλοποιείται στην Ιταλία, τη Σλοβενία και τη Βουλγαρία στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού προγράμματος της Ε.Ε. Erasmus+ Sport).
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	OPES - Organizzazione per l'Educazione allo Sport (Ιταλία, συντονιστής του έργου), Champions Factory (Βουλγαρία), Association Academy Rudi Hiti (Σλοβενία) .
Περιγραφή	Το Play to Train είναι μια δράση του προγράμματος Erasmus+ Sport (Απρίλιος 2019 – Σεπτέμβριος 2021), με στόχο την αύξηση του αριθμού των γυναικών προπονητριών και την ευαισθητοποίηση των ανδρών προπονητών σε θέματα ισότητας των φύλων στον αθλητισμό. Στο πλαίσιο του έργου, πραγματοποιήθηκαν δύο διεθνή προγράμματα κατάρτισης για την εκπαίδευση εκπαιδευτών και στελεχών που θα μετέφεραν τις γνώσεις σε τοπικό επίπεδο. Παράλληλα, υποστηρίχθηκαν εθνικές πιλοτικές δράσεις, υλοποιήθηκε εκστρατεία ευαισθητοποίησης και δημιουργήθηκε μια ευέλικτη «εργαλειοθήκη» για τη διευκόλυνση των αθλητικών οργανισμών στην προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην προπονητική.

<p>Κύριοι στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της εκπροσώπησης και της συμμετοχής των γυναικών – προπονητριών. • Αύξηση του αριθμού των προπονητριών μέσω πρακτικών εργαλείων και την ανάπτυξη υποστηρικτικών περιβαλλόντων. • Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την ανισότητα των φύλων στον αθλητισμό.
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εναρκτήρια συνάντηση στη Ρώμη (Απρίλιος 2019) για την ευθυγράμμιση των ενδιαφερομένων μερών. • Σεμινάριο κατάρτισης (Ρώμη Οκτώβριος 2019), δεύτερο σεμινάριο κατάρτισης στη Σλοβενία (Ιανουάριος 2020). • Πιλοτικές δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο υπό την καθοδήγηση εκπαιδευμένων συμμετεχόντων και συμμετεχουσών. • Διαδικτυακή εκστρατεία ευαισθητοποίησης. • Τελική συνάντηση αξιολόγησης (Λιουμπλιάνα Αύγουστος 2021) και τελικό συνέδριο στη Σόφια (Σεπτέμβριος 2021).
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αθλήτριες - αθλητές, προπονήτριες - προπονητές, εθελόντριες - εθελοντές ηλικίας 18+. • Άνδρες προπονητές και αθλητικά στελέχη (για ενίσχυση της ευαισθητοποίησης). • Αθλητικές οργανώσεις και σύλλογοι που επιθυμούν να υιοθετήσουν πρακτικές ισότητας των φύλων
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη και δημοσίευση της εργαλειοθήκης Play to Train Toolkit, η οποία παρέχει κατευθυντήριες γραμμές, διαγνωστικά εργαλεία, πρότυπα και παραδείγματα καλών πρακτικών για αθλητικούς οργανισμούς για την αναπαραγωγή πρωτοβουλιών για την υποστήριξη των γυναικών - προπονητριών. • Δύο διεθνή προγράμματα κατάρτισης για την εκπαίδευση εκπαιδευτών και στελεχών που θα μετέφεραν τις γνώσεις σε τοπικό επίπεδο. • Υλοποίηση πιλοτικών δράσεων σε επίπεδο βάσης από τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες στην Ιταλία. • Ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανισορροπία των φύλων και την συμπεριληπτική προπονητική (μέσω καμπάνιας και τοπικών δραστηριοτήτων). <p><i>(Σημείωση: λεπτομερείς ποσοτικές μετρήσεις αξιολόγησης από τα τοπικά πιλοτικά προγράμματα δεν είναι διαθέσιμες στο κοινό).</i></p>
<p>Προκλήσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Το έργο επηρεάστηκε από τις καθυστερήσεις του COVID-19, απαιτώντας επαναπρογραμματισμό και παράταση έως τον Σεπτέμβριο του 2021. • Περιορισμένη προβολή των ποσοτικών δεδομένων αποτελεσμάτων (π.χ. αριθμός γυναικών που προπονήθηκαν, που απασχολήθηκαν ως προπονήτριες) σε εθνικό επίπεδο.

	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάρτηση από τη συμμετοχή εθελοντών/τριών και τοπικούς πόρους για τη διεξαγωγή πιλοτικών δράσεων.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/πλαίσια	<ul style="list-style-type: none"> • Η εργαλειοθήκη μπορεί να αξιοποιηθεί από άλλες αθλητικές οργανώσεις και συλλόγους πέραν των πιλοτικών χωρών. • Το μοντέλο κατάρτισης (διεθνή μαθήματα σε δύο φάσεις + τοπικές πιλοτικές εφαρμογές) μπορεί να προσαρμοστεί σε εθνικά ή περιφερειακά πλαίσια. • Η προσέγγιση επιτρέπει την αναπαραγωγή σε διάφορα αθλήματα και χώρες.
Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό	<p>Επίσημη ιστοσελίδα του προγράμματος - OPES International Descrizione, obiettivi, attività, toolkit: https://international.opesitalia.it/projects/play-to-train</p> <p>Πρόσκληση συμμετοχής (2019) - OPES Italia Documento con target group, struttura, info pratiche del training in Italia: https://www.opesitalia.it/wp-content/uploads/2019/04/Call-for-participants-PLAY-TO-TRAIN.pdf</p> <p>Toolkit del progetto (scaricabile da OPES) Parte del materiale finale prodotto - linee guida e strumenti replicabili: https://international.opesitalia.it/wp-content/uploads/2021/10/Play-to-Train-Toolkit.pdf</p>

Calcio+ (Calcio+15)

Χώρα	Ιταλία (εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο από την FIGC - Settore Giovanile e Scolastico)
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Ιταλική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIGC) - Τομέας Νεολαίας και Σχολείων Club Italia - περιφερειακός-εθνικός τεχνικός και διεπιστημονικός συντονισμός
Περιγραφή	Το Calcio+ (επίσης γνωστό ως Calcio+15) είναι ένα εθνικό πρόγραμμα που ξεκίνησε από την FIGC το 2007, με στόχο την προώθηση της τεχνικής και προσωπικής ανάπτυξης των ποδοσφαιριστριών κάτω των 15 ετών . Η πρωτοβουλία συνδυάζει την προπόνηση υψηλού επιπέδου με εκπαιδευτικά σεμινάρια για τη διατροφή, την υγεία, την ψυχολογία, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και τις μη τεχνικές διαδρομές. Το 2023-24 κέρδισε το βραβείο UEFA Grassroots Award για την καλύτερη εκπαιδευτική πρωτοβουλία , χάρη στην ολιστική εκπαιδευτική του προσέγγιση.

<p>Κύριοι στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της ενδυνάμωσης των γυναικών στο νεανικό ποδόσφαιρο, μέσω της τεχνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. • Προσφορά μιας ολοκληρωμένης διαδρομής που συνδυάζει την αθλητική εκπαίδευση και την προσωπική ευαισθητοποίηση, επιτρέποντας μελλοντικούς ρόλους (προπονήτριες, μάνατζερ, τεχνικό προσωπικό). • Δημιουργία περιφερειακών και εθνικών κόμβων ανάπτυξης για τη σύνδεση συλλόγων, προπονητών/τριών και οικογενειών προς το γυναικείο ποδόσφαιρο.
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιλογή και συμμετοχή κοριτσιών κάτω των 15 ετών σε 18 περιφερειακές ομάδες. • Τεχνική κατάρτιση στον αγωνιστικό χώρο, πλαισιωμένη από σεμινάρια διατροφής, ψυχολογίας, επαγγελματικής ζωής. • Συμμετοχή πρεσβευτών και προσωπικού πολλών αθλημάτων (παίκτες/τριες, πρώην παίκτες/τριες, αθλητές και αθλήτριες άλλων αθλημάτων). • Ανταλλαγή εμπειριών και δικτύωση μεταξύ προπονητών/τριών, οικογενειών κ.α.
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κορίτσια κάτω των 15 ετών που επιλέγονται σε περιφερειακό επίπεδο. • Οικογένειες, προπονητές/τριες και διευθυντές/τριες των συλλόγων που συνδέονται με τον τομέα της νεολαίας. • Σύλλογοι, σχολές ποδοσφαίρου και άλλοι φορείς που συμμετέχουν στο γυναικείο ποδοσφαιρικό κίνημα.
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Επίσημη αναγνώριση ως η καλύτερη εκπαιδευτική πρωτοβουλία της UEFA 2023-24 • Υψηλό ποσοστό μαθητριών που εισέρχονται στις εθνικές ομάδες νέων και στην ανώτερη εθνική ομάδα (20 από τις 25 που κλήθηκαν για το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2023) • Πολυάριθμες πρώην συμμετέχουσες που τώρα δραστηριοποιούνται στο χώρο του ποδοσφαίρου: ως προπονήτριες, μάνατζερ, τεχνικό ή ιατρικό προσωπικό (π.χ. Nicole Peressotti, Valentina Casaroli).
<p>Προκλήσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχικά δόθηκε μεγάλη έμφαση στην προσωπική τεχνική ανάπτυξη, όμως η άμεση υποστήριξη της σταδιοδρομίας των γυναικών προπονητριών ήταν λιγότερο ξεκάθαρη. • Η ειδική κατάρτιση για τις γυναίκες προπονήτριες δεν περιγράφεται ρητά, και γι' αυτό πρέπει να εξεταστεί ως πιθανός δρόμος ανάπτυξης. • Απαιτείται βελτίωση στη συλλογή ποσοτικών δεδομένων σχετικά με τους τεχνικούς ρόλους που κατέχουν οι πρώην συμμετέχουσες εκτός της αθλητικής τους πορείας.

<p>Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/πλαίσια</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Το περιφερειακό-εθνικό μοντέλο, με ομοσπονδιακές δομές και τοπικούς κόμβους, μπορεί να επαναληφθεί σε άλλα αθλήματα ή χώρες. • Η ολιστική προσέγγιση συνδυάζει την τεχνική κατάρτιση και την προσωπική ανάπτυξη, και μπορεί να προσαρμοστεί σε προγράμματα προπόνησης γυναικών σε άλλα πλαίσια. • Οι πρώην συμμετέχουσες σε τεχνικούς ρόλους προτείνουν ένα δυναμικό σύστημα καθοδήγησης/κατάρτισης για τις μελλοντικές γυναίκες προπονήτριες.
<p>Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό</p>	<p>UEFA - Grassroots Awards 2023/24 (Calcio+ ως καλύτερη εκπαιδευτική πρωτοβουλία) https://www.uefa.com/news-media/news/028c-1abc5016216a-f1a44d82dcc9-1000--uefa-grassroots-awards-2023-24-best-education-initiative</p> <p>UEFA - Πώς το Calcio+ βοηθά στην προετοιμασία των γυναικών ηγετών ποδοσφαίρου της Ιταλίας https://www.uefa.com/news-media/news/029a-1dfbce532525-cef199a77bb8-1000--from-calcio-15-to-the-azzurre-preparing-italy-s-female-s</p> <p>FIGC - Νέα από την περιφερειακή ανάπτυξη της νεολαίας (παράδειγμα: Λιγουρία) https://www.figc.it/it/giovani/coordinamenti-regionali/mappa-del-territorio/liguria/news/calcio-plus</p>

Έργο Erasmus+ "Step Up Equality" (SUE)

<p>Χώρες</p>	<p>Ιταλία, Πολωνία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες</p>
<p>Εμπλεκόμενοι οργανισμοί</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gea Coop Sociale, Ιταλία • Association Democracy in Sport/ AKS Zty (Πολωνία) • Associazione Nazionale Atlete - ASSIST (Ιταλία) • Fare Network (Ηνωμένο Βασίλειο) • Discover Football (Γερμανία) • GEA Cooperative Sociale (Ιταλία) • Women Win (Κάτω Χώρες)
<p>Περιγραφή</p>	<p>Το έργο Step Up Equality (SUE) είναι ένα τριετές έργο που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και υλοποιήθηκε από τον Ιανουάριο του 2019 έως τον Δεκέμβριο του 2021.</p>
<p>Κύριοι στόχοι</p>	<p>Ο κύριος στόχος ήταν η προώθηση της γυναικείας ηγεσίας και, ως εκ τούτου, η επιτάχυνση της προόδου προς την κατεύθυνση της ισότητας των φύλων στον ευρωπαϊκό αθλητισμό. Αυτό περιλαμβάνει την αμφισβήτηση</p>

των διαρθρωτικών φραγμών και των πολιτισμικών προτύπων εντός του αθλητισμού, καθώς και των έμφυλων διακρίσεων, δίνοντας έμφαση στη συνεργασία και στην ανταλλαγή καλών πρακτικών και τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών αθλημάτων και χωρών. Τελικά, ο βασικός στόχος του έργου ήταν να προωθήσει την πολυπόθητη προσπάθεια προς έναν αθλητισμό με ισότητα και συμπεριληπτικό χαρακτήρα.

Ειδικοί στόχοι:

1. Ενίσχυση των δεξιοτήτων των γυναικών που δραστηριοποιούνται σήμερα σε αθλητικές οργανώσεις βάσης, ώστε να μπορούν να αμφισβητούν τα υπάρχοντα πρότυπα και δομές, να αυξήσουν την επιρροή και την παρουσία τους ως προπονήτριες, διευθύντριες και αθλήτριες, καθώς και να ενισχύσουν την προβολή και την κατάλληλη κάλυψή τους στα μέσα ενημέρωσης.
2. Αύξηση της ευαισθητοποίησης και της ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων στον αθλητισμό, προώθηση παραδειγμάτων γυναικείας ηγεσίας και μείωση των στερεοτύπων και άλλων εμποδίων που αποκλείουν τις γυναίκες από ηγετικούς ρόλους, δημιουργώντας ουσιαστικό αντίκτυπο από το επίπεδο της βάσης.
3. Προώθηση δημόσιων αθλητικών πρωτοβουλιών και εκδηλώσεων που αυξάνουν τις ευκαιρίες συμμετοχής γυναικών από μειονεκτούσες ομάδες σε αθλητικές δραστηριότητες, ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή δεξιοτήτων, εμπειριών και έμπνευσης μεταξύ των γυναικών στον αθλητισμό.
4. Ανάπτυξη, δοκιμή και προώθηση ενός ευρωπαϊκού συστήματος για την αναφορά διακρίσεων λόγω φύλου στον αθλητισμό βάσης.
5. Ενίσχυση της δικτύωσης και της συνεργασίας μεταξύ γυναικών σε προπονητικές και ηγετικές θέσεις, τόσο στα κύρια αθλήματα (π.χ. ποδόσφαιρο, βόλεϊ) όσο και στα αναδυόμενα (π.χ. roller derby), σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Βασικές δραστηριότητες

- Ανταλλαγή καλών πρακτικών και ανάπτυξη ικανοτήτων: Οι οργανώσεις εταίροι συνεργάστηκαν για να μοιραστούν στρατηγικές για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών εμποδίων και των πολιτισμικών προτύπων στον αθλητισμό
- Προγράμματα κατάρτισης και ευαισθητοποίησης, ψηφιακή πλατφόρμα για τη διαμεσολάβηση της μάθησης και της ανταλλαγής απόψεων μεταξύ ομοτίμων, εγχειρίδιο συλλογής εμπειριών από τουλάχιστον έξι χώρες, μεταφρασμένα πλαίσια, ερωτηματολόγια και σεμινάρια για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των γυναικών και της ικανότητας να καταγγέλλουν τις διακρίσεις λόγω φύλου.
- Συλλογή δεδομένων & αξιολόγηση αναγκών: Πολύγλωσσες έρευνες που απευθύνονται σε αθλήτριες και στελέχη για την καλύτερη κατανόηση των εκπαιδευτικών αναγκών και της εμπλοκής των ενδιαφερόμενων μερών στον γυναικείο αθλητισμό
- Δημιουργία δικτύων & εκδηλώσεις: Αθλητικές εκδηλώσεις σε επίπεδο βάσης, ένα τελικό συνέδριο σε ευρωπαϊκό επίπεδο και πρωτοβουλίες δικτύωσης των ενδιαφερόμενων φορέων σε όλες τις χώρες εταίρους.

	<ul style="list-style-type: none"> Πιλοτικά συστήματα υποβολής εκθέσεων: Δημιουργήθηκε και εφαρμόστηκε πιλοτικά ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την αναφορά/καταγγελία των διακρίσεων λόγω φύλου στον αθλητισμό βάσης (grassroots sports).
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> Γυναίκες προπονήτριες και ηγέτιδες στον αθλητισμό βάσης Εθνικές και τοπικές αθλητικές οργανώσεις Αθλητικοί σύλλογοι, εκπαιδευτικοί φορείς, μέσα ενημέρωσης που ασχολούνται με την αθλητική κάλυψη Νεαρές αθλήτριες με δυνατότητες για προπονητική ή ηγετική θέση
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη της ηγεσίας: Οι γυναίκες σε επίπεδο βάσης απέκτησαν δεξιότητες και αυτοπεποίθηση για να αναλάβουν προπονητικούς ή οργανωτικούς ρόλους. Πολιτική και πλαίσια: Τοπικοί σύλλογοι και οργανισμοί-εταίροι εξοπλίστηκαν με εργαλεία και πλαίσια για την αντιμετώπιση των έμφυλων προκαταλήψεων και την προώθηση της ισότητας. Κοινωνική & πανευρωπαϊκή δέσμευση: Ένα επεκτεινόμενο δίκτυο γυναικών προπονητριών συνεχίζει να συνεργάζεται πέρα από τα σύνορα των χωρών. Θεμέλια για μακροπρόθεσμες συμπεριληπτικές στρατηγικές στον αθλητισμό βάσης.
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> Διάδοση σε εθνικό επίπεδο: οι δράσεις παραμένουν περιορισμένες χωρίς παρακολούθηση στις διάφορες χώρες. Γλωσσικά/πολιτισμικά εμπόδια: η χρήση αγγλικού υλικού μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για ορισμένους ενδιαφερόμενους φορείς.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητα εφαρμογής σε διάφορα αθλήματα: το εγχειρίδιο μπορεί να προσαρμοστεί στην καλαθοσφαίριση, το βόλεϊ, τον στίβο κ.λπ. Η εστίαση σε επίπεδο βάσης μπορεί να επεκταθεί σε σχολεία και ΜΚΟ Το σύστημα αναφοράς/καταγγελιών των διακρίσεων λόγω φύλου αντικατοπτρίζει τις καλές πρακτικές και μπορεί να υιοθετηθεί ευρέως.
Σύνδεσμος	Δικτυακός τόπος του έργου: https://stepupequality.geacoop.org

Ακαδημία Antetokounmpo ή AntetokouBros' Academy

Χώρα	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> Ίδρυμα Charles Antetokounmpo Family Foundation (CAFF) - Ίδρυτής και βασικός χορηγός Ίδρυμα Kaizen Growthfund, Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο της Ελλάδας Nike - Κύριος αθλητικός χορηγός Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος (Pierce - Deree - Alba)

	<ul style="list-style-type: none"> • Οργανισμός Eurohoops - Υλοποίηση και συντονισμός του προγράμματος • Βιοϊατρική - Διατροφή • Ergon Foods • Μη κερδοσκοπικό ίδρυμα Δεσμός
<p>Περιγραφή</p>	<p>Η Ακαδημία AntetokounBros ξεκίνησε επίσημα το 2019 από τον Γιάννη, τον Θανάση, τον Κώστα και τον Άλεξ Αντετοκούνμπο. Η Ακαδημία είναι ένα δωρεάν, αφίλοκερδές πρόγραμμα καλαθοσφαίρισης και ανάπτυξης προσωπικών δεξιοτήτων με έδρα την Αθήνα, σχεδιασμένο για την ενδυνάμωση παιδιών και νέων από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα μέσω του αθλητισμού, της εκπαίδευσης και της καλλιέργειας χαρακτήρων. Εμπνευσμένη από την προσωπική ιστορία και τις αξίες του Γιάννη Αντετοκούνμπο και των αδελφών του, η Ακαδημία παρέχει ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον που επικεντρώνεται στη διαφορετικότητα, την ισότητα των φύλων και τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην κοινότητα. Μέσω του μπάσκετ, της καθοδήγησης και της ακαδημαϊκής υποστήριξης, το πρόγραμμα βοηθά παιδιά και νέους/νέες να εξελιχθούν σε υπεύθυνους αθλητές/τριες, συμπαίκτες/τριες και ενεργούς/ες πολίτες.</p>
<p>Κύριοι στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της νεολαίας μέσω του αθλητισμού και της εκπαίδευσης • Παροχή συμπεριληπτικών ευκαιριών ανεξαρτήτως εθνικότητας, φύλου ή θρησκείας • Προώθηση της ενδυνάμωσης των κοριτσιών/γυναικών και καταπολέμηση των στερεοτύπων • Προώθηση δεξιοτήτων ζωής όπως η ηγεσία, η συνεργασία και η επίλυση συγκρούσεων • «Χάραξη» μπασκετικών και ακαδημαϊκών διαδρομών, μέσα και από την χορήγηση υποτροφιών • Εκπαίδευση μελλοντικών προπονητών-προπονητριών και μεντόρων • Ανάπτυξη υποβαθμισμένων κοινοτήτων
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προπόνηση μπάσκετ ανά δύο εβδομάδες (Εβίνα Μάλτση, επικεφαλής προπονήτρια) • Σεμινάρια ηγεσίας (4 ετησίως) που καλύπτουν την κριτική σκέψη, την επικοινωνία, την ενεργή ακρόαση κ.α. • Προγράμματα καθοδήγησης από υποτρόφους και πρώην συμμετέχοντες/ουσες του προγράμματος • Πανεπιστημιακές και αθλητικές υποτροφίες μέσω του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος και ακαδημιών μπάσκετ • Εκπαίδευση προπονητών/τριών για νέους και νέες 18-25 ετών • Ετήσιες εκδηλώσεις αναγνώρισης ταλέντων • Πακέτα Υλικού & Υποστήριξης (Εξοπλισμός Nike, Βιοϊατρικός έλεγχος διατροφής και καρδιολογίας, Νομική συμβουλευτική για οικογένειες, γεύματα κ.α.)
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αγόρια και κορίτσια ηλικίας 10-17 ετών -κυρίως από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα ή μεταναστευτικό - προσφυγικό υπόβαθρο

	<ul style="list-style-type: none"> • Νέοι και νέες ηλικίας 18-25 ετών που ενδιαφέρονται για την προπονητική
	<ul style="list-style-type: none"> • Πάνω από 100 συμμετέχουσες και συμμετέχοντες ετησίως • Εκπροσωπούνται περισσότερες από 35 εθνικότητες • Πολυάριθμοι αποδέκτες ακαδημαϊκών υποτροφιών και υποτροφιών μπάσκετ • Οι συμμετέχοντες/ουσες επιστρέφουν ως μέντορες, προωθώντας έναν κύκλο ενδυνάμωσης • Θετικός μετασχηματισμός μέσα από την καλλιέργεια αυτοπεποίθησης, την συνεργασία και την συμπερίληψη <p>Ειδικότερα, τα βασικά αποτελέσματα της Ακαδημίας Αντετοκούνμπο που αφορούν την ενδυνάμωση των κοριτσιών και των γυναικών και την κατάρριψη των στερεοτύπων είναι τα εξής</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η Ακαδημία είναι συμπεριληπτική για όλες τις εθνικότητες, τις θρησκείες, τα φύλα, προωθώντας ενεργά την ενδυνάμωση των κοριτσιών και των γυναικών, και ανατρέποντας τα στερεότυπα. • Η φιλοσοφία «Μία ομάδα για όλους και όλες» προωθεί έναν χώρο μεικτής συμμετοχής, καθιστώντας την παρουσία των κοριτσιών στο μπάσκετ αυτονόητη. Παράλληλα, η ηγεσία και η καθοδήγηση αμφισβητούν τους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων, εξοπλίζοντας τα κορίτσια με σημαντικές κοινωνικές δεξιότητες. Το πρόγραμμα στηρίζει συνειδητά τα κορίτσια στο μπάσκετ, σπάζοντας τα στερεότυπα ενός ανδροκρατούμενου αθλήματος. • Τα ετήσια σεμινάρια και οι ομιλίες εστιάζουν στην ενδυνάμωση των γυναικών, τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση του εκφοβισμού, προβάλλοντας ισχυρά πρότυπα, όπως η επικεφαλής προπονήτρια Εβίνα Μάλτση και άλλοι προσκεκλημένοι ομιλητές και ομιλήτριες. • Πρώην συμμετέχουσες και δικαιούχοι υποτροφιών επιστρέφουν ως προπονήτριες, δημιουργώντας μια ορατή πορεία για τα κορίτσια και προωθώντας την ισορροπία των φύλων σε προπονητικούς ρόλους. Αυτά τα γυναικεία πρότυπα – από προπονήτριες έως υποτρόφους – αναδιαμορφώνουν τις προσδοκίες και ανοίγουν νέους δρόμους στον αθλητισμό και την εκπαίδευση. • Παρέχονται ευκαιρίες ακαδημαϊκής και επαγγελματικής εξέλιξης για νεαρές γυναίκες: οι υποτροφίες της AEG και το πρόγραμμα "One of a Kind" του Ιδρύματος Ωνάση προσφέρουν πρόσβαση σε ακαδημαϊκές και αθλητικές υποτροφίες, προωθώντας την εκπαίδευση και την επαγγελματική ανάπτυξη. Οι γυναίκες προπονήτριες ωφελούνται επίσης από συμβόλαια που ενισχύουν βιώσιμες πορείες ενδυνάμωσης.
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	
<p>Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια</p>	<p>Το μοντέλο της Ακαδημίας μπορεί να προσαρμοστεί σε άλλα πλαίσια ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χτίζοντας συνεργασίες μεταξύ αθλητικών οργανισμών, ΜΚΟ και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που δίνουν προτεραιότητα στη

	<p>συμπερίληψη και δημιουργούν διαδρομές ηγεσίας για γυναίκες προπονήτριες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενσωματώνοντας τον αθλητισμό στην καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής και παρέχοντας ολιστική υποστήριξη, ενώ παράλληλα προωθούνται γυναικεία πρότυπα προπονητριών που εμπνέουν και καθοδηγούν νεαρά κορίτσια. • Δημιουργώντας συμπεριληπτικά προγράμματα αθλητικής εκπαίδευσης σε επίπεδο κοινότητας, που προσλαμβάνουν, εκπαιδεύουν και ενδυναμώνουν γυναίκες προπονήτριες, αμφισβητώντας τα στερεότυπα φύλου και αυξάνοντας τη συμμετοχή τους στην ηγεσία του αθλητισμού.
Σύνδεσμος	Δικτυακός τόπος: https://antetokounmpoacademy.com
Επικοινωνία	Επίσημη φόρμα επικοινωνίας στη διεύθυνση: https://antetokounmpoacademy.com/en/contact-en

Έργο Erasmus+ «GAMES: Καθοδήγηση για την επίτευξη πιο ισότιμης ηγεσίας στον αθλητισμό»

Χώρες	Ελλάδα, Τουρκία, Βέλγιο, Λετονία, Ιρλανδία, Τσεχία, Γερμανία και Βόρεια Μακεδονία.
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Το GAMES συγκεντρώνει μια υψηλού κύρους κοινοπραξία στην οποία συμμετέχουν η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ), το Γραφείο της ΕΕ των Ευρωπαϊκών Ολυμπιακών Επιτροπών (ΕΟΕ), οι Ευρωπαϊκές Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές (ΕΟΕ) από την Ελλάδα, την Τουρκία, το Βέλγιο, τη Λετονία, την Ιρλανδία, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Γερμανία και τη Βόρεια Μακεδονία), εμπειρογνώμονες και ερευνητικό προσωπικό από τις οργανώσεις "Equal Rights in Sports" και "I Trust Sport", καθώς και Εθνικές Ομοσπονδίες, αθλητικοί σύλλογοι & φορείς κατάρτισης.
Περιγραφή	<p>Το έργο GAMES στοχεύει στην προώθηση της ισότητας των φύλων στις βασικές ηγετικές θέσεις και στα κέντρα λήψης αποφάσεων των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών (ΕΟΕ). Προωθεί διαρθρωτικές αλλαγές στη διακυβέρνηση, ενισχύει την κατανόηση των πολιτισμικών εμποδίων που υπάρχουν και ενθαρρύνει τις ΕΟΕ να συνεργαστούν με τις ομοσπονδίες-μέλη τους, με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων αλλαγών.</p> <p>Το έργο GAMES διήρκεσε δύο χρόνια - από τον Απρίλιο του 2022 έως τον Μάρτιο του 2024 - υπό την καθοδήγηση του Γραφείου ΕΕ των Ευρωπαϊκών Ολυμπιακών Επιτροπών (ΕΟΕ).</p>
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Γενική διερεύνηση της κατάστασης των ΕΟΕ όσον αφορά την εφαρμογή πολιτικών για την ισότητα των φύλων σε ηγετικές θέσεις. • Καθορισμός και επικύρωση μιας «συνολικής δέσμης δράσεων» που χωρίζεται σε βασικούς τομείς (π.χ. διαρθρωτικές αλλαγές, κουλτούρα, κ.α.) για την εφαρμογή πολιτικών για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων σε όλες τις ευρωπαϊκές ΕΟΕ.

- Δημιουργία και εφαρμογή εξατομικευμένων σχεδίων δράσης για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε ηγετικές θέσεις και την αντιμετώπιση του έμφυλου χάσματος για κάθε μία από τις συνεργαζόμενες ΕΟΕ.
- Προβολή και διάδοση των αποτελεσμάτων σε άλλες ΕΟΕ και σε σχετικούς αθλητικούς φορείς.

- Αξιολόγηση αναγκών μέσω έρευνας: Με τη χρήση ερωτηματολογίου αξιολογήθηκε η ικανότητα προώθησης της ισότητας των φύλων σε κάθε επιτροπή-εταίρο. Τα αποτελέσματα συγκεντρώθηκαν σε γραπτή επισκόπηση και κοινοποιήθηκαν στην κοινοπραξία.
- «Παγκόσμια δεξαμενή δράσεων»: Δημιουργήθηκε και δημοσιοποιήθηκε μια συλλογή παγκόσμιων πρακτικών και δράσεων, που προσφέρει στις ΕΟΕ και στα αθλητικά διοικητικά όργανα εργαλεία για την ανάπτυξη ικανοτήτων σχετικά με την ισότητα των φύλων.
- Εθνικά σχέδια δράσης (ΕΣΔ): Κάθε εταίρος ετοίμασε και υλοποίησε ένα προσαρμοσμένο σχέδιο δράσης, προσφέροντας εξατομικευμένες διαδρομές για την ενίσχυση των δεξιοτήτων στην προώθηση της ισότητας των φύλων.

Βασικές δραστηριότητες

Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα, η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή (ΕΟΕ) ανέλαβε τις εξής δράσεις:

- Διενέργεια βασικής μελέτης και ερευνών για την κουλτούρα και τα εμπόδια που σχετίζονται με τα φύλα
- Πιλοτική εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ), με τη διοργάνωση εκδηλώσεων, την παρακολούθηση δεικτών και τη συλλογή ανατροφοδότησης
- Διεξαγωγή διαδικτυακών και δια ζώσης σεμιναρίων, ανοιχτών σε ενδιαφερόμενους φορείς, αθλητές/τριες και προπονητές/τριες
- Οργάνωση ενδιάμεσων και εθνικών εκδηλώσεων έναρξης για την παρουσίαση και αξιολόγηση του ΕΣΔ
- Απονομή βραβείων και υποτροφιών σε γυναίκες που δραστηριοποιούνται στην προπονητική και τη διοίκηση
- Θεσμική υποστήριξη μέσω της ενίσχυσης της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων και τη σύναψη συνεργασιών με την ΕΟΕ, δήμους και άλλους φορείς.

Ομάδες κοινού

- Γυναίκες: προπονήτριες, μάνατζερ, διαιτητές και αθλήτριες
- Εθνικές ομοσπονδίες & σύλλογοι: προσωπικό και διοίκηση
- Φορείς χάραξης πολιτικής στον αθλητισμό και την εκπαίδευση
- Αθλητές/τριες, γονείς, προσωπικό των ΕΟΕ

Αποτελέσματα / αντίκτυπος

- Υποβολή και έγκριση των ΕΣΔ τον Αύγουστο του 2023
- Ενδιάμεση διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα με τη συμμετοχή 8 ΕΟΕ & 50+ ενδιαφερόμενων φορέων
- Αναγνώριση πρωτοβουλιών με αντίκτυπο και αυξημένη εκπροσώπηση των γυναικών στα διοικητικά όργανα
- Χορήγηση υποτροφιών για σπουδές προπονητικής (IEK Άλφα) και βραβεία από την Επιτροπή Ισότητας των Φύλων

	<ul style="list-style-type: none"> • Ενσωμάτωση του στόχου εκπροσώπησης 30% στη διακυβέρνηση των τοπικών ομοσπονδιών
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Χάσμα μεταξύ πολιτικής και εφαρμογής της πολιτικής • Αντίσταση των παγιωμένων δομών στην πολιτισμική αλλαγή • Χρονικό πλαίσιο 24 μηνών - χρειάζεται συνέχιση των δράσεων • Ανάγκη για διαρκή παρακολούθηση και αξιολόγηση
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/πλαίσια	<ul style="list-style-type: none"> • Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (NAP) και το εκπαιδευτικό μοντέλο για την ισότητα των φύλων μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλα αθλήματα (π.χ. ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ, ατομικά αθλήματα). • Το ευέλικτο μοντέλο που περιλαμβάνει τη βάση δεδομένων, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, διαδικτυακά σεμινάρια, βραβεία και παρακολούθηση μπορεί να προσαρμοστεί σε Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές, ομοσπονδίες ή ακόμα και σε δομές εκπαιδευτικής πολιτικής.
Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό	<p>Δικτυακός τόπος του έργου: https://games-project.com</p> <p>Η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή φιλοξενεί το ενδιάμεσο συνέδριο για το έργο GAMES: https://www.hoc.gr/en/hocnews/the-hellenic-olympic-committee-hosts-the-mid-term-conference-for-the-games-project</p> <p>Γιορτάζοντας την ισότητα των φύλων στην εκδήλωση βράβευσης της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής: https://www.hoc.gr/en/hocnews/celebrating-gender-equality-at-the-hellenic-olympic-committee-award-event</p>
Επικοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτροπή Ισότητας των Φύλων της ΕΟΕ - Πρόεδρος: Βασιλική Μιλλούση • Γραφείο της ΕΟΕ στην ΕΕ - Συντονιστής του GAMES: Folker Hellmund • Επικοινωνία ΕΟΕ: info@hoc.gr

“It's a Woman's Game”

Χώρα	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (ΕΠΟ) - επικεφαλής οργάνωση του προγράμματος • FIFA Women's Football Development Programme (Πρόγραμμα ανάπτυξης του ποδοσφαίρου γυναικών της FIFA) - φορέας υποστήριξης και χρηματοδότησης • Περιφερειακές ποδοσφαιρικές ενώσεις/σύλλογοι, δήμοι, σχολές κατάρτισης UEFA C (για υποτροφίες)

Περιγραφή	<p>Το πρόγραμμα “It's a Woman's Game” αποτελεί μια πρωτοβουλία που στοχεύει στην ενίσχυση του γυναικείου ποδοσφαίρου, εστιάζοντας στην ανάπτυξη της βάσης του αθλήματος και στην ενδυνάμωση των γυναικών στον τομέα της προπονητικής. Απευθύνεται κυρίως σε κορίτσια κάτω των 12 ετών, γονείς, γυναίκες που ενδιαφέρονται να γίνουν προπονήτριες και σε συλλόγους γυναικών.</p>
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια μιας δυναμικής κουλτούρας γυναικείου ποδοσφαίρου, μέσα από τη δημιουργία ενός θετικού, υποστηρικτικού και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος που ενθαρρύνει τη συμμετοχή και την εξέλιξη κοριτσιών και γυναικών στο άθλημα. • Αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο ποδόσφαιρο, τόσο ως παίκτριες όσο και ως προπονήτριες, με στόχο την ενίσχυση της παρουσίας τους σε όλα τα επίπεδα του αθλήματος. • Ενημέρωση και ενεργοποίηση των γονέων, ώστε να αναγνωρίσουν και να στηρίξουν τα πολλαπλά οφέλη που προσφέρει το ποδόσφαιρο στα παιδιά τους – σωματικά, ψυχοκοινωνικά και αναπτυξιακά – με έμφαση στα κορίτσια. • Ενδυνάμωση των γυναικών που επιθυμούν να ασχοληθούν με την προπονητική, μέσω παροχής υποτροφιών για την απόκτηση διπλώματος UEFA C και άλλων εκπαιδευτικών ευκαιριών, ανοίγοντας δρόμους επαγγελματικής ανέλιξης και ηγετικής παρουσίας στον χώρο του ποδοσφαίρου.
Βασικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση διαδραστικών φεστιβάλ Fair Play για κορίτσια σε δημόσιους και προσβάσιμους χώρους. • Ενημερωτικές συνεδρίες για παίκτριες, γονείς, συλλόγους και προπονητές/προπονήτριες, με στόχο την ευαισθητοποίηση και ενίσχυση της συμμετοχής. • Παροχή δωρεάν αθλητικού εξοπλισμού σε ακαδημίες, καθώς και συμβολικά δώρα για τα κορίτσια. • Χορήγηση υποτροφιών UEFA C σε γυναίκες που ενδιαφέρονται να εισέλθουν στον χώρο της προπονητικής. • Πιλοτική υλοποίηση προγράμματος futsal για γυναίκες, δίνοντάς τους την ευκαιρία να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία στην οργανωμένη προπονητική.
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Κορίτσια κάτω των 12 ετών και οι γονείς τους • Γυναίκες που επιθυμούν να γίνουν προπονήτριες ποδοσφαίρου • Γυναικείοι αθλητικοί σύλλογοι και ακαδημίες ποδοσφαίρου • Τοπικές ποδοσφαιρικές κοινότητες και δημόσιοι φορείς
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Ενισχυμένη συμμετοχή και εμπλοκή των γυναικών στο ποδόσφαιρο, μέσα από φεστιβάλ Fair Play και στοχευμένες δράσεις ενεργοποίησης. • Αύξηση του αριθμού των κοριτσιών που εγγράφηκαν σε ακαδημίες και σχολικά προγράμματα ποδοσφαίρου. • Μεγάλο ενδιαφέρον για την προπονητική εκπαίδευση: καταγράφηκαν αιτήσεις για τις υποτροφίες UEFA C, με αρκετές γυναίκες να επιλέγονται και να καλύπτεται πλήρως το κόστος συμμετοχής τους.

	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτυχής έναρξη πιλοτικού προγράμματος γυναικείου futsal, με τη συμμετοχή τοπικών ομάδων και συλλόγων, προσφέροντας εμπειρία σε πραγματικές συνθήκες προπόνησης.
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Το γυναικείο ποδόσφαιρο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει περιορισμένη αποδοχή, επηρεασμένο από βαθιά ριζωμένα έμφυλα στερεότυπα στον αθλητισμό. • Η ανάγκη για συνέχεια και βιώσιμες δράσεις είναι κρίσιμη, ώστε οι αρχικές προσπάθειες να μετατραπούν σε μόνιμη αλλαγή. • Η επέκταση και εδραίωση του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο απαιτεί ενίσχυση των πόρων.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<p>Το "It's a Woman's Game" αποτελεί ισχυρό παράδειγμα καλής πρακτικής, καθώς συνδυάζει εκδηλώσεις, εκπαίδευση, κοινωνική ευαισθητοποίηση και υποστήριξη γυναικών σε προπονητικές θέσεις. Παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες επέκτασης μέσα από μελλοντικές πρωτοβουλίες και χρηματοδότηση. Το μοντέλο αυτό μπορεί να υιοθετηθεί εύκολα από άλλα αθλήματα, οργανισμούς και περιοχές, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Πιο αναλυτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η δομή του προγράμματος — με φεστιβάλ, ενημέρωση γονέων, υποτροφίες και πιλοτικό πρόγραμμα futsal — μπορεί να εφαρμοστεί σε άλλα αθλήματα, όπως το μπάσκετ και το βόλεϊ. • Η μέθοδος που συνδυάζει φεστιβάλ γυναικών με προπονητικές διαδρομές προσφέρει ένα μοντέλο που μπορεί να αναπαραχθεί και από άλλες αθλητικές ακαδημίες. • Ο πιλοτικός χαρακτήρας του futsal μπορεί να επεκταθεί σε περισσότερες πόλεις και αθλήματα, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση ισχυρών συστημάτων αθλητισμού βάσης.
Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό	<ul style="list-style-type: none"> • Επίσημη παρουσίαση - ενότητα "Προγράμματα" της ΕΠΟ: https://www.epo.gr/Default.aspx?a_id=44806 • Η Ελληνική Ομοσπονδία εγκαινιάζει τη στρατηγική της για το γυναικείο ποδόσφαιρο με την υποστήριξη της FIFA: https://inside.fifa.com/womens-football/news/greek-fa-launches-its-womens-football-strategy-with-fifa-support • Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία - Inside FIFA: https://inside.fifa.com/about-fifa/associations/GRE?utm
Επικοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΠΟ - Τμήμα Γυναικείου Ποδοσφαίρου, Email: epo@epo.gr Τηλ: +30 210 930 6000 • Υπεύθυνος προγράμματος: Ιάκωβος Φιλιππούσης (Εκτελεστικός Διευθυντής)

Πρόγραμμα Erasmus+ “Fair Coaching”

Χώρες	Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία, Ολλανδία, Σουηδία
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • KEA - Fair Play CODE Hellas (Ελλάδα) • Lega Pallavolo Serie A (Ιταλία) - συντονιστής • ASSIST - Associazione Nazionale Atlete (Ιταλία) • Ίδρυμα Alice Milliat (Γαλλία) • Fare Network (Κάτω Χώρες) • Άλλοι εταίροι: Ομοσπονδία Ράγκμπι Λιγκ της Σερβίας, Girls In Sport (Σουηδία).
Περιγραφή	<p>Το ευρωπαϊκό έργο Fair Coaching (2020–2022) έχει ως σκοπό την προώθηση του σεβασμού και της ενσυναίσθησης μεταξύ επαγγελματιών του αθλητισμού, και κυρίως μεταξύ προπονητών/τριών και εκπαιδευτών/τριών που δραστηριοποιούνται στο αρχικό/τοπικό επίπεδο (grassroots level). Αντιμετωπίζοντας φαινόμενα σεξιστικής, βίαιης και μεροληπτικής συμπεριφοράς, το έργο επιδιώκει τη δημιουργία ενός υγιούς αθλητικού περιβάλλοντος για επαγγελματίες και νέους αθλητές και αθλήτριες.</p>
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ευαισθητοποίηση των προπονητών/τριών, των αθλητών/τριών και των οικογενειών τους σχετικά με τη μη βίαιη και μη μεροληπτική συμπεριφορά • Πρόληψη προβληματικών συμπεριφορών μέσω θεσμικών κωδίκων δεοντολογίας • Προώθηση ορθών προπονητικών πρακτικών και υποστήριξη νέων γυναικών - αθλητριών και προπονητριών.
Βασικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη κωδίκων δεοντολογίας, κατευθυντήριων γραμμών και εκπαιδευτικών πακέτων για προπονητές/τριες • Εκπαιδευτικές επισκέψεις και σεμινάρια μέσω του δικτύου εταίρων (Ιταλία, Ελλάδα, Φινλανδία, Σερβία, Κάτω Χώρες, Σουηδία) • Διάδοση καλών πρακτικών μέσω αφηγήσεων και καθοδήγησης (mentoring) μεταξύ γυναικών - προπονητριών και αθλητριών.
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Προπονητές/τριες και εκπαιδευτές/τριες σε ερασιτεχνικό και επαγγελματικό επίπεδο • Νεαρές αθλήτριες – με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες • Αθλήτριες, γονείς και στελέχη αθλητικών συλλόγων • Αθλητικές σχολές και κέντρα κοινότητας
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού πλαισίου (κώδικας δεοντολογίας + κατευθυντήριες γραμμές) με επίκεντρο την προστασία και την υποστήριξη των αθλητριών • Ανταλλαγές εμπειριών και κανονισμών μεταξύ εταίρων (π.χ. Ιταλία-Ελλάδα)

	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία δομών καθοδήγησης και υποστήριξης μεταξύ συναδέλφων για την υποστήριξη των γυναικών στην προπονητική • Ενσωμάτωση πρακτικών σε φορείς πολιτικής για την πρόληψη του σεξισμού στον αθλητισμό.
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Οι πολιτισμικές διαφορές απαιτούσαν προσαρμογές σε κάθε χώρα • Οι περιορισμοί του COVID-19 επηρέασαν την υλοποίηση των επιτόπιων δραστηριοτήτων • Έλλειψη θεσμοθετημένων κανονισμών στις ομοσπονδίες – εξακολουθεί να απαιτείται η επίσημη υιοθέτησή τους.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<p>Το έργο αποτέλεσε μια σημαντική καλή πρακτική για την προώθηση της συμπεριληπτικής προπονητικής εκπαίδευσης, δίνοντας έμφαση στην προστασία των αθλητριών, στη χρήση κωδίκων δεοντολογίας, στην καθοδήγηση και στη διαπολιτισμική ανταλλαγή. Το μοντέλο που αναπτύχθηκε είναι έτοιμο για ευρύτερη εφαρμογή σε άλλα αθλήματα και εκπαιδευτικά πλαίσια.</p> <p>Το πλαίσιο είναι πλήρως προσαρμόσιμο σε διάφορα αθλήματα (π.χ. μπάσκετ, ποδόσφαιρο, βόλεϊ, ατομικά αγωνίσματα) και μπορεί να ενσωματωθεί σε προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης, τόσο σε σχολές όσο και σε αθλητικούς συλλόγους. Επιπλέον, το μοντέλο καθοδήγησης μπορεί να αξιοποιηθεί για την υποστήριξη και άλλων ευάλωτων ομάδων, πέραν των γυναικών.</p>
Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό	<p>Ιστοσελίδα του έργου: https://www.faircoaching.eu Ελληνική περιγραφή του έργου: https://www.leonkaraiskos.com/fair-coaching-2020-2022.html</p>
Επικοινωνία	Λεωνίδας Καραϊσκος, πρόεδρος του KEA - Fair Play CODE Hellas

gWomen Sports Summit

Χώρα	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • Gazzetta Women - κύριος διοργανωτής (το gWomen αποτελεί πρωτοβουλία της ελληνικής πλατφόρμας αθλητικών μέσων ενημέρωσης Gazzetta.gr, που επικεντρώνεται στην προώθηση των γυναικών στον αθλητισμό και στην υπεράσπιση της ισότητας, της ενδυνάμωσης και της εκπροσώπησης) • Gazzetta.gr - βασικός υποστηρικτής και συνεργάτης των μέσων ενημέρωσης • Δήμος Πειραιά - συνδιοργανωτής • Υπουργείο Αθλητισμού, Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας - υποστηρικτές • Αθλήτριες/τες, προπονήτριες/ες και εκπρόσωποι των ΜΜΕ, του αθλητισμού και του πολιτισμού.

<p>Περιγραφή</p>	<p>Το “gWomen Sports Summit” είναι μια ετήσια διήμερη εκδήλωση που πραγματοποιείται στον Πειραιά. Η πρώτη διοργάνωση έλαβε χώρα τον Νοέμβριο του 2022, ενώ ακολούθησε η δεύτερη τον Δεκέμβριο του 2023, και η τρίτη τον Νοέμβριο του 2024.</p> <p>Στόχος της εκδήλωσης είναι η ενίσχυση της παρουσίας και της ηγετικής συμμετοχής των γυναικών στον αθλητισμό, φέρνοντας κοντά αθλήτριες, προπονήτριες, δημόσια πρόσωπα και βασικούς φορείς από τον χώρο του αθλητισμού, του πολιτισμού και των μέσων ενημέρωσης.</p> <p>Το συνέδριο περιλαμβάνει θεματικά πάνελ, δημόσιες ομιλίες και ευκαιρίες δικτύωσης, με στόχο την ανάδειξη των γυναικών στον αθλητικό χώρο και τη δημιουργία ενός ζωντανού φόρουμ ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών. Οι συζητήσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως η επαγγελματική ανέλιξη των γυναικών, η ηγεσία και η μητρότητα στον αθλητισμό, ενώ συχνά περιλαμβάνουν διαλόγους με σημαντικά πρόσωπα από τους χώρους της πολιτικής και του αθλητισμού. Η εκδήλωση έχει και έντονη κοινωνική διάσταση, καθώς τα έσοδά της διατίθενται για την υποστήριξη ευάλωτων κοινοτήτων μέσω φιλανθρωπικών δράσεων.</p>
<p>Κύριοι στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της προβολής των γυναικών στον αθλητισμό • Δημιουργία φόρουμ διαλόγου για προπονήτριες, αθλήτριες και οργανισμούς με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και πρακτικών • Διερεύνηση θεμάτων όπως η επαγγελματική σταδιοδρομία των γυναικών και η μητρότητα στον αθλητισμό • Υποστήριξη ευάλωτων κοινοτήτων (π.χ. μέσω της διάθεσης των εσόδων σε φιλανθρωπικούς σκοπούς).
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ετήσιο συνέδριο με κεντρικές ομιλίες, πάνελ και συνεδρίες δικτύωσης • Συνεργασία με τον Δήμο Πειραιά για την διοργάνωση • Δωρεές εσόδων σε σχολεία για αθλητικό εξοπλισμό (π.χ. μετά την καταιγίδα Daniel στη Θεσσαλία) • Συμμετοχή εκπροσώπων του αθλητισμού, του πολιτισμού και των μέσων μαζικής ενημέρωσης στις συζητήσεις .
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες: αθλήτριες και προπονήτριες σε διάφορα αθλήματα • Αθλητικοί φορείς, εκπρόσωποι αθλητικών συλλόγων • Πολιτικές προσωπικότητες • ΜΜΕ • Μαθητές/τριες και νεολαία μέσω παράλληλων δράσεων
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση τριών εκδηλώσεων με τη συμμετοχή σημαντικών προσωπικοτήτων και φορέων • Ίδρυση αναγνωρισμένου θεσμού για τη διεξαγωγή συζητήσεων σχετικά με την εκπροσώπηση των φύλων στα μέσα ενημέρωσης • Υποστήριξη σχολείων και ευάλωτων κοινοτήτων μέσω παροχής αθλητικού εξοπλισμού • Ανάπτυξη επαγγελματικής κοινότητας (αθλητών/τριών, προπονητών/τριών, εκπροσώπων ΜΜΕ)

Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Διασφάλιση της παρακολούθησης και της εφαρμογής των αποτελεσμάτων του συνεδρίου από τους αρμόδιους οργανισμούς • Ανάγκη για ακριβή μέτρηση της αλλαγής στάσης και του βαθμού ευαισθητοποίησης στο πλαίσιο των προγραμμάτων προπονητικής • Εξασφάλιση οικονομικής βιωσιμότητας για τη συνέχιση της δράσης.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<p>Το αθλητικό συνέδριο gWomen αποτελεί ένα ισχυρό παράδειγμα καλής πρακτικής για την ευαισθητοποίηση και προώθηση της διάστασης του φύλου στην αθλητική εκπαίδευση. Περιλαμβάνει δομημένες δράσεις, θεσμικές συνεργασίες, υποστήριξη σχολείων και επίσημη συμμετοχή δημόσιων προσώπων. Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η μορφή του – συνέδριο με πάνελ, σεμινάρια και διαλόγους – μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλες χώρες. • Στοιχεία όπως οι δωρεές σε σχολεία, η συμμετοχή του δήμου και τα πολυτομεακά πάνελ μπορούν να υιοθετηθούν από θεματικά αθλητικά συνέδρια (π.χ. βόλεϊ, στίβος). • Το περιεχόμενο (ομιλίες, εμπειρίες, καλές πρακτικές) μπορεί να ενσωματωθεί σε ενότητες σεμιναρίων προπονητικής.
Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό	<p>GWomen, 1^ο Συνέδριο: https://specials.gazzetta.gr/the-gazzetta-women-sports-summit/index.html</p> <p>GWomen, 2^ο Συνέδριο: https://specials.gazzetta.gr/the-gazzetta-women-sports-summit-2/index.html</p> <p>GWomen, 3^ο Συνέδριο: https://specials.gazzetta.gr/the-gazzetta-women-sports-summit-3</p>
Επικοινωνία	Βάσω Νικοπολίδη, Διευθύντρια Δημοσίων Σχέσεων - Liquid Media (GWomen Summit), Δήμος Πειραιά & Gazzetta Women

“Make Place For One More Woman”

Χώρα	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • Σύλλογος Ελλήνων Ολυμπιονικών (ΣΕΟ) • Ελληνική & Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ, ΕΟΕ) • Αθλητικές ομοσπονδίες (π.χ. Ομοσπονδία Χειροσφαίρισης) • Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑΛΦΑ
Περιγραφή	<p>Το πρόγραμμα "Make Place For One More Woman" είναι μια εθνική πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 2017-2018 για την αύξηση της εκπροσώπησης των γυναικών σε όλους τους τομείς του αθλητισμού, συμπεριλαμβανομένης της προπονητικής, της διαίτησής και της διοίκησης. Εμπνευσμένη από τη Βούλα Κοζομπόλη -ασημένια Ολυμπιονίκη στην υδατοσφαίριση και αποδέκτη του βραβείου της ΔΟΕ για τις γυναίκες και τον αθλητισμό στην Ευρώπη το 2015- η εκστρατεία ενισχύει τις</p>

	<p>γυναίκες μέσω προσπαθειών ευαισθητοποίησης, τουρνουά, υποτροφίες και βραβεία που αναγνωρίζουν την εξαιρετική συμβολή τους στον αθλητισμό.</p>
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες σε όλους τους ρόλους στον αθλητισμό (αγωνιστικούς, προπονητικούς και διοικητικούς) • Ενθάρρυνση της πλήρους συμμετοχής των γυναικών μέσω της αντιμετώπισης διαρθρωτικών και πολιτισμικών εμποδίων • Υποστήριξη της επαγγελματικής εξέλιξης των γυναικών μέσα από στοχευμένες υποτροφίες στην προπονητική, τη φυσιοθεραπεία και τις αθλητικές επιχειρήσεις • Παροχή πρόσβασης σε ευκαιρίες για κορίτσια και γυναίκες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες • Αναγνώριση και προβολή των επιτευγμάτων αθλητριών, προπονητριών και επαγγελματιών του αθλητισμού
Βασικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση των βραβείων "Make Place For One More Woman", με στόχο την τιμητική ανάδειξη εξέχουσων γυναικών που συμβάλλουν στον αθλητισμό (ξεκίνησαν το 2019, ενώ η δεύτερη απονομή πραγματοποιήθηκε το 2022) • Διοργάνωση εκδηλώσεων βάσης και φιλανθρωπικών τουρνουά – όπως το WeLoveBasketballForGirls– για την προώθηση της συμμετοχής των κοριτσιών στον αθλητισμό • Απονομή αθλητικών υποτροφιών σε νεαρές γυναίκες, ιδίως από μειονεκτούντα κοινωνικά και οικονομικά περιβάλλοντα, σε τομείς όπως η προπονητική, η φυσιοθεραπεία και η διοίκηση • Υλοποίηση εκστρατειών στα ΜΜΕ και ανάπτυξη συνεργασιών με εθνικές ομοσπονδίες (π.χ. Ομοσπονδία Χάντμπολ) και ιδιώτες χορηγούς, με στόχο την ενίσχυση της εμβέλειας και του κοινωνικού αντίκτυπου
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες - αθλήτριες, προπονήτριες, διαιτητές, στελέχη του αθλητισμού • Κορίτσια και νεαρές γυναίκες, ιδίως από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που επιδιώκουν εκπαίδευση σε τομείς που σχετίζονται με τον αθλητισμό.
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σε εθνικό επίπεδο σχετικά με τον ρόλο των γυναικών στον αθλητισμό, μέσω εκστρατειών, τοπικών εκδηλώσεων και τελετών βράβευσης (π.χ. 2019, 2022) • Υποστήριξη δεκάδων νεαρών γυναικών –ιδιαιτέρα από υποεκπροσωπούμενα ή ευάλωτα περιβάλλοντα– μέσα από αθλητικές υποτροφίες και συμμετοχή σε συμπεριληπτικά τουρνουά, όπως το WeLoveBasketballForGirls • Εξασφάλιση επίσημης στήριξης και προβολής από αθλητικές ομοσπονδίες, με δράσεις που συνδέονται και με διεθνείς πρωτοβουλίες, όπως η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας • Ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ Ολυμπιονικών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (π.χ. ΙΕΚ ΑΛΦΑ) και εθνικών αθλητικών φορέων, με

	στόχο την προώθηση της ισότητας των φύλων στον αθλητισμό με βιώσιμο τρόπο.
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Εξασφάλιση βιώσιμης χρηματοδότησης και σταθερού προγραμματισμού, πέρα από τα ετήσια βραβεία και τις αποσπασματικές εκδηλώσεις • Διεύρυνση της γεωγραφικής κάλυψης, ώστε να συμπεριλαμβάνονται και αγροτικές ή υποβαθμισμένες περιοχές – όχι μόνο τα αστικά κέντρα • Ενίσχυση μακροπρόθεσμων δομών υποστήριξης, με έμφαση στη δημιουργία διαδρομών επαγγελματικής εξέλιξης και ανάπτυξης δεξιοτήτων • Παρότι η πρωτοβουλία παρουσίασε ισχυρή δυναμική τα πρώτα χρόνια, η πρόσφατη δραστηριότητα είναι περιορισμένη, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για ουσιαστική επανεκκίνηση.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<p>Το πρόγραμμα προσφέρει ένα ευέλικτο και αναπαραγώγιμο μοντέλο, το οποίο περιλαμβάνει υποτροφίες, βραβεία αναγνώρισης και τοπικές δράσεις. Το μοντέλο αυτό μπορεί να υιοθετηθεί από αθλητικές ομοσπονδίες και Ολυμπιακές επιτροπές σε άλλες χώρες.</p> <p>Η συνεργασία μεταξύ ενώσεων Ολυμπιονικών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ομοσπονδιών αποτελεί ένα ολοκληρωμένο παράδειγμα που μπορεί να λειτουργήσει ως βάση για τη δημιουργία βιώσιμων επαγγελματικών διαδρομών και την ανάδειξη του γυναικείου ταλέντου στον αθλητισμό, σε διεθνές επίπεδο.</p>
Σύνδεσμοι	<p>Σελίδα στο Facebook: https://www.facebook.com/makeplace41morewoman</p> <p>Σύλλογος Ελλήνων Ολυμπιονικών - πληροφορίες για το πρόγραμμα: https://olympicwinners.gr/make-place-for-one-more-woman</p> <p>Ιστοσελίδα της Βούλας Ζυγούρη - πληροφορίες για το πρόγραμμα: https://voulazygouri.gr/tag/make-place-for-one-more-woman</p>
Επικοινωνία	Βούλα Κοζομπόλη, +30 694 973 7319, voulakozo@yahoo.gr

Ευρωπαϊκό έργο “Whistle”

Χώρες	Ελλάδα, Ιταλία, Τουρκία, Βουλγαρία, Πολωνία, Ισπανία
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Ιταλία (USMA, Si rùo fare, Comune di Padova), Τουρκία (SPELL), Βουλγαρία (Courage Foundation), Ελλάδα (KEAN, Ελληνική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης), Πολωνία (Fundacja Instytut Partnerstwa Strategicznego) και Ισπανία (Actividades Alternativas).

<p>Περιγραφή</p>	<p>Το Whistle είναι μια πρωτοβουλία που στοχεύει στην πρόληψη και την καταπολέμηση της λεκτικής σεξουαλικής παρενόχλησης και του λεγόμενου catcalling στον αθλητισμό. Ο όρος catcalling αναφέρεται σε ανεπιθύμητα σχόλια, σφυρίγματα ή προσβλητικές εκφράσεις σεξουαλικού ή σεξιστικού χαρακτήρα, που συχνά απευθύνονται σε γυναίκες σε δημόσιους χώρους. Το έργο, που χρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε., έφερε σε επαφή δήμους και οργανισμούς από πολλές χώρες και υλοποιήθηκε από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως τις 30 Απριλίου 2024.</p>
<p>Κύριοι στόχοι</p>	<p>Το έργο Whistle οραματίζεται έναν κόσμο όπου όλοι —γυναίκες, άνδρες, κορίτσια και αγόρια— θα μπορούν να συμμετέχουν σε αθλήματα και σωματικές δραστηριότητες σε ένα ασφαλές, σεβαστό περιβάλλον, απαλλαγμένο από κάθε μορφή παρενόχλησης. Με την προώθηση ασφαλών, συμπεριληπτικών χώρων, ιδίως αθλήτριες και προπονήτριες θα μπορούν να επικεντρωθούν στην απόδοσή τους χωρίς φόβο, ανασφάλεια ή περισπασμούς, γεγονός που θα συμβάλλει σε μειωμένα ποσοστά εγκατάλειψης, καλύτερα αποτελέσματα και αυξημένη συμμετοχή. Με αυτόν τον τρόπο, περισσότερες γυναίκες και κορίτσια θα έχουν την ευκαιρία να ασχοληθούν με τον αθλητισμό, συμβάλλοντας έτσι σε μια πιο υγιή και δίκαιη κοινωνία στο σύνολό της.</p> <p>Οι ειδικοί στόχοι του έργου είναι οι εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη λεκτική σεξουαλική παρενόχληση (catcalling) στον αθλητισμό. 2. Εκπαίδευση των ενδιαφερομένων — προπονητών/τριών, αθλητών/τριών, γονέων και προσωπικού — μέσω κατάρτισης και σεμιναρίων. 3. Πρόληψη της εγκατάλειψης του αθλητισμού από γυναίκες. 4. Ανάπτυξη εργαλείων και κατευθυντήριων γραμμών για την υποστήριξη των αθλητικών οργανισμών στην καταπολέμηση της παρενόχλησης. 5. Προώθηση διακρατικής συνεργασίας μεταξύ δήμων και αθλητικών συλλόγων. 6. Δημιουργία ασφαλών και συμπεριληπτικών αθλητικών χώρων για γυναίκες και κορίτσια.
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<p>Μαρτυρίες, συνεντεύξεις & podcasts με αθλήτριες και προπονήτριες, εκστρατείες ευαισθητοποίησης και συναντήσεις με φορείς χάραξης πολιτικής</p>
<p>Ομάδες κοινού</p>	<p>Οι ομάδες κοινού του έργου είναι οι εξής: α. Νεαρές αθλήτριες σε αθλητικούς συλλόγους, β. Γυναίκες που ασκούνται σε ανοιχτό χώρο (δρομείς, ποδηλάτισσες κ.α.), γ. Προπονητές/τριες ομάδων γυναικών, δ. Στελέχη στο χώρο του αθλητισμού, ε. Δημόσιες αρχές και υπεύθυνοι/ες χάραξης πολιτικής, στ. Διευθυντές/τριες και προσωπικό αθλητικών συλλόγων γυναικών, ζ. Ψυχολόγοι, η. Φίλαθλο κοινό, ιδίως κοινό σε αγώνες γυναικών.</p>
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<p>1. Καθιέρωση των συστημάτων συμβουλευτικής WHISTLE ADVISE (WAS)</p>

	<p>Πάνω από 30 αθλητικοί σύλλογοι σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες έχουν εφαρμόσει τα WHISTLE ADVISE SYSTEMS (WAS). Τα συστήματα αυτά παρέχουν ένα δομημένο και υποστηρικτικό πλαίσιο για τις γυναίκες ώστε να αναφέρουν περιστατικά λεκτικής σεξουαλικής παρενόχλησης και να λαμβάνουν την κατάλληλη υποστήριξη. Η βιωσιμότητα αυτών των συστημάτων εξασφαλίζεται μέσω της συνεχούς συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς, με στόχο τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην προώθηση ασφαλέστερων αθλητικών περιβαλλόντων (couragefoundation.eu).</p> <p>2. Ενδυνάμωση περισσότερων από 150 γυναικών Το έργο έχει εμπλέξει άμεσα πάνω από 150 γυναίκες, δίνοντάς τους την ευκαιρία να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και να συμμετάσχουν σε πιλοτικά προγράμματα σχεδιασμένα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της λεκτικής σεξουαλικής παρενόχλησης. Η ενδυνάμωση αυτή συνέβαλε καθοριστικά σε μια ευρύτερη πολιτισμική αλλαγή, που προάγει την αναγνώριση και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της παρενόχλησης στον αθλητικό χώρο.</p> <p>3. Εκστρατείες ευαισθητοποίησης προς βασικούς φορείς Έγιναν δημιουργικές και στοχευμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης, με σκοπό να αναδειχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις του catcalling για τις γυναίκες στον αθλητισμό. Οι δράσεις αυτές κατάφεραν να αγγίξουν ένα ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένων ανδρών αθλητών, προπονητών, επαγγελματιών του χώρου, μάντζερ και φιλάθλων, ενισχύοντας τη συλλογική ευθύνη για την πρόληψη και καταπολέμηση της παρενόχλησης.</p>
<p>Προκλήσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ο φόβος των αντιπάλων, ο οποίος αποθαρρύνει τις γυναίκες που υπέστησαν παρενόχληση να το καταγγείλουν. • Έλλειψη ύπαρξης σαφών μηχανισμών και διαδικασιών για την καταγγελία παρενοχλήσεων. • Πολιτισμική και θεσμική σιωπή, η οποία εμποδίζει την ανοιχτή συζήτηση για το θέμα και κατ' επέκταση και τις καταγγελίες συμβάντων. • Ανεπαρκείς νομικές προστασίες, που καθιστούν τους πληροφοριοδότες – τις πληροφοριοδότες ευάλωτους/ες.
<p>Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια</p>	<p>Το έργο WHISTLE προσφέρει ισχυρές δυνατότητες προσαρμογής σε άλλα πλαίσια, καθώς τα εργαλεία, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης και τα συστήματα υποβολής αναφορών/καταγγελιών μπορούν να υιοθετηθούν από αθλητικούς φορείς και τοπικές αρχές σε διάφορες χώρες.</p> <p>Παράλληλα, το συνεργατικό μοντέλο του, με τη συμμετοχή δήμων, αθλητικών φορέων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, παρέχει ένα ευέλικτο πλαίσιο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της λεκτικής σεξουαλικής παρενόχλησης σε ποικίλα αθλητικά περιβάλλοντα.</p>
<p>Σύνδεσμος</p>	<p>https://whistleproject.eu</p>
<p>Επικοινωνία</p>	<p>Αστέριος Πατσιαούρας, Ελληνική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης, spats@uth.gr</p>

Διδασκαλία σε μικτές ως προς το φύλο τάξεις

Χώρα	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Περιγραφή	Από το 2013 όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα διδάσκονται σε τάξεις μικτές ως προς το φύλο. Για παράδειγμα, στα μαθήματα Ρυθμική Γυμναστική I & II τα τμήματα είναι μικτά.
Κύριοι στόχοι	<p>Το προαναφερθέν μάθημα, όπως και όλα τα μαθήματα, προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες σε όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, ώστε να διδάξουν ρυθμική γυμναστική, καθώς και άλλα αθλήματα. Η επιτυχής παρακολούθηση και εξέταση των μαθημάτων και το πτυχίο του Πανεπιστημίου δίνει τη δυνατότητα σε όλες και όλους να λάβουν άδεια προπονητή/τριας και να εργαστούν χωρίς αποκλεισμούς.</p> <p>Προσφάτως το Τμήμα συγκρότησε επιτροπή για την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων, που θα αναλάβει δράση από το νέο ακαδημαϊκό έτος (2025-2026).</p>
Βασικές δραστηριότητες	Διδασκαλία μαθημάτων σε μικτές τάξεις
Ομάδες κοινού	Όλοι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες. Μελλοντικές καθηγήτριες φυσικής αγωγής και προπονήτριες.
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	Ολοένα και περισσότερο ενεργή συμμετοχή σε μαθήματα όπως η Ρυθμική Γυμναστική, καθώς οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες τη θεωρούν απαιτητική αλλά και ιδιαίτερα χρήσιμη για την επαγγελματική τους εξέλιξη.
Σύνδεσμος	www.phed.auth.gr
Επικοινωνία	Ευδοξία Κοσμίδου

Ηλεκτρονικό περιοδικό Γυναίκα & Άθληση

Χώρα	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Πανελλήνια Ένωση Προώθησης Γυναικών στον Αθλητισμό και τα Σπορ (Π.Ε.Π.Γ.Α.Σ.)
Περιγραφή	Η Πανελλήνια Ένωση Προώθησης Γυναικών στον Αθλητισμό και τα Σπορ (Π.Ε.Π.Γ.Α.Σ.) είναι μία πανελλήνια επιστημονική ένωση που εδρεύει στην Θεσσαλονίκη, απαρτίζεται από περισσότερες από 400 γυναίκες μέλη

	<p>(πρόσφατα και άνδρες – φίλους της ένωσης) και διοικείται από επταμελές συμβούλιο που εκλέγει κάθε δύο χρόνια η Γενική Συνέλευση.</p> <p>Η ΠΕΠΓΑΣ εκδίδει ένα επιστημονικό ηλεκτρονικό περιοδικό ανοικτής πρόσβασης με εξαμηνιαία περιοδικότητα, αφιερωμένο στη γυναίκα και τον αθλητισμό. Αρχικά κυκλοφορούσε σε έντυπη μορφή (έως το 2017), ενώ στη συνέχεια πέρασε αποκλειστικά σε ψηφιακή έκδοση, προκειμένου να ενισχυθεί η προσβασιμότητα.</p>
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Διάδοση πρωτότυπης, επιστημονικά τεκμηριωμένης έρευνας με αξιολόγηση από ομοτίμους, που εστιάζει στον αθλητισμό, τη σωματική δραστηριότητα και τις γυναίκες. • Ενίσχυση της προβολής και της επιστημονικής συζήτησης γύρω από τη συμμετοχή των γυναικών στον αθλητισμό. • Προώθηση της ακαδημαϊκής συμμετοχής, μέσω της παροχής προσβάσιμων και ανοιχτών εκδοτικών διαδρομών.
Βασικές δραστηριότητες	<p>Το περιοδικό εκδίδεται δύο φορές τον χρόνο και εφαρμόζει το σύστημα ανώνυμης, διπλής αξιολόγησης από τουλάχιστον δύο ανεξάρτητους/ες κριτές ανά άρθρο. Δέχεται πρωτότυπα επιστημονικά κείμενα στα ελληνικά ή στα αγγλικά, με περιλήψεις και στις δύο γλώσσες, και προσφέρει ελεύθερη ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω της επίσημης ιστοσελίδας του.</p>
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Ερευνητές/τριες και ακαδημαϊκοί που επικεντρώνονται σε ζητήματα έμφυλης ισότητας στον αθλητισμό. • Στελέχη χάραξης πολιτικής, προπονητές/τριες και επαγγελματίες που αναζητούν τεκμηριωμένες έρευνες για σχετικά θέματα. • Φοιτητές/τριες, επαγγελματίες και το ευρύ κοινό που ενδιαφέρεται για τον αθλητισμό γυναικών και την έμφυλη ισότητα. • Όλες οι γυναίκες που εμπλέκονται στον αθλητισμό, ως αθλήτριες, προπονήτριες, κριτές, διοικητικοί υπάλληλοι κ.α.
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της επιστημονικής παραγωγής στην Ελλάδα γύρω από τον γυναικείο αθλητισμό, με θεματικές που περιλαμβάνουν την αναπαράσταση στα μέσα ενημέρωσης, τον αθλητισμό για άτομα με αναπηρία, τη χρήση της τεχνολογίας στην προπόνηση νέων, τη διατροφή και την εικόνα σώματος. • Προώθηση του διεπιστημονικού διαλόγου και της διεθνούς παρουσίας στον τομέα των σπουδών φύλου και αθλητισμού.
Προκλήσεις	<p>Η ΠΕΠΓΑΣ ήταν ο πρώτος σύλλογος που επικεντρώθηκε στις γυναίκες στον αθλητισμό στην Ελλάδα</p>
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<p>Το εν λόγω παράδειγμα αποδεικνύει πώς μια ένωση με αποστολή την προώθηση των γυναικών στον αθλητισμό μπορεί να αξιοποιήσει μια ακαδημαϊκή έκδοση ανοικτής πρόσβασης ως μέσο για την ενίσχυση της έρευνας, την προώθηση του δημόσιου διαλόγου και την ανάδειξη θεμάτων που σχετίζονται με το φύλο και τον αθλητισμό. Πρόκειται για ένα ισχυρό και εύκολα αναπαραγώγιμο μοντέλο, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει ως πρότυπο για αντίστοιχες διεθνείς πρωτοβουλίες.</p>

	<p>Η μετάβαση σε ένα ψηφιακό, ανοικτής πρόσβασης περιοδικό με σύστημα επιστημονικής αξιολόγησης αποτελεί μια εφαρμόσιμη και πρακτική λύση για ενώσεις, συλλόγους, φορείς κ.λπ. που επιθυμούν να ενισχύσουν τη φωνή τους στον ακαδημαϊκό και κοινωνικό διάλογο. Οι βασικές προϋποθέσεις περιλαμβάνουν την εξασφάλιση αριθμού ISSN, τη συγκρότηση επιτροπής αξιολόγησης και τη χρήση αναγνωρισμένων ηλεκτρονικών πλατφορμών υποβολής και δημοσίευσης.</p>
Σύνδεσμος	https://pergas.gr/περιοδικό
Επικοινωνία	Ευδοξία Κοσμίδου (Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου)

UEFA Women's Football League Development

Χώρα	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (ΕΠΟ)
Περιγραφή	<p>Στόχος του προγράμματος είναι η ανάπτυξη του ποδοσφαίρου γυναικών και η ανάδειξη του ρόλου της γυναίκας στο ποδόσφαιρο στην Ελλάδα. Μέρος του προγράμματος ασχολείται άμεσα με την ισότητα των φύλων, ιδιαίτερα σε σχέση με το προπονητικό προσωπικό.</p> <p>Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στη δημιουργία ευκαιριών για τις γυναίκες να ασχοληθούν με την προπονητική στο ποδόσφαιρο, στη μείωση των έμφυλων στερεοτύπων, στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και στην παροχή εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.</p> <p>Η δράση υλοποιήθηκε μεταξύ Απριλίου και Ιουλίου 2025, με την υποστήριξη της UEFA. Απευθύνθηκε σε ολόκληρη την ποδοσφαιρική κοινότητα, τοπικές ενώσεις, συλλόγους, διοικητικά όργανα, προπονητριες και ποδοσφαιρίστριες.</p>
Κύριοι στόχοι	<p>Η πρωτοβουλία στοχεύει στη μείωση των έμφυλων στερεοτύπων, στην αύξηση της εκπροσώπησης και του αριθμού των γυναικών σε θέσεις προπονητριών, καθώς και στη βελτίωση τόσο των δεξιοτήτων όσο και των επαγγελματικών στάσεων των γυναικών που ασχολούνται με την προπονητική.</p>
Βασικές δραστηριότητες	<ol style="list-style-type: none"> 1. Διοργανώθηκαν συνεδρίες ευαισθητοποίησης για το γυναικείο ποδόσφαιρο σε όλα τα προγράμματα ανανέωσης πιστοποιήσεων προπονητών/τριών της UEFA. 2. Πραγματοποιήθηκαν πέντε εκπαιδευτικά σεμινάρια, τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά. 3. Δόθηκαν κίνητρα μέσω της επιστροφής διδάκτρων για τα προγράμματα UEFA C, ειδικά για υποψήφιες προπονήτριες.
Ομάδες κοινού	Διοικητικά στελέχη, προπονήτριες, προπονητές και ποδοσφαιρίστριες

<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Πραγματοποιήθηκαν 5 σεμινάρια, τα οποία παρακολούθησαν συνολικά περισσότερα από 550 άτομα (άνδρες και γυναίκες), τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά. - Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων προπονητικής της UEFA, έγιναν 40 συνεδρίες αφιερωμένες στο ποδόσφαιρο γυναικών, με συνολική συμμετοχή περίπου 4.000 αδειούχων προπονητών/τριών. Συγκεκριμένα, διεξήχθησαν 10, 20 και 8 συνεδρίες για τις άδειες UEFA A, B και C, αντίστοιχα, με περίπου 500, 2.700 και 800 άτομα (άνδρες και γυναίκες) να τις παρακολουθούν. - Συνολικά, 39 γυναίκες υποψήφιες προπονήτριες επωφελήθηκαν από το πρόγραμμα επιστροφής διδασκάλων για την παρακολούθηση μαθημάτων για την λήψη της άδειας UEFA C.
<p>Προκλήσεις</p>	<p>Ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια ήταν η κυρίαρχη πεποίθηση ότι η Ομοσπονδία δεν ενδιαφερόταν πραγματικά για το ποδόσφαιρο γυναικών, καθώς και ο σκεπτικισμός σχετικά με τη χρησιμότητα των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Μια ακόμη πρόκληση ήταν η δυσκολία κινητοποίησης των ενδιαφερόμενων, ιδιαίτερα των διοικητικών υπαλλήλων, να συμμετάσχουν στις εκπαιδευτικές δράσεις.</p> <p>Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι μεγάλες αποστάσεις αποτελούσαν εμπόδιο για τη φυσική παρουσία στις δια ζώσης συνεδρίες. Ωστόσο, το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε αποτελεσματικά με τη δυνατότητα ηλεκτρονικής συμμετοχής. Τέλος, η έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων αποτέλεσε σε ορισμένες περιπτώσεις πρόσθετο εμπόδιο.</p>
<p>Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια</p>	<p>Τόσο η βασική φιλοσοφία όσο και η προσέγγιση υλοποίησης της εν λόγω πρωτοβουλίας μπορούν να μεταφερθούν σε άλλα αθλήματα, με την προϋπόθεση ότι θα γίνουν οι κατάλληλες προσαρμογές, ώστε να ανταποκρίνονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο, τη δομή και τις ανάγκες κάθε αθλητικού κλάδου.</p>
<p>Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό</p>	<p>Ενημερωτική ημερίδα UEFA Women's League Development (Βόλος): Ιστοσελίδα ΕΠΟ: https://www.epo.gr/News.aspx?a_id=54774 Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: https://www.instagram.com/p/DLPpw5TN_hT https://www.instagram.com/p/DLKjVONNj9R</p> <p>Ενημερωτική ημερίδα στην Αθήνα Ιστοσελίδα ΕΠΟ: https://www.epo.gr/News.aspx?a_id=54763 Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: https://www.instagram.com/p/DK4jZ5ONVl7 https://www.instagram.com/p/DK947oKt1tm</p> <p>Ημερίδα ενημέρωσης στο Ρέθυμνο (στα ελληνικά) Ιστοσελίδα ΕΠΟ: https://www.epo.gr/News.aspx?a_id=54721 Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: https://www.instagram.com/p/DKXSI3HNStq https://www.instagram.com/p/DKccJVatFS</p>

	<p>Ημέρα ενημέρωσης στη Θεσσαλονίκη Ιστοσελίδα ΕΠΟ: https://www.epo.gr/News.aspx?a_id=54698 Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: https://www.instagram.com/p/DKFKN-ztzh1 https://www.instagram.com/p/DKHjgzMNhxP</p>
Επικοινωνία	<p>Ευάγγελος Καραμουλάς ΕΠΟ – Project Manager, Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού</p>

Shaping Talents and Achieving Vocational Excellence in Sports – STARS
 (Διαμόρφωση ταλέντων και επίτευξη επαγγελματικής αριστείας στον αθλητισμό – STARS)

Χώρες	<p>Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα και Ισπανία</p>
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<p>Οργανισμοί από την ΕΥΡΩΠΗ: Η Ευρωπαϊκή Ένωση Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (EVBB) & το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Αθλητισμού και Απασχόλησης - (EOSE)</p> <p>Οργανισμοί από τη ΓΑΛΛΙΑ: 135 BPM, Ligue Hauts-de-France d'Athlétisme, L'Université de Picardie, Ministère des sports, de la jeunesse et de la vie associative, Région académique Hauts-de-France</p> <p>Οργανισμοί από τη ΓΕΡΜΑΝΙΑ: BK Consult GmbH, Πανεπιστήμιο της Λειψίας, Bezirksregierung Düsseldorf</p> <p>Οργανώσεις από την ΕΛΛΑΔΑ: Μητροπολιτικό Κολλέγιο, Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑΚΜΗ, Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Ελληνική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης</p> <p>Οργανισμοί από την ΙΣΠΑΝΙΑ: Universidad Politécnica de Madrid, Sport Innovation Hub, Spanish Futsal Players Association</p>
Περιγραφή	<p>Το STARS είναι το πρώτο Κέντρο Επαγγελματικής Αριστείας (CoVE/Centre of Vocational Excellence) του προγράμματος Erasmus+ Sport. Θα υλοποιηθεί από 1-3-2024 έως 31-12-2027 (διάρκεια 36 μηνών).</p> <p>Η αποστολή του STARS είναι η δημιουργία ενός βιώσιμου και συμπεριληπτικού αθλητικού τομέα που προωθεί την επαγγελματική κατάρτιση, συμβάλλοντας στη συνεχή αναβάθμιση και επανακατάρτιση των επαγγελματιών του αθλητισμού, εντοπίζοντας συγκεκριμένα κενά δεξιοτήτων και παρέχοντας κατάρτιση υψηλής ποιότητας. Η καινοτομία στις μεθόδους διδασκαλίας βρίσκεται στο επίκεντρο του έργου, ενισχύοντας την επικύρωση των ήδη υπάρχουσών δεξιοτήτων, καθώς και τις ευκαιρίες διπλής σταδιοδρομίας για αθλητές και αθλήτριες.</p>
Κύριοι στόχοι	<p>Το έργο στοχεύει στην προώθηση της αριστείας στην επαγγελματική κατάρτιση στον αθλητικό τομέα, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Φέρνει κοντά ένα ευρύ φάσμα εμπλεκόμενων</p>

φορέων – από επαγγελματίες του αθλητισμού έως εκπροσώπους της αθλητικής βιομηχανίας και της επαγγελματικής εκπαίδευσης – με σκοπό τη διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου που θα υποστηρίζει την επαγγελματική πορεία όλων των ειδικοτήτων στον αθλητισμό.

Οι βασικοί στόχοι του έργου είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης, ώστε να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες του αθλητικού τομέα.
- Προώθηση της ένταξης, της ισότητας και της πολυμορφίας, μέσω του σχεδιασμού εκπαιδευτικών μοντέλων που είναι ανοιχτά και προσβάσιμα σε όλους - όλες – όλα .
- Υποστήριξη της διπλής σταδιοδρομίας των αθλητών και αθλητριών, διευκολύνοντας τον συνδυασμό της αθλητικής πορείας με την εκπαίδευση και την προετοιμασία για την επαγγελματική τους μετάβαση.
- Διεύρυνση των ευκαιριών απασχόλησης, με έμφαση στον επαγγελματικό προσανατολισμό και την αναγνώριση/πιστοποίηση της προηγούμενης εμπειρίας και μάθησης.

Βασικές δραστηριότητες

- Στρατηγική Συμμαχία για την Ανάπτυξη Δεξιοτήτων στον Αθλητισμό σε Ευρεία Κλίμακα
- Εκθέσεις αναφοράς για τις δραστηριότητες σε Περιφερειακό και Ευρωπαϊκό επίπεδο
- Πυλώνας 1: Πακέτο μετάβασης προς ένα «Ανοιχτό Αθλητικό Σχολείο»
- Πυλώνας 2: Πρότυπο υπηρεσιών υποστήριξης για τη διπλή σταδιοδρομία των αθλητών/τριών
- Πυλώνας 3: Μηχανισμός αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και του ρατσισμού στις αθλητικές σχολές
- Πυλώνας 4: Ολοκληρωμένο μοντέλο διευκόλυνσης της συνεργασίας των αθλητικών σχολών με φορείς της βιομηχανίας, με στόχο την εφαρμοσμένη έρευνα
- Πυλώνας 5: Πακέτο εκπαιδευτικών ενοτήτων για την αναβάθμιση και επανεκπαίδευση των επαγγελματιών και εκπαιδευτών/τριών στον χώρο του αθλητισμού
- Πυλώνας 6: Έγκυρο και ευρέως αναγνωρισμένο σύστημα αναγνώρισης και πιστοποίησης της άτυπης και μη τυπικής μάθησης που αποκτούν οι αθλητές/τριες κατά την καριέρα τους
- Πυλώνας 7: Αναλυτικός οδηγός για την εφαρμογή διαφόρων χρηματοδοτικών μοντέλων στην αθλητική εκπαίδευση
- Πυλώνας 8: Ανάπτυξη Υπηρεσίας Υποστήριξης Διαχείρισης Μεγάλων Αθλητικών Εκδηλώσεων από τις Αθλητικές Σχολές
- Μοντέλο Διακυβέρνησης για Κέντρα Αριστείας στον Αθλητισμό (Sports CoVE)
- Αναφορά για την πιλοτική εφαρμογή των Πυλώνων σε κάθε συμμετέχουσα χώρα
- Τελικό Πακέτο Μεταφοράς Τεχνογνωσίας για τον Μετασχηματισμό των Παρόχων Αθλητικής Εκπαίδευσης σε Κέντρα Αριστείας στον Αθλητισμό (Sports CoVEs)

Ομάδες κοινού	Οι ομάδες κοινού του έργου STARS περιλαμβάνουν επαγγελματίες του αθλητισμού (όπως προπονητές/τριες και εκπαιδευτές/τριες), παρόχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), φορείς χάραξης πολιτικής, δημόσιες αρχές και νέους αθλητές και αθλήτριες. Το έργο απευθύνεται επίσης σε αθλητικούς συλλόγους, εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανισμούς που ασχολούνται με την συμπερίληψη, την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων στον αθλητισμό.
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<p>Το έργο βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Ωστόσο, οι κύριοι τομείς επίδρασης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία ενός βιώσιμου και συμπεριληπτικού οικοσυστήματος αθλητισμού. • Πρωτοποριακές δράσεις για την ισότητα των φύλων και ανάπτυξη συστημάτων υποστήριξης. • Προώθηση της καινοτομίας μέσω στρατηγικών που διαμορφώνουν βιώσιμες επιδράσεις στον αθλητικό τομέα.
Προκλήσεις	Το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	Το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη.
Σύνδεσμος	https://shapingsport.eu/the-project
Επικοινωνία	Αστέριος Πατσιαούρας, Ελληνική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης, spats@uth.gr

Προώθηση της ισότητας των φύλων μέσω συμπεριληπτικών εκδηλώσεων αθλητικής εκπαίδευσης

Χώρες	Ελλάδα
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) - Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων & Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού
Περιγραφή	Η Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων του ΔΠΘ υλοποίησε σειρά δημόσιων εκδηλώσεων και δράσεων ευαισθητοποίησης σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού για την προώθηση της έμφυλης ισότητας στην αθλητική εκπαίδευση. Ειδικότερα, διοργανώθηκαν συμπεριληπτικά σεμινάρια, εκδηλώσεις για την αναγνώριση της συμβολής γυναικών στον αθλητισμό, καθώς και άλλες πρωτοβουλίες με συμμετοχή φοιτητριών και φοιτητών.
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στην αθλητική εκπαίδευση • Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις έμφυλες διακρίσεις και την προώθηση της συμπερίληψης

	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξη των γυναικείων προτύπων στην προπονητική και τη φυσική αγωγή
Βασικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Εκδήλωση «Παιχνίδια με άρωμα... γυναίκας» με συμμετέχοντες και συμμετέχουσες Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας • Συμμετοχή στο 33ο Διεθνές Συνέδριο Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού • Τιμητική διάκριση στην Ολυμπιονίκη της δισκοβολίας, Αναστασία Κελεσιδου • Δημόσιες εκστρατείες και πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης σε πανεπιστημιακό πλαίσιο.
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Φοιτήτριες και φοιτητές φυσικής αγωγής • Μέλη της ακαδημαϊκής και τοπικής κοινότητας
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλή προβολή και συμμετοχή σε εκδηλώσεις • Ενίσχυση των δεσμών ανάμεσα στην πανεπιστημιακή και την τοπική κοινότητα με επίκεντρο την ισότητα των φύλων στον αθλητισμό
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για ουσιαστική και διαρθρωτική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στα προγράμματα σπουδών. • Αντίσταση στην αλλαγή από πλευράς της παραδοσιακά ανδροκρατούμενης αθλητικής κουλτούρας.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<p>Η πρακτική αυτή μπορεί να προσαρμοστεί από άλλα πανεπιστήμια ή ιδρύματα αθλητικής εκπαίδευσης με τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των επιτροπών ισότητας των φύλων και των σχολών φυσικής αγωγής, ιδίως μέσω δράσεων που εμπλέκουν τις τοπικές κοινωνίες.</p>
Σύνδεσμοι ή υποστηρικτικό υλικό	<p>Δικτυακός τόπος: https://genderequality.duth.gr Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: https://www.instagram.com/equality_duth https://www.facebook.com/genderequalityduth</p>
Επικοινωνία	<p>Καθηγήτρια Σεβαστή Χατζηφωτίου, Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων, ΔΠΘ, Email: genderequality@duth.gr</p>

FIBA European Women's Basketball Summit (πρώην FIBA Europe U15 Girls' Camp)

Χώρα	Σλοβενία (Postojna)
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • FIBA Europe (γενικός συντονισμός) • Σλοβενική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (διοργάνωση σε τοπικό επίπεδο) • Ευρωπαϊκές εθνικές ομοσπονδίες καλαθοσφαίρισης, οι οποίες καλούνται να προτείνουν ετησίως μια γυναίκα προπονήτρια και μια γυναίκα διαιτητή για συμμετοχή στο συνέδριο

<p>Περιγραφή</p>	<p>Η ετήσια εκδήλωση, η οποία παλαιότερα διεξαγόταν υπό την ονομασία <i>FIBA Europe U15 Girls' Camp</i>, διοργανώνεται από τη FIBA σε συνεργασία με τη Σλοβενική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2007 και αποτελεί ένα από τα πιο σταθερά σημεία αναφοράς στο ετήσιο ημερολόγιο της FIBA Europe.</p> <p>Το <i>FIBA European Women's Basketball Summit</i> εστιάζει στην ανάπτυξη του γυναικείου μπάσκετ. Αρχικά απευθυνόταν αποκλειστικά σε νεαρές αθλήτριες έως 15 ετών (U15), ενώ σήμερα περιλαμβάνει επίσης προπονήτριες και διαιτητές. Η διοργάνωση φιλοξενείται στην Ποστόνια της Σλοβενίας και συνδυάζει προπονήσεις υψηλού επιπέδου στο γήπεδο, καθοδήγηση από κορυφαίους Ευρωπαίους εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενες και ευκαιρίες δικτύωσης μέσα από παράλληλες δραστηριότητες εκτός αγωνιστικού χώρου.</p>
<p>Κύριοι στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη και βελτίωση των τεχνικών δεξιοτήτων των νεαρών αθλητριών (U15) σε διεθνές επίπεδο • Ενίσχυση των προπονητικών και διαιτητικών ικανοτήτων γυναικών στον χώρο του μπάσκετ • Προώθηση της ηγεσίας και ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων στην ευρωπαϊκή γυναικεία καλαθοσφαίριση
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εκπαίδευση αθλητριών: ασκήσεις τεχνικής, ανάπτυξη δεξιοτήτων και αγώνες • Σεμινάρια προπονητικής εκπαίδευσης, υπό την καθοδήγηση διακεκριμένων Ευρωπαίων προπονητών/τριών • Εκπαίδευση διαιτητών, με έμφαση στη φυσική κατάσταση, τη διαιτητική τεχνική και τη διαχείριση αγώνων • Δικτύωση, δημιουργία ομάδων διαλόγου και συνεργασία με εμπλεκόμενους φορείς • Πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως επισκέψεις στο σπήλαιο της Postojna και κοινωνικές εκδηλώσεις
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Νεαρές καλαθοσφαιρίστριες U15 • Γυναίκες - προπονήτριες και διαιτητές που έχουν οριστεί από τις εθνικές ομοσπονδίες τους
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Από το 2007, πάνω από 1.460 συμμετέχουσες από 47 εθνικές ομοσπονδίες έχουν παρακολουθήσει την εκδήλωση. • Με την πάροδο των χρόνων, διακεκριμένες αθλήτριες, προπονήτριες και διαιτητές καλαθοσφαίρισης που συμμετέχουν σε μεγάλα διεθνή τουρνουά έχουν μοιραστεί την πολύτιμη εμπειρία τους με τις συμμετέχουσες στο camp. • Η μεγαλύτερη συμμετοχή καταγράφηκε το 2019, με 135 άτομα. • Στην 17η διοργάνωση (Ιούλιος 2024), 23 γυναίκες προπονήτριες και 24 διαιτητές από 31 χώρες παρακολούθησαν σεμινάρια και προγράμματα mentoring.
<p>Προκλήσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η σωστή ισορροπία ανάμεσα στην τεχνική εκπαίδευση και στη δικτύωση συμμετεχουσών με διαφορετικούς ρόλους, ώστε όλες να επωφεληθούν ισότιμα.

	<ul style="list-style-type: none"> • Η διασφάλιση ότι τα οφέλη και οι αλλαγές που προκύπτουν από τη διοργάνωση θα συνεχιστούν και θα έχουν μόνιμο αντίκτυπο. • Η ανάπτυξη και η διεύρυνση του προγράμματος, που ξεκίνησε ως κατασκήνωση για κορίτσια κάτω των 15 ετών, ώστε να γίνει μια ευρύτερη και πιο ολοκληρωμένη πλατφόρμα υποστήριξης για όλες τις γυναίκες που ασχολούνται με το μπάσκετ.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<ul style="list-style-type: none"> • Το μοντέλο αυτό μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικά πεδία, όπως η αθλητική εκπαίδευση, η προπονητική και η διαιτησία. • Παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την ανάπτυξη προγραμμάτων που συνδυάζουν τεχνικές δεξιότητες, ηγεσία και πολιτισμική ανταλλαγή.
Σύνδεσμος	<p>Σελίδα της FIBA Europe Summit: https://about.fiba.basketball/en/regions/europe/activities/women-in-basketball/summit</p>
Επικοινωνία	<p>FIBA Europe Women in Basketball Coordinator – επικοινωνία μέσω FIBA Europe regional office Σλοβανική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (KZS) - τοπική οργανωτική μονάδα στην Postojna</p>

ICOACHGIRLS

Χώρα	<p>10 χώρες σε όλη την Ευρώπη: Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Βέλγιο, Τσεχία, Λιθουανία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Ουγγαρία, Σλοβακία, Ρουμανία</p>
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • ICOACHKIDS • Sport Coaching Europe (SCE) • Sport Ireland (SI) • FIBA • Λιθουανικό Αθλητικό Πανεπιστήμιο (LSU) • Special Olympics (SO) • Ολλανδική Ολυμπιακή Επιτροπή (NOC*NSF)
Περιγραφή	<p>Το ICOACHGIRLS υλοποιείται από το 2022 έως το 2025. Στόχος του είναι η αύξηση της συμμετοχής των κοριτσιών ηλικίας 5 έως 12 ετών στον αθλητισμό, καθώς και η ενίσχυση του αριθμού των γυναικών προπονητριών.</p> <p>Στο πλαίσιο του έργου, δημιουργήθηκαν ειδικά Κέντρα Παιχνιδιού αποκλειστικά για κορίτσια, τα οποία απευθύνονται στην αντίστοιχη ηλικιακή ομάδα. Τα κέντρα αυτά διαφοροποιούνται από τον παραδοσιακό, ανταγωνιστικό αθλητισμό και προσφέρουν ένα ευχάριστο,</p>

	<p>μη ανταγωνιστικό περιβάλλον, όπου τα ίδια τα κορίτσια έχουν ενεργό ρόλο στο να διαμορφώσουν τον τρόπο με τον οποίο θέλουν να κινηθούν και να αθληθούν. Η «φωνή των κοριτσιών» αποτελεί βασική αρχή του προγράμματος.</p> <p>Κάθε Κέντρο στελεχώνεται από ομάδα έμπειρων επικεφαλής προπονητριών, καθώς και από νέες, αρχάριες γυναίκες προπονήτριες, που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ως εκπαιδευόμενες. Ο ρόλος των επικεφαλής προπονητριών είναι να καθοδηγούν, να υποστηρίζουν και να ενδυναμώνουν τις νέες προπονήτριες, βοηθώντας τις να αναπτύξουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την αυτοπεποίθησή τους.</p>
<p>Κύριοι στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσληψη 70 επικεφαλής προπονητριών για τη λειτουργία των «Κέντρων Παιχνιδιού Κοριτσιών». • 350 νέες προπονήτριες με προσόντα ή νέες προπονήτριες που θα ολοκληρώσουν το μάθημα "Come into Coaching" και θα παρακολουθήσουν τα "Girls Play Centres" για να λάβουν καθοδήγηση από τις επικεφαλής προπονήτριες. • 95% ικανοποίηση των προπονητριών και των μαθητευόμενων προπονητριών από τη συμμετοχή τους • 95% των προπονητριών θα έχουν βελτιώσει την προπονητική τους επάρκεια • 80% των προπονητριών θα έχουν ενισχύσει την αυτοπεποίθησή
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ειδική κατάρτιση για τις προπονήτριες του ICOACHGIRLS (12ωρη κατάρτιση σε 4 τρίωρα σεμινάρια) • Συνεχής καθοδήγηση από τις επικεφαλής προπονήτριες προς τις νεότερες προπονήτριες • Επαγγελματικές ευκαιρίες
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κορίτσια 5-12 ετών • Προπονήτριες • Γυναίκες που κάνουν τα πρώτα τους βήματα στην προπονητική, όπως μητέρες ή συγγενείς των παιδιών που συμμετέχουν, αθλήτριες σε τοπικό επίπεδο χωρίς προηγούμενη εμπειρία ως προπονήτριες, καθώς και φοιτήτριες ή σπουδάστριες.
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Συνολικά, 337 γυναίκες προπονήτριες εκπαιδεύτηκαν και ανέπτυξαν τις ικανότητές τους μέσα από το πρόγραμμα ICOACHGIRLS σε 6 οργανισμούς-εταίρους και 10 χώρες. • Συνολικά, 250 νέες προπονήτριες -βοηθοί εκπαιδεύτηκαν και συμμετείχαν στα προγράμματα ICOACHGIRLS διάρκειας 10 εβδομάδων. • Συνολικά, το 95,4% των συμμετεχουσών δήλωσαν ικανοποιημένες από την εμπειρία που απέκτησαν στο ICOACHGIRLS και το 96,2% ευχαριστήθηκαν τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. • Συνολικά, το 86,3% των προπονητριών συμφώνησε με τη δήλωση «η προπονητική μου ικανότητα βελτιώθηκε λόγω του ICOACHGIRLS».

	<ul style="list-style-type: none"> • Συνολικά, το 84% των προπονητριών συμφώνησε με τη δήλωση «Λόγω του ICOACHGIRLS, αισθάνομαι μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση ως προπονήτρια».
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσληψη γυναικών προπονητριών • Διασφάλιση της συνέπειας της καθοδήγησης σε διάφορα πλαίσια και χώρες
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<ul style="list-style-type: none"> • Το μοντέλο συνεργασίας ανάμεσα σε επικεφαλής και βοηθούς προπονήτριες μπορεί να προσαρμοστεί εύκολα και σε άλλα πλαίσια. Κεντρικό στοιχείο είναι η ενσωμάτωση της καθοδήγησης (mentoring) ως βασικής αρμοδιότητας των έμπειρων προπονητριών. • Η εκπαίδευση των προπονητριών μπορεί να εστιάζει τόσο στην ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων όσο και στην ενίσχυση της ικανότητάς τους να ακούν και να ενσωματώνουν τις απόψεις των παιδιών — με στόχο ένα πιο συμμετοχικό και παιδοκεντρικό μοντέλο αθλητικής εμπειρίας.
Σύνδεσμος	https://icoachkids.org/learn/coaching-girls/icoachgirls/about
Επικοινωνία	Dr Ruth Brazier, r.brazier@leedsbeckett.ac.uk

UEFA Disney Playmakers

Χώρα	Όλες οι χώρες της Ευρώπης
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • UEFA • Disney • ICOACHKIDS • Όλες οι εθνικές ομοσπονδίες σε όλη την Ευρώπη
Περιγραφή	<p>Η Η UEFA Playmakers, σε συνεργασία με τη Disney, στοχεύει να προσφέρει μια ευχάριστη και ασφαλή πρώτη επαφή με το ποδόσφαιρο για κορίτσια ηλικίας 5 έως 8 ετών. Οι συνεδρίες βασίζονται σε γνωστές ιστορίες της Disney, τοποθετώντας τα κορίτσια στο επίκεντρο φανταστικών κόσμων με αγαπημένους χαρακτήρες και ταινίες όπως οι Incredibles, Moana και Frozen.</p> <p>Το πρόγραμμα υλοποιείται σε περισσότερες από 40 ευρωπαϊκές χώρες, με τη δημιουργία 30 κέντρων Playmakers και πάνω από 50.000 κορίτσια να έχουν ήδη συμμετάσχει. Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί με βάση τις πιο πρόσφατες έρευνες για τη μάθηση μέσω παιχνιδιού και τη δύναμη της αφήγησης, με ιδιαίτερη επιτυχία στην προσέλκυση κοριτσιών που είχαν απομακρυνθεί από τον αθλητισμό.</p> <p>Η χρήση παιδοκεντρικού και φιλικού υλικού ενισχύει το ενδιαφέρον για το ποδόσφαιρο, ένα άθλημα που παραδοσιακά κυριαρχείται από αγόρια και άνδρες. Οι συμμετέχουσες λαμβάνουν τα λεγόμενα «διαβατήρια</p>

	<p>περιπέτειας», ώστε να συνεχίσουν να εξερευνούν τις ιστορίες ακόμη και μετά το τέλος των συνεδριών.</p> <p>Όλοι οι προπονητές και οι προπονήτριες εκπαιδεύονται ειδικά πριν την έναρξη των δραστηριοτήτων, προκειμένου να κατανοούν τις ιδιαίτερες ανάγκες των κοριτσιών και να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τη φιλοσοφία και τους στόχους του προγράμματος.</p>
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή κοριτσιών ηλικίας 5-8 ετών στο ποδόσφαιρο μέσω δραστηριοτήτων αφήγησης ιστοριών • Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων των κοριτσιών • Εκπαίδευση και ενίσχυση δεξιοτήτων για προπονητές/τριες που εμπλέκονται στο πρόγραμμα, ιδίως νεαρής ηλικίας.
Βασικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Ειδική κατάρτιση για τους προπονητές και τις προπονήτριες • Παροχή υλικού για την υποστήριξη της διεξαγωγής των συνεδριών
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Κορίτσια ηλικίας 5-8 ετών • Προπονητές - προπονήτριες
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Περισσότερα από 83.000 κορίτσια συμμετείχαν στο πρόγραμμα. • Πάνω από 4.000 προπονητές και προπονήτριες έλαβαν εξειδικευμένη εκπαίδευση. • Το 91,76% των γονέων συμφώνησε ότι η χρήση ιστοριών της Disney για την εισαγωγή των κοριτσιών στο ποδόσφαιρο ήταν μια εξαιρετική ιδέα. • Το 95,28% των γονέων εξέφρασε ικανοποίηση από τη συμμετοχή της κόρης τους, ενώ το 96,34% των κοριτσιών δήλωσε ότι απόλαυσε τις συνεδρίες. • Επιπλέον, προπονητές, προπονήτριες και γονείς αναγνώρισαν ότι το πρόγραμμα είχε θετικό αντίκτυπο όχι μόνο στο ποδόσφαιρο, αλλά και στην κινητική ανάπτυξη, την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και την απόκτηση δεξιοτήτων ζωής.
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Η μετάβαση από τις δημιουργικές και παιγνιώδεις συνεδρίες του προγράμματος σε πιο παραδοσιακές μορφές προπόνησης που προσφέρονται από τους τοπικούς συλλόγους θεωρήθηκε δύσκολο βήμα για πολλά κορίτσια και τις οικογένειές τους. • Η προσέλκυση κοριτσιών που δεν έχουν προηγούμενη επαφή με το ποδόσφαιρο εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, ειδικά σε περιβάλλοντα όπου οι κοινωνικές ή πολιτισμικές αντιλήψεις περιορίζουν τη συμμετοχή τους. • Η διατήρηση των νέων (και συχνά άπειρων) προπονητριών και προπονητών στο πρόγραμμα, καθώς και η ομαλή ένταξή τους σε πιο τυπικά προπονητικά περιβάλλοντα, απαιτεί συνεχή υποστήριξη και ευκαιρίες εξέλιξης.

Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια

Το πρόγραμμα προσφέρει σημαντικές δυνατότητες προσαρμογής και εφαρμογής σε άλλα εκπαιδευτικά και αθλητικά πλαίσια. Η μεθοδολογία του —που βασίζεται στη δύναμη της αφήγησης και του φανταστικού παιχνιδιού— αποτελεί έναν ελκυστικό και αποτελεσματικό τρόπο για να εισαχθούν παιδιά στον αθλητισμό για πρώτη φορά ή να επιστρέψουν σε αυτόν μετά από μια αρνητική εμπειρία.

Για τη σωστή εφαρμογή αυτής της προσέγγισης, είναι σημαντικό να παρέχεται αρχική εκπαίδευση στους/στις προπονητές/-τριες, καθώς και ένας σαφής και φιλικός οδηγός, ώστε ακόμη και όσοι/-ες δεν έχουν μεγάλη εμπειρία να μπορούν να υλοποιήσουν τις συνεδρίες με αυτοπεποίθηση και συνέπεια προς τους στόχους του προγράμματος.

Σύνδεσμος

<https://www.uefa.com/playmakers/en>

Ισπανία

Ένταξη της διάστασης του φύλου στα προγράμματα σπουδών προπονητικής εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο της Μούρθια

Χώρα	Ισπανία
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Πανεπιστήμιο της Μούρθια (Σχολή Αθλητικών Επιστημών), σε συνεργασία με περιφερειακές αθλητικές ομοσπονδίες και τοπικά συμβούλια.
Περιγραφή	Το Πανεπιστήμιο της Μούρθια εφαρμόσες στρατηγικές για την ένταξη της διάστασης του φύλου στα προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης και αθλητικών επιστημών που προσφέρει. Αυτό περιλαμβάνει υποχρεωτικές ενότητες για την ισότητα των φύλων, συμπεριληπτική ηγεσία και την πρόληψη των διακρίσεων και της έμφυλης βίας στον αθλητισμό. Η πρακτική περιλαμβάνει επίσης σεμινάρια με γυναίκες προπονήτριες και αθλήτριες, προωθώντας τα πρότυπα και τη μάθηση από ομοτίμους.
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none">• Ενσωμάτωση της ευαισθητοποίησης σε θέματα φύλου στην αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των μελλοντικών προπονητών και προπονητριών.• Αύξηση του αριθμού και της προβολής των γυναικών προπονητριών.• Αμφισβήτηση των στερεοτύπων φύλου στα αθλητικά περιβάλλοντα και ανάδειξη γυναικείων προτύπων• Εξοπλισμός των προπονητών/τριών με εργαλεία για την εφαρμογή πρακτικών που σέβονται και υποστηρίζουν την έμφυλη ισότητα.
Βασικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none">• Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού με επίκεντρο το φύλο.• Διαλέξεις και σεμινάρια με εμπειρογνώμονες σε θέματα φύλου και αθλητισμού.• Προγράμματα καθοδήγησης για γυναίκες υποψήφιες προπονήτριες.

	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση των έμφυλων προκαταλήψεων στα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών και αναθεώρηση του περιεχομένου τους.
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Φοιτητές/τριες - μελλοντικοί προπονητές/τριες (σε προπτυχιακό/ μεταπτυχιακό επίπεδο) • Επαγγελματίες προπονητές/τριες σε προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης • Γυναίκες αθλήτριες που ενδιαφέρονται για την προπονητική • Εκπαιδευτές/τριες προπονητών/τριες και υπεύθυνοι προγραμμάτων σπουδών
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένη ευαισθητοποίηση των μελλοντικών προπονητών/τριών σε θέματα φύλου. • Μετρήσιμη βελτίωση στην κατανόηση των φοιτητών/τριών σχετικά με τις συμπεριληπτικές πρακτικές στην προπονητική. • Αυξημένη συμμετοχή γυναικών σε εκπαιδευτικά προγράμματα προπονητικής. • Θεσμική δέσμευση του Πανεπιστημίου για τη βιώσιμη ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων.
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχική αντίσταση ή έλλειψη ευαισθητοποίησης μεταξύ ορισμένων εκπαιδευτών προπονητών/τριών • Έλλειψη εκπαιδευτικού υλικού στα ισπανικά σχετικά με την προπονητική και την έμφυλη ισότητα, την προπονητική με ευαισθησία ως προς το φύλο κ.λπ. • Περιορισμένη εκπροσώπηση των γυναικών σε ηγετικές θέσεις στον αθλητισμό
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	<p>Η δομή, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία μπορούν να προσαρμοστούν σε άλλα πανεπιστήμια, ιδρύματα προπονητικής εκπαίδευσης ή περιφερειακές ομοσπονδίες.</p>
Σύνδεσμος ή υποστηρικτικό υλικό	<p>Unidad para la Igualdad entre Mujeres y Hombres https://www.um.es/web/unidad-igualdad</p> <p>La participación de la mujer en el deporte es un indicador del desarrollo igualitario en el mundo, según un estudio de la UMU: https://www.um.es/web/ucc/-/la-participación-de-la-mujer-en-el-deporte-es-un-indicador-del-desarrollo-igualitario-en-el-mundo-según-un-estudio-de-la-umu</p>
Επικοινωνία	Salvador Angosto, Guillermo F. López

Universo Mujer III

Χώρα	Ισπανία
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Consejo Superior de Deportes (Ανώτατο Συμβούλιο Αθλητισμού - ο βασικός δημόσιος φορέας στην Ισπανία που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση, προώθηση και ανάπτυξη του αθλητισμού σε εθνικό επίπεδο).
Περιγραφή	Το UNIVERSO MUJER III είναι ένα πρόγραμμα που έχει ως στόχο την προώθηση και την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών σε όλους τους τομείς του αθλητισμού. Μέσα από τις αξίες του αθλητισμού, συμβάλλει στην κοινωνική βελτίωση και αλλαγή, με σκοπό τη δημιουργία μιας πιο ισότιμης κοινωνίας, όπου οι γυναίκες και ο αθλητισμός αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ανάπτυξης της χώρας.
Κύριοι στόχοι	Το UNIVERSO MUJER III στοχεύει να ενισχύσει την κοινωνική και πολιτιστική διάσταση του αθλητισμού, προωθώντας αλλαγές στον τρόπο ζωής και ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή των γυναικών στον αθλητισμό μέσω στοχευμένων δράσεων προβολής και προώθησης.
Βασικές δραστηριότητες	<p>Το UNIVERSO MUJER III υλοποιείται μέσω δράσεων που επιδιώκουν τη διάδοση και την προώθηση του γυναικείου αθλητισμού μέσω πέντε βασικών πυλώνων:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εκπαίδευση ως στοιχείο αριστείας - Σχέδιο αθλητικής ανάπτυξης: από τη βάση στην ελίτ - Προβολή και προώθηση των γυναικών στον αθλητισμό και την κοινωνία - Ηγεσία - Γυναίκες, υγεία και αθλητισμός
Ομάδες κοινού	Γυναίκες - αθλήτριες, προπονήτριες και στελέχη στον τομέα του αθλητισμού
Αποτελέσματα/ αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Χρηματοδοτήθηκαν 121 έργα • Κινητοποιήθηκαν κεφάλαια ύψους 21,66 εκατ. ευρώ από ιδιωτικές συνεισφορές • Κύριοι άξονες δράσης: Εκπαίδευση, ανάπτυξη, προβολή, ηγεσία, υγεία • Πόλεις που επισκέφθηκαν το 2025: Γκουανταλαχάρα, Σεγκόβια, Σαν Σεμπαστιάν, Λα Λαγκούνα • Δημόσια επένδυση (2018-2025): 12,6 εκατ. ευρώ από το Consejo Superior de Deportes (CSD) • Συνεργασία με την Iberdrola: 80% αύξηση στις αθλητικές άδειες γυναικών από το 2018
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Διαρθρωτικές ανισότητες εξακολουθούν να υφίστανται στην πρόσβαση των γυναικών σε διοικητικές θέσεις και ηγετικούς ρόλους στον αθλητισμό. • Υψηλή εξάρτηση από δημόσιους πόρους και ιδιωτικές δωρεές με φορολογικά κίνητρα.

	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεχής χαμηλή κάλυψη του γυναικείου αθλητισμού από τα μέσα ενημέρωσης, εκτός από ορισμένες συγκεκριμένες εκδηλώσεις. • Δυσκολία στην αξιόπιστη μέτρηση του πραγματικού και διατηρήσιμου μακροπρόθεσμου αντίκτυπου του προγράμματος. • Εδαφικές ανισότητες στην πρόσβαση σε αθλητικές δραστηριότητες, πόρους και προβολή. • Έλλειψη διατομεακής προσέγγισης που να συμπεριλαμβάνει γυναίκες με αναπηρία, μετανάστριες και όσες κινδυνεύουν με κοινωνικό αποκλεισμό.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια	Η δομή, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία μπορούν να προσαρμοστούν σε άλλα πανεπιστήμια, εκπαιδευτικά ιδρύματα προπονητικής κατάρτισης ή περιφερειακές ομοσπονδίες.
Σύνδεσμος	Δικτυακός τόπος: https://www.csd.gob.es/test.php/es/promocion-del-deporte/universo-mujer-iii
Επικοινωνία	Salvador Angosto, Guillermo F. López

Universo Mujer III- Υποτροφία

Χώρα	Ισπανία
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Consejo Superior de Deportes (Ανώτατο Συμβούλιο Αθλητισμού Ισπανίας)
Περιγραφή	Πρόκειται για μια ειδική γραμμή υποτροφιών στο πλαίσιο του προγράμματος Universo Mujer III, που διαχειρίζεται το Fundacióń Deporte Joven σε συνεργασία με το CSD και την Iberdrola. Η πρωτοβουλία αυτή χρηματοδοτεί την επίσημη εκπαίδευση γυναικών ως τεχνικών/προπονητριών και διαιτητών/κριτών.
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση του αριθμού προπονητριών σε ανδρικές και γυναικείες ομάδες, τόσο σε αθλητικά επίπεδα βάσης/ερασιτεχνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδα ελίτ. • Εκπαίδευση γυναικών διαιτητών και κριτών, με στόχο την ενίσχυση της παρουσίας τους σε αυτούς τους τεχνικούς ρόλους.
Βασικές δραστηριότητες	<p>Παροχή υποτροφιών για εκπαίδευση σε αθλητικές τεχνικές, με πλήρη ή μερική κάλυψη των διδάκτρων, σε γυναίκες που επιδιώκουν επίσημα προσόντα στα επίπεδα ενδιάμεσης και προχωρημένης αθλητικής τεχνικής κατάρτισης.</p> <p>Τομείς εφαρμογής: Ολυμπιακά και μη ολυμπιακά αθλήματα, αναγνωρισμένα από το Υπουργείο Παιδείας ή από επίσημες αθλητικές ομοσπονδίες.</p>
Ομάδες κοινού	Γυναίκες - αθλήτριες, προπονήτριες και διαιτητές
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Συνολικός προϋπολογισμός: 60.000 ευρώ: 50.000 ευρώ για κατάρτιση προπονητριών & 10.000 ευρώ για κατάρτιση διαιτητών/κριτών • 111 γυναίκες έλαβαν χρηματοδότηση για δραστηριότητες κατάρτισης.

Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Περιορισμένο πεδίο κάλυψης: το πρόγραμμα χρηματοδοτεί μόνο τα δίδακτρα, χωρίς να καλύπτει έξοδα διαμονής, μεταφοράς ή υλικών. • Περιορισμένη χρονική περίοδος κατάρτισης: υποστηρίχθηκαν οικονομικά μόνο μαθήματα από τις αρχές του 2022 έως τον Σεπτέμβριο του 2024. • Δυσκολία στην αξιολόγηση του αντίκτυπου: δεν υπάρχουν διαθέσιμα δημόσια στοιχεία για τον ακριβή αριθμό των καταρτιζόμενων, την τοποθέτησή τους σε επαγγελματικές θέσεις και τη διατήρησή τους σε τεχνικούς ρόλους. • Ανάγκη για τακτική ανανέωση: απαιτείται συνεχής παρακολούθηση για να διασφαλιστεί η συνέχεια του προγράμματος και η αύξηση της χρηματοδότησης σε μελλοντικές προσκλήσεις.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/πλαίσια	Η δομή, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία μπορούν να προσαρμοστούν σε άλλα πανεπιστήμια, ιδρύματα προπονητικής εκπαίδευσης ή περιφερειακές ομοσπονδίες.
Σύνδεσμος	https://rfec.com/index.php/en/smartweb/seccion/noticia/rfec/institucional/56341-Fundacion-Deporte-Joven-y-el-CSD-convocan-las-Becas-Universo-Mujer-III-para-formacion-de-mujeres-tecnicas-y-arbitras https://www.csd.gob.es/es/igualdad-en-el-deporte/convocatoria-de-ayudas-mujeres-deportistas-en-el-ano-2025
Επικοινωνία	Salvador Angosto, Guillermo F. López

Κύπρος

Μνημόνιο Συναντίληψης

Χώρα	Κύπρος
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης, Επίτροπος Ισότητας των Φύλων
Περιγραφή	<p>Μνημόνιο Συναντίληψης υπέγραψαν τον Μάιο του 2023 η Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης και το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων.</p> <p>Το Μνημόνιο αποτελεί επίσημη δέσμευση για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην καλαθοσφαίριση, μέσω κοινών δράσεων και μακροχρόνιας συνεργασίας. Η πρωτοβουλία τοποθετεί την καλαθοσφαίριση ως μέσο κοινωνικής αλλαγής και προώθησης της έμφυλης</p>

	<p>ισότητας, με στόχο την αναδιαμόρφωση των στάσεων, των πολιτικών και των πρακτικών εντός του αθλήματος.</p>
<p>Κύριοι στόχοι</p>	<p>Το Μνημόνιο στοχεύει στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αυξήσει τη συμμετοχή των γυναικών στην καλαθοσφαίριση σε όλα τα επίπεδα. • Να εκπαιδεύσει όλους τους εμπλεκόμενους και τις εμπλεκόμενες — αθλήτριες/ες, προπονητές/τριες προσωπικό, μέλη διοικητικών συμβουλίων και φιλάθλους — σε θέματα ισότητας των φύλων. • Να προωθήσει την ισότητα ευκαιριών ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες στον χώρο της καλαθοσφαίρισης. • Να ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το Erasmus+, που στηρίζουν πρωτοβουλίες με επίκεντρο την ισότητα των φύλων. • Να ευαισθητοποιήσει μέσω εκδηλώσεων και εκστρατειών που προάγουν τη συμπερίληψη και την έμφυλη ισότητα.
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<p>Στόχος του Μνημονίου είναι η ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην καλαθοσφαίριση μέσα από καινοτόμα προγράμματα και δράσεις, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκπαίδευση σε θέματα ισότητας για το επαγγελματικό προσωπικό, τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων, τους αθλητές και τις αθλήτριες. • Διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης και δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων μπάσκετ 3x3 και τουρνουά U8. • Δημιουργία ομάδας εργασίας και επιτροπής παρακολούθησης για τον συντονισμό και την εποπτεία της υλοποίησης των δράσεων. • Υλοποίηση εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών, όπως το πρόγραμμα «Her World, Her Rules», με στόχο την προσέλκυση περισσότερων κοριτσιών στο άθλημα. • Σχεδιασμός ενημερωτικών και εκπαιδευτικών δράσεων που προάγουν μια κουλτούρα σεβασμού και συμπερίληψης.
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες αθλήτριες, ιδίως κορίτσια και νεαρές γυναίκες • Προσωπικό και μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Κυπριακής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης. • Άνδρες αθλητές και οπαδοί, για την προώθηση της κοινής ευθύνης σε ζητήματα έμφυλης ισότητας. • Φορείς χάραξης πολιτικής, μέσω της συνεργασίας με υπουργεία και εθνικούς οργανισμούς. • Το ευρύτερο κοινό, μέσω εκστρατειών και δημόσιων αθλητικών εκδηλώσεων.
<p>Αποτελέσματα/ αντίκτυπος</p>	<p>Η εφαρμογή του Μνημονίου έχει φέρει σημαντικά θετικά αποτελέσματα σε επίπεδο θεσμικής συνεργασίας, ευαισθητοποίησης του κοινού και πολιτικής δέσμευσης. Πιο συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ θεσμικών φορέων του αθλητισμού και της ισότητας των φύλων. • Αυξημένη προβολή της γυναικείας καλαθοσφαίρισης και των σχετικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει.

- Εντονότερη θεσμική δέσμευση για την προώθηση μεταρρυθμίσεων με βάση την ισότητα, όπως η κατάρτιση και η επικαιροποίηση πολιτικών.
- Υποστήριξη και ενθάρρυνση από την κυβέρνηση και τους δημόσιους φορείς, με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ.α. να επικροτούν την πρωτοβουλία.
- Δημιουργία θετικής δυναμικής που συμβάλλει στην αλλαγή των αντιλήψεων για τον γυναικείο αθλητισμό και την καταπολέμηση στερεοτύπων.

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό αποτέλεσμα αποτελεί η απόφαση της Κυπριακής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης (ΚΟΚ) να εξασφαλίσει ίσες αποζημιώσεις σε παίκτες και παίκτριες της εθνικής ομάδας. Από το 2023, όλες οι αθλήτριες που εκπροσωπούν την Κύπρο σε διεθνείς διοργανώσεις λαμβάνουν την ίδια ημερήσια αποζημίωση και παροχές, όπως έξοδα ταξιδιών, ρουχισμό και γεύματα. Η απόφαση αυτή, που υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την Επίτροπο Ισότητας των Φύλων και το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, αναδεικνύει τη δέσμευση της Ομοσπονδίας για την ισότητα των φύλων και σηματοδοτεί ένα σημαντικό βήμα προς τη μείωση του χάσματος μεταξύ ανδρών και γυναικών στον κυπριακό αθλητισμό.

Επιπλέον, διασφαλίστηκε η ισότιμη εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών στις εθνικές ομάδες καλαθοσφαίρισης της Κύπρου στις ηλικιακές κατηγορίες U16 και U18.

Προκλήσεις

- Βαθιά ριζομένα στερεότυπα που υπονομεύουν τον ρόλο και την αξία των γυναικών στον αθλητισμό.
- Υποεκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων στον αθλητικό χώρο.
- Διαρθρωτικές ανισότητες και η παραδοσιακή «ανδρική κυριαρχία» στην αθλητική κουλτούρα της Κύπρου.
- Δυσκολία στην αλλαγή της κοινής αντίληψης που θεωρεί τον ανδρικό αθλητισμό πιο σημαντικό.

Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/πλαίσια

Η προσέγγιση αυτή μπορεί εύκολα να μεταφερθεί και να προσαρμοστεί σε άλλα αθλήματα και χώρες, ιδιαίτερα σε εκείνες όπου υπάρχουν παρόμοια κενά στην ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Τα βασικά στοιχεία που εξασφαλίζουν την επιτυχή εφαρμογή και διατήρηση του προγράμματος είναι:

- Στενές και ισχυρές συνεργασίες μεταξύ αθλητικών ομοσπονδιών και φορέων προώθησης της έμφυλης ισότητας.
- Σαφής δέσμευση σε συγκεκριμένους στόχους και συνεχής παρακολούθηση της προόδου.
- Υποστήριξη από κυβερνητικούς φορείς και αθλητικές αρχές.
- Ολιστική προσέγγιση που περιλαμβάνει εκπαίδευση, κατάρτιση και δημόσιες εκστρατείες με στόχο την αλλαγή στάσεων και συμπεριφορών.

Σύνδεσμος

Μνημόνιο συναντίληψης ΚΟΚ – Επιτρόπου Ισότητας Φύλων
<https://www.cbf.basketball/el/events/details/event-9644>

	Ιστορική απόφαση: Ίσες παροχές στην κυπριακή καλαθοσφαίριση για άνδρες και γυναίκες διεθνείς: https://shorturl.at/C8UTL
Στοιχεία επικοινωνίας	Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης - Τηλέφωνο: 00357 22449830

Ευρωπαϊκή δράση Cancel Gender Based Violence in Basket (CGBV in Basket)

Χώρα	Κύπρος, Ελλάδα κ.α.
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (ΕΟΚ) - συντονιστής του έργου • Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (CBF) • Βουλγαρική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (BBF) • Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης της Βόρειας Μακεδονίας • Center for Social Innovation (CSI) • ΑΚΜΗ ΚΕΚ Α.Ε.
Περιγραφή	<p>Το CGBV in Basket αποτελεί μια ευρωπαϊκή αθλητική πρωτοβουλία στο πλαίσιο του Erasmus+, με στόχο την καταπολέμηση της έμφυλης βίας στις κοινότητες καλαθοσφαίρισης στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Στο έργο συμμετείχαν εθνικές ομοσπονδίες καλαθοσφαίρισης, ένας φορέας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ένα ερευνητικό κέντρο από την Ελλάδα, την Κύπρο, τη Βουλγαρία και τη Βόρεια Μακεδονία.</p> <p>Η δράση εστιάζει στην έγκαιρη ανίχνευση αποκλίνουσας συμπεριφοράς, στην ενδυνάμωση των επιζωσών και των επιζώντων, καθώς και στην ευαισθητοποίηση για την έμφυλη βία στον χώρο του μπάσκετ, μέσα από στοχευμένες εκπαιδευτικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες.</p> <p>Κεντρικό στοιχείο της πρωτοβουλίας είναι η ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης για προπονήτριες/τές, γυμνάστριες/ές, αθλήτριες/τές και στελέχη συλλόγων.</p> <p>Στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκε ένα εγχειρίδιο καλών πρακτικών, διεξήχθησαν έρευνες, υλοποιήθηκαν δια ζώσης σεμινάρια, αναπτύχθηκε η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος, καθώς και ένα σύστημα διαχείρισης περιστατικών έμφυλης βίας.</p> <p>Σκοπός υπήρξε η ενίσχυση της ικανότητας των αθλητικών οργανισμών να προλαμβάνουν, να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν περιστατικά έμφυλης βίας, δημιουργώντας ένα ασφαλέστερο και πιο συμπεριληπτικό περιβάλλον σε όλα τα επίπεδα του αθλήματος.</p> <p>Το έργο είχε διάρκεια 24 μηνών (01/12/2022 – 30/11/2024) και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.</p>

<p>Κύριοι στόχοι</p>	<p>Κύριοι στόχοι του έργου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έγκαιρος εντοπισμός καταχρηστικής ή αποκλίνουσας συμπεριφοράς στο περιβάλλον της καλαθοσφαίρισης • Ενεργή εμπλοκή της μπασκετικής κοινότητας στην πρόληψη και εξάλειψη της βίας λόγω φύλου • Παροχή εξατομικευμένης ψυχολογικής και νομικής υποστήριξης στα άτομα που έχουν υποστεί βία • Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της κατανόησης θεμάτων έμφυλης βίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο • Εξοπλισμός προπονητών/τριών και προσωπικού με πρακτικά εργαλεία για πρόληψη και παρέμβαση • Καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας, ισότητας και σεβασμού στον χώρο της καλαθοσφαίρισης
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη του «Εγχειριδίου ευαισθητοποίησης» για αθλητές/τριες, προπονητές/τριες και λοιπό προσωπικό • Σχεδιασμός και υλοποίηση ενός προγράμματος κατάρτισης για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στον χώρο του αθλητισμού, ιδίως της καλαθοσφαίρισης • Δημιουργία μιας διαδραστικής πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης για ασύγχρονη μάθηση • Διεξαγωγή έρευνας πεδίου, συμπεριλαμβανομένων συνεντεύξεων και ερευνών σε τέσσερις χώρες • Διοργάνωση σεμιναρίων ενδυνάμωσης και δραστηριοτήτων για αθλητές/τριες • Σχεδιασμός ενός συστήματος διαχείρισης υποθέσεων για την αναφορά και παρακολούθηση περιστατικών έμφυλης βίας • Συνεργατικές εκδηλώσεις με τη FIBA, ομάδες συνηγορίας και εθνικούς φορείς
<p>Ομάδες κοίνου</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προπονητές/τριες και εκπαιδευτές/τριες καλαθοσφαίρισης • Επαγγελματίες αθλητές/τριες, ιδίως νεαρής ηλικίας • Στελέχη αθλητικών φορέων και προσωπικό ομοσπονδιών • Αθλητικοί ψυχολόγοι και νομικοί σύμβουλοι • Σωματεία και ενώσεις καλαθοσφαίρισης στις χώρες εταίρους
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<p>Το έργο παρήγαγε ουσιαστικά αποτελέσματα, συμβάλλοντας τόσο στην εμπάθυνση της κατανόησης της έμφυλης βίας στην καλαθοσφαίριση όσο και στη θεμελίωση μακροπρόθεσμων, συστημικών αλλαγών στον χώρο του αθλητισμού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναπτύχθηκε ένα ολοκληρωμένο εγχειρίδιο για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, βασισμένο σε έρευνα και βέλτιστες πρακτικές. • Διενεργήθηκαν 40 εις βάθος συνεντεύξεις και διεξήχθη διακρατική έρευνα για την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης. • Αναδείχθηκαν οι βασικές μορφές και αιτίες της έμφυλης βίας και των έμφυλων διακρίσεων στον χώρο του μπάσκετ, όπως η λεκτική

	<p>κακοποίηση, οι ανισότητες στις αμοιβές και η έλλειψη θεσμικών πολιτικών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενισχύθηκε η ευαισθητοποίηση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσω στοχευμένων εκδηλώσεων και παρουσίας στα μέσα ενημέρωσης. • Τέθηκαν τα θεμέλια για μακροπρόθεσμη πολιτισμική αλλαγή στο άθλημα, επηρεάζοντας προγράμματα κατάρτισης και πολιτικές. • Άρχισε μια ανοιχτή συζήτηση με φορείς του αθλητισμού και το κοινό, τονίζοντας πόσο σημαντικό είναι να αντιμετωπίζεται η έμφυλη βία.
<p>Προκλήσεις</p>	<p>Κατά την υλοποίηση του έργου, αναδείχθηκαν σημαντικά εμπόδια και προκλήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απουσία σαφών κανονισμών ή πολιτικών κατά της έμφυλης βίας στους περισσότερους οργανισμούς καλαθοσφαίρισης • Πολιτισμική δυσκολία και δισταγμός στο να ανοιχτεί δημόσιος διάλογος γύρω από ζητήματα κακοποίησης και διακρίσεων • Ανεπαρκείς μηχανισμοί αναφοράς περιστατικών και χαμηλά επίπεδα εμπιστοσύνης στους θεσμούς • Δυσκολία στην αναγνώριση πρώιμων ενδείξεων ψυχολογικής κακοποίησης ή συγκαλυμμένης παρενόχλησης • Ανισότητες στην πρόσβαση των θυμάτων σε νομική και ψυχολογική υποστήριξη μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών.
<p>Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/ πλαίσια</p>	<p>Το έργο και οι δράσεις του μπορούν σε μεγάλο βαθμό να προσαρμοστούν και να εφαρμοστούν σε άλλα αθλήματα και κοινωνικά πλαίσια, εντός και εκτός ΕΕ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι εκπαιδευτικές ενότητες, η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης και το Εγχειρίδιο μπορούν να τροποποιηθούν, ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες διαφορετικών αθλημάτων. • Το υπό ανάπτυξη σύστημα διαχείρισης υποθέσεων μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για άλλες αθλητικές ομοσπονδίες ή φορείς. • Οι βασικές αρχές του έργου —όπως η έγκαιρη ανίχνευση προβληματικών συμπεριφορών, η παροχή υποστήριξης και η εκπαίδευση του προσωπικού— είναι εφαρμόσιμες σε ολόκληρο τον αθλητικό τομέα. • Το μοντέλο συνεργασίας της κοινοπραξίας αναδεικνύει πώς εθνικοί φορείς μπορούν να ενώσουν δυνάμεις για την προώθηση κοινών κοινωνικών στόχων στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.
<p>Σύνδεσμος</p>	<p>https://cgbvbasket.eu</p>
<p>Στοιχεία επικοινωνίας</p>	<p>Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης, Τηλ: 00357 22449830</p>

Ευρωπαϊκό έργο Female Leaders in Olympism and Training (FLOT)

Χώρες	Αυστρία, Σλοβενία, Αφρική
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	TAFISA, ENSE - Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αθλητικής Εκπαίδευσης, Ολυμπιακή Επιτροπή της Σλοβενίας, Συμβούλιο Αθλητισμού της Αφρικανικής Ένωσης
Περιγραφή	Το <i>FLOT</i> είναι ένα διακρατικό έργο Erasmus+ Sport που αποσκοπεί στην προώθηση της ισότητας των φύλων, ενισχύοντας την ανάπτυξη γυναικών σε ηγετικές θέσεις στο διεθνές αθλητικό κίνημα. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον Ολυμπισμό, την ηγεσία και τον διαπολιτισμικό διάλογο. Το έργο ενώνει φορείς αθλητικής εκπαίδευσης και διακυβέρνησης από την Ευρώπη και την Αφρική, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ ηπείρων.
Κύριοι στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της παρουσίας και της επιρροής των γυναικών σε ηγετικές θέσεις στον αθλητισμό, σε παγκόσμιο επίπεδο. • Προώθηση των ολυμπιακών αξιών – σεβασμός, ισότητα, αλληλεγγύη – ως θεμέλια για μια πιο συμπεριληπτική και δίκαιη ηγεσία. • Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή ενός καινοτόμου προγράμματος κατάρτισης που ενδυναμώνει ανερχόμενες γυναίκες ηγέτιδες στον χώρο του αθλητισμού.
Βασικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση αναγκών και εντοπισμός κενών στην παρουσία των γυναικών σε ηγετικούς ρόλους στον αθλητισμό, τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αφρική. • Συν-διαμόρφωση ενός ευέλικτου (αρθρωτού) προγράμματος ηγετικής κατάρτισης, βασισμένου στις ολυμπιακές αξίες και την ισότητα των φύλων. • Οργάνωση διακρατικών εργαστηρίων, σεμιναρίων και δραστηριοτήτων καθοδήγησης (mentoring). • Προώθηση και διάχυση των αποτελεσμάτων μέσω συνεδρίων, ψηφιακής εκπαίδευσης και ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων.
Ομάδες κοινού	<ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες που βρίσκονται στα πρώτα ή ενδιάμεσα στάδια της επαγγελματικής τους πορείας ως ηγέτιδες στον αθλητισμό. • Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές, αθλητικές ομοσπονδίες και εκπαιδευτικά ιδρύματα στον χώρο του αθλητισμού.
Αποτελέσματα / αντίκτυπος	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη και πιλοτική εφαρμογή ενός δοκιμασμένου, ευέλικτου και μεταβιβάσιμου προγράμματος σπουδών για την ηγεσία στον αθλητισμό με έμφαση στην ισότητα των φύλων. • Ενδυνάμωση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ Ευρώπης και Αφρικής στον τομέα της εκπαίδευσης για την ισότητα και την ηγεσία στον αθλητισμό.

	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση των δεξιοτήτων ηγεσίας, της αυτοπεποίθησης και της ορατότητας των συμμετεχουσών γυναικών στον διεθνή αθλητικό χώρο.
Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> Αντιμετώπιση πολιτισμικών διαφορών και θεσμικών φραγμών στις διάφορες χώρες-εταίρους. Διασφάλιση της βιωσιμότητας και της μακροπρόθεσμης ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων του έργου σε θεσμικό επίπεδο μετά την ολοκλήρωσή του.
Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα περιβάλλοντα/πλαίσια	Το πρόγραμμα σπουδών ηγεσίας FLOT και η συνοδευτική εργαλειοθήκη πόρων έχουν αναπτυχθεί ως υλικό ανοικτής πρόσβασης, προσφέροντας τη δυνατότητα προσαρμογής και εφαρμογής από αθλητικές ομοσπονδίες, προγράμματα κατάρτισης και εκπαιδευτικά ιδρύματα σε διεθνές επίπεδο.
Σύνδεσμος	https://www.flotsport.org

Ευρωπαϊκό έργο Through a Gender Lens: Young Women in Sports

Χώρες	Αυστρία, Πορτογαλία, Τουρκία, Τσεχία, Ισπανία
Εμπλεκόμενοι οργανισμοί	Youth Power Austria, AENIE (Πορτογαλία), Ordu Youth Center & Active Cities Association (Τουρκία), European Youth Center Břeclav (Τσεχία), Asociación Cultural y Deportiva La Hoya (Ισπανία)
Περιγραφή	<p>Το διακρατικό Erasmus+ έργο Through a Gender Lens: Young Women in Sports, υπό τον συντονισμό της Youth Power Austria, στοχεύει στην αντιμετώπιση της επίμονης ανισορροπίας των φύλων όσον αφορά τη συμμετοχή των νέων στον αθλητισμό.</p> <p>Υλοποιήθηκε από 31.12.2023 έως 30.12.2024 για να μειώσει τα υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης του αθλητισμού από κορίτσια και νεαρές γυναίκες, προωθώντας ταυτόχρονα την ισότιμη πρόσβαση στον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα μέσα από μια προσέγγιση που εστιάζει στο φύλο και στη νεολαία.</p> <p>Στο πλαίσιο του έργου, συμμετείχαν ενεργά 30 νεαρές γυναίκες και 6 αρχηγοί ομάδων σε μια 7ήμερη εντατική ανταλλαγή γνώσεων, ενώ η υλοποίηση συνεχίστηκε με την παρακολούθηση της εφαρμογής μέσω πιλοτικής φάσης δοκιμών σε οργανισμούς εταίρους.</p>

<p>Κύριοι στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της ισότιμης συμμετοχής νεαρών γυναικών σε αθλητικές δραστηριότητες σε όλη την Ευρώπη. • Αντιμετώπιση κοινωνικών, πολιτιστικών και θεσμικών εμποδίων που οδηγούν στην εγκατάλειψη του αθλητισμού από τα κορίτσια. • Ενίσχυση της κινητοποίησης, της συνάφειας και της προσβασιμότητας στον αθλητισμό μέσω μιας προπονητικής προσέγγισης που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες του φύλου. • Υποστήριξη της ευρωπαϊκής συνεργασίας μεταξύ οργανώσεων νεολαίας και αθλητισμού για την ανταλλαγή καλών πρακτικών και λύσεων. • Ανάπτυξη βιώσιμων στρατηγικών και εργαλείων για την προώθηση συμπεριληπτικών πρακτικών προπόνησης.
<p>Βασικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση ομάδων εστίασης υπό τη καθοδήγηση νέων, με θέμα την έρευνα «Τι εμποδίζει τις γυναίκες να γίνουν πιο δραστήριες στον αθλητισμό;» • Ανάπτυξη εργαλειοθήκης πόρων με τίτλο «Πώς να κάνουμε τον αθλητισμό καλύτερο για τις γυναίκες – προπόνηση μέσα από τον φακό του φύλου» • Καθοδήγηση νεαρών γυναικών από εκπαιδευμένους/ες προπονητές/τριες και διαμεσολαβητές/τριες • Διοργάνωση τουρνουά βόλεϊ με στόχο τη συμπερίληψη όλων των φύλων, για ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και της ομαδικότητας • Εκκίνηση πιλοτικής φάσης «Be an Ambassador for Women» (Γίνε πρεσβευτής/τρια για τις γυναίκες) σε συνεργασία με οργανώσεις νεολαίας • Σύσταση συμβουλίων γυναικών εντός των δομών αθλητισμού νεολαίας • Υλοποίηση προγραμμάτων προσωπικής ανάπτυξης που ενισχύουν την ηγεσία και τη συμμετοχή των γυναικών στον αθλητισμό.
<p>Ομάδες κοινού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κορίτσια και νεαρές γυναίκες ηλικίας 15-30 ετών με περιορισμένη πρόσβαση σε ευκαιρίες άθλησης • Επαγγελματίες προπονητές/τριες και αθλητικά στελέχη που προωθούν πρακτικές με γνώμονα την έμφυλη διάσταση • Οργανώσεις νεολαίας που υλοποιούν δράσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων στον αθλητισμό.
<p>Αποτελέσματα / αντίκτυπος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η Youth Power Austria και οι συνεργαζόμενοι φορείς δεσμεύτηκαν να αυξήσουν τη συμμετοχή των γυναικών στον αθλητισμό κατά 50-60% στα τοπικά τους προγράμματα. • Εισαγωγή συμπεριληπτικών τεχνικών προπόνησης και ενίσχυση της συμμετοχής γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων. • Σημαντική βελτίωση στα κίνητρα, την αυτοπεποίθηση και την παραμονή των νεαρών αθλητριών στο χώρο. • Ενδυνάμωση της νεανικής συμμετοχής και των διαπολιτισμικών ανταλλαγών, σε απόλυτη συμφωνία με τις αξίες της ΕΕ.

**Δυνατότητα
εφαρμογής σε
άλλα
πλαίσια**

Το υλικό του έργου — όπως οι έρευνες, η εργαλειοθήκη πόρων και το υλικό των σεμιναρίων — διατίθεται στα αγγλικά και μπορεί να μεταφραστεί και να προσαρμοστεί εύκολα από άλλους φορείς νεολαίας ή αθλητισμού. Το μοντέλο είναι ιδανικό για ομάδες νέων, σχολεία και αθλητικές ομοσπονδίες.

Σύνδεσμος

<https://yp-at.org/projects/through-a-gender-lens-young-women-in-sports>

8.2. Υπέρβαση των εμποδίων για την ένταξη της διάστασης του φύλου

Παρά την πρόοδο, η ένταξη της διάστασης του φύλου εξακολουθεί να αντιμετωπίζει διαρθρωτικές και πολιτισμικές αντιστάσεις. Οι ακόλουθες στρατηγικές έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές για την υπέρβαση των εμποδίων:

A. Αντιμέτωπιση της θεσμικής αντίστασης

- Διασφάλιση της υποστήριξης από την ηγεσία μέσω τακτικής ενημέρωσης και ευθυγράμμισης των δράσεων με τη συνολική στρατηγική και πολιτική του φορέα.
- Αξιοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων και στοιχείων για να αποδειχθεί η αποτελεσματικότητα και η δυνατότητα εφαρμογής τους σε μεγαλύτερη κλίμακα.

B. Γεφύρωση του χάσματος συμμετοχής

- Υποτροφίες και στοχευμένη προσέγγιση σε υπο-εκπροσωπούμενες ομάδες.
- Εφαρμογή προγραμμάτων καθοδήγησης (mentoring) και επιστροφής στην προπονητική για γυναίκες που εγκαταλείπουν τον αθλητισμό.

Γ. Βελτίωση του μαθησιακού περιβάλλοντος

- Θέσπιση κανόνων συμπεριφοράς και μηχανισμών για συλλογή ανατροφοδότησης.
- Ανάπτυξη εργαλείων ανώνυμης αναφοράς για περιστατικά αποκλεισμού ή παρενόχλησης.

Δ. Ενίσχυση της υποστήριξης μεταξύ ομοτίμων

- Δημιουργία δικτύων γυναικών στον χώρο της προπονητικής.
- Προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων μέσω συνεδρίων και διαδικτυακών κοινοτήτων.

9. Σχέδιο δράσης για αθλητικές ομοσπονδίες και ενώσεις επαγγελματιών προπονητικής

Οι αθλητικές ομοσπονδίες και οι ενώσεις επαγγελματιών προπονητικής διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση του περιβάλλοντος στο οποίο προσλαμβάνονται, εκπαιδεύονται και υποστηρίζονται οι προπονητές και οι προπονήτριες. Η παρούσα ενότητα περιγράφει ένα στρατηγικό σχέδιο δράσης προσαρμοσμένο σε αυτούς τους φορείς για την επιτάχυνση της ένταξης της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση και πρακτική. Το σχέδιο βασίζεται στα ευρήματα της έρευνας του SheCOACH, καθώς και στις καλές πρακτικές που παρουσιάστηκαν στην ενότητα 8.

9.1 Συστάσεις πολιτικής για εθνικούς και περιφερειακούς φορείς

Για να διευκολύνουν τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό, οι ομοσπονδίες και οι ενώσεις θα πρέπει:

- Να ενσωματώσουν τους στόχους της ισότητας των φύλων στο καταστατικό τους, στους κώδικες δεοντολογίας και στα μακροπρόθεσμα στρατηγικά τους σχέδια.
- Να συστήσουν ή να ενισχύσουν επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την ισότητα των φύλων με εξουσία λήψης αποφάσεων.
- Να δώσουν κίνητρα ή ακόμα και να επιβάλλουν την κατάρτιση σε θέματα φύλου για τους υπεύθυνους/ες ανάπτυξης προγραμμάτων, τους τεχνικούς διευθυντές/τριες και τους φορείς πιστοποίησης.
- Να διασφαλίζουν ότι όλα τα προγράμματα προπονητικής εκπαίδευσης περιλαμβάνουν περιεχόμενο που προάγει την ισότητα των φύλων.
- Σκόπιμη είναι συχνά και η σύνδεση της δημόσιας χρηματοδότησης και της επίσημης αναγνώρισης με τις επιδόσεις ενός οργανισμού στον τομέα της ισότητας των φύλων, σύμφωνα με τα πρότυπα που εφαρμόζονται στις σκανδιναβικές χώρες (Adriaanse & Claringbould, 2016).

Παράδειγμα: Το έργο GAMES (2023), το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, παρείχε υποστήριξη σε οκτώ Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές – μεταξύ των οποίων της Ελλάδας, της Γερμανίας, της Τουρκίας και της Ιρλανδίας – για την ανάπτυξη προσαρμοσμένων Εθνικών Σχεδίων Δράσης (ΕΣΔ), με στόχο την προώθηση της ισότητας των φύλων στην αθλητική ηγεσία. Τα συγκεκριμένα ΕΣΔ αντιμετώπισαν διαρθρωτικά εμπόδια μέσω μεταρρυθμίσεων στη διακυβέρνηση, του καθορισμού ποσοτικών στόχων εκπροσώπησης (π.χ. ελάχιστο 30% συμμετοχή γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων), της δημιουργίας επιτροπών ισότητας φύλων και της παροχής υποτροφιών σε γυναίκες προπονήτριες. Το έργο περιλάμβανε, επίσης, αρχικές αξιολογήσεις (βάσης), σεμινάρια ανάπτυξης ικανοτήτων και πολιτικό διάλογο για τη θεσμοθέτηση των αλλαγών. Το μοντέλο αυτό μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί και να εφαρμοστεί από εθνικές ομοσπονδίες και αθλητικούς φορείς που επιδιώκουν να θεσμοθετήσουν στρατηγικές για την ένταξη της διάστασης του φύλου.

9.2 Δημιουργία συμπεριληπτικού προπονητικού περιβάλλοντος

Η δημιουργία ενός πραγματικά συμπεριληπτικού περιβάλλοντος στην προπονητική εκπαίδευση απαιτεί πολιτισμικές αλλαγές, αναπροσαρμογές στις διαδικασίες και κατάλληλες υποδομές.

Ενδεικτικά μέτρα περιλαμβάνουν:

- Διασφάλιση ασφαλών και υποστηρικτικών χώρων μάθησης, με τη θέσπιση κωδίκων δεοντολογίας και πρωτοκόλλων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της παρενόχλησης.
- Χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας και συμπεριληπτικών εικονων, βίντεο και λοιπών στοιχείων σε όλο το υλικό και τις μορφές επικοινωνίας.
- Σχεδιασμό ευέλικτων διαδρομών πιστοποίησης, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οικογενειακές ή άλλες προσωπικές υποχρεώσεις.
- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιών στον χώρο της εκπαίδευσης ή επιδότηση σχετικού κόστους, όπου είναι εφικτό.

9.3 Ενίσχυση των δικτύων καθοδήγησης και υποστήριξης για προπονήτριες

Η βιώσιμη συμμετοχή των γυναικών στην προπονητική απαιτεί υποστήριξη που υπερβαίνει την απλή κατάρτιση. Οι ομοσπονδίες οφείλουν να:

- Αναπτύσσουν προγράμματα καθοδήγησης από συναδέλφους/ισσες, που φέρνουν σε επαφή νέες και έμπειρες γυναίκες προπονήτριες.
- Δημιουργούν περιφερειακούς κόμβους ή δίκτυα γυναικών στον χώρο της προπονητικής.
- Συνεργάζονται με ΜΚΟ και οργανώσεις υπεράσπισης για πρόσθετη στήριξη και μεγαλύτερη προβολή.
- Ενθαρρύνουν πρωτοβουλίες σύμπραξης μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και αντίστροφης καθοδήγησης, για την αντιμετώπιση των έμφυλων προκαταλήψεων.

Παράδειγμα: Το έργο ICOACHGIRLS εκπαίδευσε έμπειρους προπονητές/τριες να καθοδηγούν νεαρές γυναίκες, ενισχύοντας τόσο τις ικανότητές τους όσο και την αυτοπεποίθησή τους.

9.4 Εκστρατείες συνηγορίας και ευαισθητοποίησης

Η δημόσια αντίληψη παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάληψη προπονητικών θέσεων από γυναίκες. Οι ομοσπονδίες μπορούν να πρωτοστατήσουν στην προώθηση της ισότητας με τα εξής μέσα:

- Οργανώνοντας εκστρατείες που αναδεικνύουν γυναίκες - προπονήτριες σε ορατούς ηγετικούς ρόλους.
- Γιορτάζοντας την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας και άλλες σημαντικές ημερομηνίες μέσα από αθλητικές εκδηλώσεις.
- Δημοσιεύοντας διαφανείς εκθέσεις για την ισότητα των φύλων, παρουσιάζοντας την πρόοδο αλλά και τις προκλήσεις.
- Συνεργασίες με τα μέσα ενημέρωσης για την προβολή ιστοριών επιτυχίας γυναικών – αθλητριών και προπονητριών.

Παράδειγμα: Το συνέδριο gWomen και η πρωτοβουλία «Make Place for One More Woman» στην Ελλάδα δημιούργησαν πλατφόρμες υψηλής προβολής για τις γυναίκες στον αθλητισμό.

10. Παρακολούθηση, αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων

Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση αποτελούν βασικά συστατικά στοιχεία κάθε στρατηγικής για την ένταξη της διάστασης του φύλου, διασφαλίζοντας ότι οι πρωτοβουλίες όχι μόνο υλοποιούνται αλλά είναι αποτελεσματικές, μετρήσιμες και βελτιώνονται συνεχώς. Στο πλαίσιο της προπονητικής εκπαίδευσης, οι ισχυρές διαδικασίες ελέγχου και αξιολόγησης παρέχουν κρίσιμες πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον επιτυγχάνονται οι στόχοι της ισότητας των φύλων και πώς μπορούν να προσαρμοστούν οι στρατηγικές σε σχέση με τις αναδυόμενες προκλήσεις και ευκαιρίες.

Η αξιολόγηση για την ένταξη της διάστασης του φύλου και την προώθηση της έμφυλης ισότητας πρέπει να είναι τόσο διαμορφωτική όσο και συνολική. Η διαμορφωτική αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των πρωτοβουλιών, επιτρέποντας την άμεση ανατροφοδότηση και τις συνεχείς βελτιώσεις. Αντίθετα, η συνολική αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση ενός έργου ή παρέμβασης και αξιολογεί την συνολική αποτελεσματικότητα, τον αντίκτυπο και τη βιωσιμότητά του (EIGE, 2022).

Βασική αρχή στην αξιολόγηση με βάση το φύλο είναι η χρήση δεδομένων που αναλύονται κατά φύλο. Χωρίς αυτά, τα θεσμικά όργανα δεν διαθέτουν τα απαραίτητα δημόσια στοιχεία για να εντοπίσουν ανισότητες στη συμμετοχή, την εκπροσώπηση, τα αποτελέσματα και τις εμπειρίες. Τα δεδομένα που διαφοροποιούνται κατά φύλο επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους φορείς να αξιολογούν την κατανομή των οφελών, την πρόσβαση στις ευκαιρίες και την πρόοδο προς τα κριτήρια ισότητας (UN Women, 2015).

Πέρα από τους ποσοτικούς δείκτες, τα ποιοτικά εργαλεία —όπως οι ομάδες εστίασης, οι συνεντεύξεις, οι αναστοχαστικές καταγραφές και η αφήγηση ιστοριών— είναι ζωτικής σημασίας για την καταγραφή των βιωμένων εμπειριών των προπονητριών, των εκπαιδευόμενων και του προσωπικού. Αυτές οι προσεγγίσεις προσφέρουν μια πιο σφαιρική εικόνα για το πώς γίνεται αντιληπτή και βιώνεται η πολιτική φύλου και συχνά αποκαλύπτουν αόρατα εμπόδια που οι αριθμοί από μόνοι τους δεν μπορούν να αποκαλύψουν (Evans & Pfister, 2020).

Τα αποτελεσματικά συστήματα ελέγχου και αξιολόγησης περιλαμβάνουν και μηχανισμούς ανατροφοδότησης. Μέσω αυτών, τα ενδιαφερόμενα μέρη —ειδικά οι ομάδες που είναι υποεκπροσωπούμενες— μπορούν να δώσουν πληροφορίες για το τι λειτουργεί καλά και τι χρειάζεται βελτίωση. Αυτοί οι μηχανισμοί μπορεί να είναι ανώνυμες έρευνες, οργανωμένες συνεδρίες ακρόασης ή συμμετοχικά σεμινάρια αξιολόγησης.

Οι αναφορές πρέπει να συντάσσονται τακτικά, να είναι διαφανείς και να κοινοποιούνται στο ευρύ κοινό. Οι ετήσιες εκθέσεις για την ισότητα των φύλων συμβάλλουν στην ενίσχυση της εσωτερικής μάθησης, αποδεικνύουν τη λογοδοσία προς τους χρηματοδότες και ενισχύουν την εμπιστοσύνη της κοινωνίας. Οι εκθέσεις αυτές δεν θα πρέπει να περιορίζονται μόνο στην τήρηση κανόνων, αλλά να δίνουν έμφαση στην αφήγηση εμπειριών, στα συμπεράσματα που προκύπτουν και στους μελλοντικούς στόχους. Η ενσωμάτωση περιπτώσεων μελετών ή μαρτυριών καθιστά μία έκθεση πιο ουσιαστική και διευκολύνει την βαθύτερη κατανόηση των αλλαγών που έχουν επιτευχθεί.

Τελικά, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση δεν είναι κάτι επιπλέον ή προαιρετικό, αλλά αναπόσπαστο μέρος της πρακτικής της συμπεριληπτικής, τεκμηριωμένης προπονητικής εκπαίδευσης. Είναι αυτές οι διαδικασίες που μετατρέπουν την ένταξη της διάστασης του φύλου από μια θεωρητική φιλοδοξία σε μια μετρήσιμη, εξελισσόμενη θεσμική πραγματικότητα.

10.1 Βασικοί δείκτες επιδόσεων για την ισότητα των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση

Οι βασικοί δείκτες επιδόσεων (Key Performance Indicators – KPIs) αποτελούν κρίσιμο στοιχείο για τη μέτρηση της προόδου προς την κατεύθυνση επίτευξης της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση. Παρέχουν συγκεκριμένα σημεία αναφοράς που επιτρέπουν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους αθλητικούς φορείς να προχωρήσουν πέρα από τη φιλοδοξία και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών τους για την ένταξη της διάστασης του φύλου με σαφήνεια και υπευθυνότητα.

Στο πλαίσιο της προπονητικής εκπαίδευσης, οι δείκτες απόδοσης πρέπει να είναι τόσο ποσοτικοί όσο και ποιοτικοί, προσφέροντας πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά συμμετοχής, τις θεσμικές πολιτικές, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τις εμπειρίες των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών ή εκπαιδευτριών. Ένα καλά σχεδιασμένο πλαίσιο KPIs καταγράφει τόσο τις εκροές (π.χ. αριθμός γυναικών που εκπαιδεύονται) όσο και τα αποτελέσματα (π.χ. αυξημένη παραμονή, επαγγελματική εξέλιξη σε ηγετικές θέσεις ή βελτίωση στην αντίληψη της συμπερίληψης).

Οι σχετικοί δείκτες μέτρησης σε αυτό το πλαίσιο μπορεί να περιλαμβάνουν: το ποσοστό των γυναικών – προπονητριών που εγγράφονται σε προγράμματα πιστοποίησης σε διάφορα επίπεδα- το ποσοστό των γυναικών σε εκπαιδευτικούς, καθοδηγητικούς ή ηγετικούς ρόλους εντός των συστημάτων αθλητικής/προπονητικής εκπαίδευσης - την παρουσία περιεχομένου που ανταποκρίνεται σε έμφυλα ζητήματα στα προγράμματα σπουδών - τη συχνότητα και την ποιότητα της εκπαίδευσης με ευαισθησία σε θέματα φύλου για το εκπαιδευτικό και το διοικητικό προσωπικό - και το ποσοστό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και προπονητικών σχολών που εφαρμόζουν πολιτικές έμφυλης ισότητας, διενεργούν ελέγχους φύλου ή συντάσσουν ετήσιες εκθέσεις ισότητας.

Πέρα από την καταγραφή της εκπροσώπησης, οι δείκτες απόδοσης πρέπει να αντισταθμίζουν και την ποιότητα της δέσμευσης, καθώς και την πρόοδο στη θεσμική αλλαγή. Για παράδειγμα, είναι εξίσου σημαντική η αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης των γυναικών – προπονητριών, η διαθεσιμότητα και η αξιοποίηση των ευκαιριών καθοδήγησης, καθώς και η συμπερίληψη στα μαθησιακά περιβάλλοντα. Αυτά συχνά καταγράφονται με τη χρήση μεικτών μεθόδων, που συνδυάζουν ερωτηματολόγια με εργαλεία αφηγηματικής προσέγγισης, όπως συνεντεύξεις, αναστοχαστικές αξιολογήσεις και ομάδες εστίασης (Evans & Pfister, 2021).

Η ανάπτυξη των δεικτών πρέπει να γίνεται με συνέπεια και με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων, ειδικά αυτών που εκπροσωπούν υποεκπροσωπούμενες ομάδες, για να εξασφαλιστεί ότι οι δείκτες είναι σχετικοί και αξιόπιστοι.

Επιπλέον, η σύνδεση με εθνικά και διεθνή πρότυπα — όπως οι δείκτες ισότητας των φύλων στον αθλητισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης (2016) ή ο δείκτης ισότητας των φύλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — βοηθάει ώστε τα αποτελέσματα να μπορούν να συγκριθούν και να ακολουθούν μια κοινή πολιτική κατεύθυνση.

Τελικά, οι δείκτες δεν χρησιμεύουν μόνο για να παρακολουθούμε την πρόοδο, αλλά και για να ενσωματώνουμε την ισότητα των φύλων στην καρδιά της ανάπτυξης της προπονητικής εκπαίδευσης. Μετατρέπουν τις αξίες σε μετρήσιμα στοιχεία και αυτά με τη σειρά τους σε πρακτικές αλλαγές.

10.2 Μηχανισμοί συλλογής δεδομένων και υποβολής εκθέσεων

Η ύπαρξη αξιόπιστων μηχανισμών συλλογής δεδομένων και υποβολής εκθέσεων είναι κρίσιμη για τη θεσμική λογοδοσία και τον πραγματικό μετασχηματισμό όσον αφορά την ένταξη της διάστασης του φύλου. Χωρίς κατάλληλα συστήματα δεδομένων, ακόμη και οι πιο καλά σχεδιασμένες στρατηγικές μπορεί να μην υλοποιηθούν αποτελεσματικά. Όπως δείχνουν πρόσφατες έρευνες, τα ολοκληρωμένα και εμπειριστατωμένα δεδομένα που αφορούν το φύλο είναι απαραίτητα όχι μόνο για την αναγνώριση των ανισοτήτων, αλλά και για το σχεδιασμό στοχευμένων, τεκμηριωμένων παρεμβάσεων (UNESCO, 2022 – EIGE, 2023).

Τα σύγχρονα συστήματα δεδομένων για το φύλο πρέπει να βασίζονται σε τέσσερις βασικές αρχές: *συνέπεια, ανάλυση, προσβασιμότητα και συνάφεια*. Πρώτον, η συλλογή δεδομένων πρέπει να γίνεται με συστηματικό τρόπο, να ενσωματώνεται στις καθημερινές λειτουργίες (όπως εγγραφές, πιστοποιήσεις και προσλήψεις) και να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Δεύτερον, όλα τα δεδομένα που αφορούν το φύλο πρέπει να αναλύονται όχι μόνο κατά φύλο, αλλά όπου είναι δυνατόν και με βάση άλλες διαστάσεις όπως ηλικία, εθνικότητα, αναπηρία, γεωγραφική περιοχή και κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, προκειμένου να εντοπίζονται σύνθετες ανισότητες. Τρίτον, τα δεδομένα πρέπει να είναι προσβάσιμα όχι μόνο στο εσωτερικό προσωπικό, αλλά και σε εξωτερικούς αξιολογητές/τριες, χρηματοδότες και ενδιαφερόμενα μέρη, μέσα από δημόσιες εκθέσεις και ανοιχτές βάσεις δεδομένων. Τέλος, όλες οι μετρήσεις πρέπει να συνδέονται άμεσα με σαφείς θεσμικούς στόχους για την ισότητα των φύλων και την ευρεία συμπερίληψη.

Οι ελπιδοφόρες εξελίξεις περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ψηφιοποιημένων πινάκων ελέγχου και τη χρήση θεσμικών δεικτών ισότητας. Για παράδειγμα, το «Πρότυπο Ισότητας: Ένα Πλαίσιο για τον Αθλητισμό» (Ηνωμένο Βασίλειο, 2020) και ο «Δείκτης Ισότητας των Φύλων για Αθλητικούς Οργανισμούς» (που έχει αναπτυχθεί από το EIGE) δίνουν τη δυνατότητα στους οργανισμούς να αξιολογούν τις επιδόσεις τους σε πολλαπλές διαστάσεις και να τις συγκρίνουν με την πρόοδο σε επίπεδο ολόκληρου του τομέα.

Τα δεδομένα δεν πρέπει να είναι μόνο ποσοτικά. Ομάδες εστίασης, έρευνες σε προσωπικό και εκπαιδευόμενους/ες, συνεντεύξεις αποχώρησης και συμμετοχικές αξιολογήσεις προσφέρουν το απαραίτητο ποιοτικό επίπεδο πληροφόρησης. Μέσω αυτών αποκαλύπτεται η δυναμική της συμπερίληψης και του αποκλεισμού, οι λεπτές εμπειρίες προκατάληψης και οι παράγοντες που προάγουν ή παρεμποδίζουν την αλλαγή. Η συνδυαστική χρήση ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων επιτρέπει μια πιο ακριβή και ολοκληρωμένη εικόνα της δυναμικής των φύλων.

Η θεσμική υποβολή εκθέσεων πρέπει να ξεπερνά την απλή τεχνική συμμόρφωση. Οι ετήσιες εκθέσεις για την ισότητα των φύλων ή την ένταξη πρέπει να θεωρούνται βασικά στρατηγικά εργαλεία, που συλλέγουν και παρουσιάζουν δεδομένα, αναδεικνύουν προκλήσεις και καθοδηγούν τις βελτιώσεις. Οι εκθέσεις αυτές δεν θα πρέπει να περιέχουν μόνο δείκτες, αλλά και παραδείγματα πραγματικών περιπτώσεων, προσωπικές μαρτυρίες και πληροφορίες για το πώς σχεδιάζεται ο προϋπολογισμός με βάση το φύλο. Η αλλαγή από την απλή συλλογή δεδομένων σε

μια πιο ενεργή και στοχαστική διαδικασία υποβολής εκθέσεων είναι κρίσιμη για τη δημιουργία μιας κουλτούρας συνεχούς μάθησης μέσα στους οργανισμούς.

10.3 Ανατροφοδότηση και συνεχής προσαρμογή των στρατηγικών

Η ισότητα των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση δεν αποτελεί στατικό στόχο, αλλά μια συνεχώς εξελισσόμενη διαδικασία. Για να διατηρήσουν την ευελιξία τους, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι αθλητικοί φορείς οφείλουν να υιοθετήσουν συστήματα που βασίζονται στην ανατροφοδότηση, προσαρμόζοντας διαρκώς τις στρατηγικές τους ώστε να ενσωματώνουν αποτελεσματικά τη διάσταση του φύλου. Αυτή η προσέγγιση υποστηρίζεται όλο και περισσότερο από τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, όπως αναδεικνύεται στην Παγκόσμια Έκθεση Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης της UNESCO (2022) και στα πλαίσια του ΟΟΣΑ για την ένταξη της διάστασης του φύλου.

Οι μηχανισμοί ανατροφοδότησης πρέπει να ενσωματώνονται σε όλες τις φάσεις του κύκλου της εκπαίδευσης και της πολιτικής — από το σχεδιασμό, την υλοποίηση μέχρι και την αξιολόγηση. Τέτοιοι μηχανισμοί μπορεί να είναι ανώνυμες έρευνες για σπουδαστές/τριες και προσωπικό, τακτικές ανατροφοδοτήσεις μεταξύ εκπαιδευτών/τριών και συμμετεχόντων/ουσών, καθώς και ανοιχτές διαδικασίες διαβούλευσης ή φόρουμ συνδημιουργίας με υποεκπροσωπούμενους φορείς.

Καθοριστικό για την επιτυχία της ανατροφοδότησης είναι η δημιουργία ενός ψυχολογικά ασφαλούς περιβάλλοντος, όπου όλοι-όλες-όλα μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τις εμπειρίες τους. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να ενισχύουν την εμπιστοσύνη, εξηγώντας με διαφάνεια πώς, από ποια άτομα και με ποιον τρόπο θα αξιοποιηθεί η ανατροφοδότηση. Παραδείγματα αποτελεσματικής επικοινωνίας είναι οι οπτικοί πίνακες ελέγχου ή οι περιλήψεις τύπου «εσείς είπατε, εμείς πράξαμε», που χτίζουν εμπιστοσύνη, αποδεικνύουν υπευθυνότητα και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή.

Η συνεχής αξιοποίηση της ανατροφοδότησης επιτρέπει στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους αθλητικούς φορείς να βελτιώνουν τον σχεδιασμό των προγραμμάτων, να επικαιροποιούν το περιεχόμενο των προγραμμάτων κατάρτισης, να προσαρμόζουν τις διαδικασίες πρόσληψης και να ενισχύουν τα συστήματα καθοδήγησης. Για παράδειγμα, η ανατροφοδότηση μπορεί να δείξει ότι η καθοδήγηση (mentoring) λειτουργεί καλύτερα όταν βασίζεται σε κοινά χαρακτηριστικά ταυτότητας — όπως η αντιστοίχιση γυναικών - προπονητριών με παρόμοιο αθλητικό υπόβαθρο ή ηλικιακή ομάδα — ή ότι οι εκπαιδευτικές ενότητες για την έμφυλη ισότητα χρειάζονται ανανέωση ώστε να ανταποκρίνονται σε νέα ζητήματα, όπως η ένταξη των μη δυαδικών ατόμων στον αθλητισμό.

Επιπλέον, η ανατροφοδότηση πρέπει να συνδέεται άμεσα με τη διακυβέρνηση και τη διαχείριση των πόρων. Τα ιδρύματα που ενσωματώνουν τις προσαρμογές στις δομές λήψης αποφάσεων — μέσω συμβουλευτικών επιτροπών, αναθεώρησης προϋπολογισμού ή στρατηγικών ανάπτυξης προσωπικού — έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να διατηρήσουν την πρόοδο και να καλύψουν τα κενά στην εφαρμογή. Συνοψίζοντας, η ανατροφοδότηση και η προσαρμοστική μάθηση αποτελούν θεμελιώδη εργαλεία για τη μετατροπή της ισότητας των φύλων από θεωρητική δέσμευση σε βιωμένη πραγματικότητα. Ενδυναμώνουν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους φορείς αθλητικής εκπαίδευσης όχι μόνο να ανταποκρίνονται στις αλλαγές, αλλά και να τις καθοδηγούν ενεργά.

11. Ψηφιακή προσβασιμότητα και προβολή των αποτελεσμάτων

Σε μια εποχή όπου ο ψηφιακός μετασχηματισμός επαναπροσδιορίζει την εκπαίδευση, τη συνηγορία και τη δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών, η ψηφιακή προσβασιμότητα και η στρατηγική προβολή και διάδοση των αποτελεσμάτων είναι απαραίτητες για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση. Στην ενότητα 11 περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλοι φορείς αθλητικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μπορούν να αξιοποιήσουν τα ψηφιακά εργαλεία και τις συμπεριληπτικές πρακτικές επικοινωνίας για να επεκτείνουν την εμβέλεια και τον αντίκτυπο των πρωτοβουλιών και δράσεων για την ένταξη της διάστασης του φύλου.

11.1 Αξιοποίηση της εκπαιδευτικής πλατφόρμας SheCOACH

Η εκπαιδευτική πλατφόρμα SheCOACH (<https://shecoach-platform.eu>) χρησιμεύει ως κεντρικός ψηφιακός κόμβος για την ανταλλαγή γνώσεων, την κατάρτιση και τη συνηγορία στο πλαίσιο του έργου SheCOACH. Λειτουργεί ταυτόχρονα ως αποθετήριο και ως περιβάλλον μάθησης, σχεδιασμένο να ενισχύει την προσβασιμότητα σε πόρους που προάγουν την έμφυλη ισότητα για παρόχους προπονητικής εκπαίδευσης σε όλη την Ευρώπη.

Η πλατφόρμα περιλαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό σε τέσσερα μαθήματα, διαδραστικά εργαλεία αξιολόγησης, πόρους μάθησης, καθώς και μελέτες περιπτώσεων καλών πρακτικών. Όλο το περιεχόμενο είναι διαθέσιμο σε πολλές γλώσσες (Αγγλικά, Ελληνικά, Ισπανικά, Ιταλικά) και προσφέρεται ως ανοικτή, εξ αποστάσεως και ασύγχρονη εκπαίδευση. Οι πάροχοι προπονητικής εκπαίδευσης έχουν επίσης πρόσβαση σε σχέδια μαθημάτων, φύλλα δραστηριοτήτων/ασκήσεων για τις τάξεις τους και σχετικούς υποστηρικτικούς πόρους.

Το πιστοποιητικό του προγράμματος SheCOACH Capacity Building Programme επιβεβαιώνει ότι τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθημάτων ευθυγραμμίζονται με τα πρότυπα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) επιπέδου 5.

11.2 Στρατηγικές για την ενεργό συμμετοχή ενδιαφερόμενων φορέων και ομάδων κοινού

Η προβολή και διάδοση των αποτελεσμάτων δεν περιορίζεται απλώς στην ανταλλαγή πληροφοριών — στοχεύει στη δημιουργία δέσμευσης, στην ενίσχυση της αίσθησης ευθύνης και στην προώθηση του διαλόγου. Για να μεγιστοποιήσουν την εμβέλεια και τον αντίκτυπό τους, τα ιδρύματα καλούνται να υιοθετήσουν μια στρατηγική που συνδυάζει πολλαπλά κανάλια και διάφορες μορφές επικοινωνίας.

Οι βασικές στρατηγικές περιλαμβάνουν:

- **Εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης:** Οπτική αφήγηση (εικόνες, βίντεο, infographics), προβολή γυναικών αθλητριών και προπονητριών, καθώς και χρήση

hashtags της εκστρατείας (π.χ. #SheCOACH, #WomenInCoaching) για την αύξηση της ορατότητας.

- **Διαδικτυακά σεμινάρια και πάνελ:** Ζωντανές συζητήσεις με τη συμμετοχή προπονητριών, ειδικών πολιτικής και ερευνητριών/ών, με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και ιδεών.
- **Ενημερωτικά δελτία και ενημερώσεις μέσω email (newsletters):** Τακτική αποστολή σε ενδιαφερόμενους φορείς, με περιλήψεις προόδου, νέους πόρους/χρήσιμο υλικό και προσκλήσεις για δράση.
- **Θεσμικές συνεργασίες:** Συνεργασία με πανεπιστήμια, εθνικές ομοσπονδίες, ενώσεις, συλλόγους και υπουργεία για την ενσωμάτωση του περιεχομένου του SheCOACH στα υπάρχοντα συστήματα.
- **Πολύγλωσση πρόσβαση:** Διασφάλιση ότι όλα τα υλικά διάδοσης είναι διαθέσιμα στις γλώσσες των εταίρων και σε προσβάσιμες μορφές.

Ο στόχος δεν είναι απλώς η ενημέρωση, αλλά η ενεργή συμμετοχή. Αντί να βλέπουν την προβολή και διάδοση των αποτελεσμάτων μόνο ως τυπική διαδικασία, τα ιδρύματα που προωθούν την ισότητα των φύλων στην προπονητική θα πρέπει να αντιμετωπίζουν την δημοσιότητα ως μια στρατηγική και συμμετοχική διαδικασία. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να δημιουργήσουν μια ζωντανή, διακρατική κοινότητα πρακτικής, αποφασισμένη να μεταμορφώσει την προπονητική εκπαίδευση.

12. Συμπεράσματα και συστάσεις

Το παρόν «Πλαίσιο για την ένταξη της διάστασης του φύλου στην προπονητική εκπαίδευση» της δράσης SheCOACH παρέχει μια ολοκληρωμένη, τεκμηριωμένη προσέγγιση για την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου και την προώθηση της έμφυλης ισότητας στα συστήματα αθλητικής/προπονητικής εκπαίδευσης. Βασισμένο σε διεθνή πρότυπα, εθνικές καλές πρακτικές και στις βιωμένες εμπειρίες επαγγελματιών του αθλητισμού από όλη την Ευρώπη, το πλαίσιο αυτό λειτουργεί ταυτόχρονα ως στρατηγικός οδηγός και ως πρακτική εργαλειοθήκη για εκπαιδευτικά ιδρύματα και αθλητικούς φορείς που επιδιώκουν να γίνουν πιο συμπεριληπτικοί, ισότιμοι και καινοτόμοι.

Το παρόν πλαίσιο, όπως αναδείχθηκε σε όλες τις προηγούμενες ενότητες, καθιστά σαφές ότι η ένταξη της διάστασης του φύλου δεν (θα έπρεπε να) αποτελεί αποσπασματική παρέμβαση ή απλή διαδικασία συμμόρφωσης, αλλά μια συστημική δέσμευση που οφείλει να διαπερνά κάθε επίπεδο της θεσμικής λειτουργίας των φορέων προπονητικής εκπαίδευσης — από τις πολιτικές επιλογές έως τις παιδαγωγικές πρακτικές, και από τις δομές ηγεσίας έως τους μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης. Πρόκειται για μια δυναμική και συνεχή πορεία που απαιτεί μακροπρόθεσμο όραμα, προσαρμοστικότητα στην εφαρμογή και πρακτικές που βασίζονται στον αναστοχασμό.

Η ποικιλία των εργαλείων, δεικτών, μελετών περίπτωσης και προτύπων που παρουσιάζονται αντανakλά τόσο την πολυπλοκότητα των έμφυλων ανισοτήτων στον αθλητισμό, όσο και τη δυνατότητα για ουσιαστικό μετασχηματισμό όταν οι παρεμβάσεις είναι στοχευμένες, συνεργατικές και σταθερές. Από λίστες θεσμικής αυτοαξιολόγησης και στρατηγικές για τον σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών, έως προγράμματα mentoring και παραδείγματα καλών πρακτικών από όλη την Ευρώπη, το Πλαίσιο Καθοδήγησης SheCOACH προσφέρει προσαρμόσιμες λύσεις, βασισμένες σε τεκμηριωμένα στοιχεία και δοκιμασμένες στην πράξη.

Το Πλαίσιο Καθοδήγησης SheCOACH τονίζει ότι η ισότητα των φύλων δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσα από αποσπασματικές προσπάθειες ή συμβολικές ενέργειες. Απαιτεί βαθιά ενσωμάτωση στη θεσμική κουλτούρα, κινητοποίηση μέσω ηγεσίας με όραμα και διαρκή αξιολόγηση ώστε να διασφαλίζεται η συνάφεια και η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων. Αυτό συνεπάγεται την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλα τα στρατηγικά επίπεδα: από τα αναπτυξιακά σχέδια και τις διαδικασίες πιστοποίησης, μέχρι τα συστήματα αδειοδότησης προπονητών/τριών και τους μηχανισμούς χρηματοδότησης. Παράλληλα, απαιτούνται ουσιαστικές επενδύσεις στην ανάπτυξη ικανοτήτων — όχι μόνο για τις γυναίκες που επιδιώκουν να εισέλθουν ή να παραμείνουν στον προπονητικό χώρο, αλλά για ολόκληρο το «οικοσύστημα»: από τους υπεύθυνους/ες λήψης αποφάσεων και τους εκπαιδευτές/τριες έως τα διοικητικά στελέχη.

Κοιτώντας προς το μέλλον, η βιωσιμότητα της συμπεριληπτικής προπονητικής εκπαίδευσης εξαρτάται από πολυεπίπεδες και διαρκείς συνεργασίες. Εθνικές ομοσπονδίες, πανεπιστήμια, υπουργεία και αθλητικοί σύλλογοι οφείλουν να συνεργαστούν για να διασφαλίσουν ότι η πρόοδος που έχει σημειωθεί θα μεταφραστεί σε θεσμοθετημένες πρακτικές, επαρκώς χρηματοδοτημένες και με δυνατότητα επέκτασης. Η διατομεακή συνέργεια —μεταξύ αθλητισμού, εκπαίδευσης, φορέων για την ισότητα των φύλων και φορέων ψηφιακής καινοτομίας— θα είναι καθοριστική για τη δημιουργία ανθεκτικών και δίκαιων οικοσυστημάτων που προάγουν την έμφυλη ισότητα στην προπονητική εκπαίδευση.

Το Πλαίσιο SheCOACH δεν αποτελεί τελική απάντηση, αλλά ένα σημείο εκκίνησης. Είναι σχεδιασμένο ώστε να εξελίσσεται μέσα από την ανατροφοδότηση, την εφαρμογή στην πράξη και τη συνεχή καινοτομία. Ενθαρρύνουμε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς όχι μόνο να το αξιοποιήσουν, αλλά και να το προσαρμόσουν, να το εμπλουτίσουν και να συμβάλλουν ενεργά στη διαρκή του ανάπτυξη. Η προώθηση της ισότητας των φύλων στην προπονητική εκπαίδευση προϋποθέτει τόσο μετασχηματισμό όσο και λογοδοσία — και το Πλαίσιο παρέχει στους παρόχους προπονητικής εκπαίδευσης τα εργαλεία για να πετύχουν και τα δύο.

12.1 Σύνοψη βασικών δράσεων για την ένταξη της διάστασης του φύλου

Για να καταστεί δυνατή η ουσιαστική και πρακτική εφαρμογή του, το Πλαίσιο SheCOACH προτρέπει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους εμπλεκόμενους φορείς να δώσουν προτεραιότητα στις εξής δράσεις:

- **Πραγματοποίηση τακτικών ελέγχων και αξιολογήσεων για την ισότητα των φύλων**, με τη χρήση αξιόπιστων και επικυρωμένων εργαλείων.
- **Ανάπτυξη ή ενσωμάτωση εκπαιδευτικών ενοτήτων με έμφυλη ευαισθησία** σε όλα τα επίπεδα της προπονητικής εκπαίδευσης.
- **Επιμόρφωση εκπαιδευτών/τριών, διοικητικού προσωπικού και μεντόρων** σε συμπεριληπτικές πρακτικές και μεθόδους περιορισμού των ασυνείδητων προκαταλήψεων.
- **Δημιουργία επίσημων συστημάτων καθοδήγησης και υποστήριξης μεταξύ ομοτίμων**, ειδικά για την ενδυνάμωση των γυναικών προπονητριών.
- **Συστηματική συλλογή και αξιοποίηση δεδομένων με ανάλυση κατά φύλο**, με στόχο την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων και τον στρατηγικό σχεδιασμό.
- **Θέσπιση θεσμικών δεικτών επίδοσης (KPIs)** και παρακολούθηση της προόδου μέσω ειδικών πινάκων και περιοδικών εκθέσεων.
- **Διασφάλιση ότι οι ψηφιακές πλατφόρμες και τα μέσα επικοινωνίας** ανταποκρίνονται στα πρότυπα προσβασιμότητας και προάγουν την ισότητα.

12.2 Μελλοντικές κατευθύνσεις και μέτρα βιωσιμότητας

Η διασφάλιση της βιωσιμότητας των δράσεων για την ισότητα των φύλων απαιτεί θεσμική κατοχύρωση. Αυτό σημαίνει την ενσωμάτωση των σχετικών στόχων στις εθνικές αθλητικές πολιτικές, στα κριτήρια διαπίστευσης/πιστοποίησης προπονητών/τριών, στους κύκλους στρατηγικού σχεδιασμού και στα κριτήρια επιλεξιμότητας για χρηματοδότηση. Παράλληλα, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα – από τους αθλητικούς συλλόγους της έως τις εθνικές ομοσπονδίες.

Οι εταίροι του SheCOACH ενθαρρύνονται να συγκροτήσουν ή να ενδυναμώσουν ομάδες εργασίας, επιτροπές πολιτικής ή διαθεσμικές συμμαχίες, με σκοπό την προώθηση της εφαρμογής του Πλαισίου Καθοδήγησης και την παρακολούθηση της υλοποίησής του. Επιπλέον, η ενσωμάτωση δεικτών ισότητας των φύλων σε εθνικές βάσεις δεδομένων και σε συστήματα μέτρησης της αθλητικής ανάπτυξης είναι καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Η διεθνής συνεργασία παραμένει αναντικατάστατη. Όπως κατέδειξε η διακρατική φύση του έργου, η ανταλλαγή γνώσεων και η συγκριτική ανάλυση συμβάλλουν ουσιαστικά στον

εμπλουτισμό των εθνικών πρακτικών και στην ενίσχυση της καινοτομίας. Η εκπαιδευτική πλατφόρμα SheCOACH και η κοινότητα πρακτικής που έχει αναπτυχθεί γύρω από αυτή θα συνεχίσουν να λειτουργούν και μετά την ολοκλήρωση του έργου, εξελισσόμενες σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν όσοι δραστηριοποιούνται στην προπονητική εκπαίδευση.

12.3 Πρόσκληση για δράση προς παρόχους αθλητικής εκπαίδευσης και αθλητικούς οργανισμούς

Προς όλους τους φορείς, εθνικές ομοσπονδίες, παρόχους αθλητικής και προπονητικής εκπαίδευσης, καθώς και σε όλους και όλες όσους/όσες συμβάλλουν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στον αθλητισμό:

Η ισότητα των φύλων στον αθλητισμό δεν αποτελεί επιλογή – είναι θεμέλιο για ένα δίκαιο, σύγχρονο και αποτελεσματικό οικοσύστημα. Καθώς ο αθλητικός κόσμος εξελίσσεται, το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και με τα συστήματα που προετοιμάζουν, υποστηρίζουν και ενδυναμώνουν τα ηγετικά του πρόσωπα. Οι προπονητές και οι προπονήτριες δεν είναι απλώς τεχνικοί καθοδηγητές/τριες. Είναι παιδαγωγοί, μέντορες, πρότυπα και φορείς θετικής αλλαγής. Όταν η προπονητική εκπαίδευση ενσωματώνει αρχές ισότητας και συμπερίληψης, τα οφέλη ξεπερνούν τον αγωνιστικό χώρο: επηρεάζουν τις οργανωσιακές κουλτούρες, διαμορφώνουν πολιτικές και μεταμορφώνουν τις εμπειρίες όλων των αθλούμενων σε κάθε επίπεδο -και κατ' επέκταση στην κοινωνία.

Τώρα είναι η στιγμή να επαναπροσδιορίσουμε την έννοια της ηγεσίας στον αθλητισμό – με γνώμονα την ισότητα, τη δικαιοσύνη και την ενδυνάμωση όλων.

Το Πλαίσιο SheCOACH δεν είναι απλώς ένας οδηγός – είναι ένα στρατηγικό εργαλείο για την προώθηση ουσιαστικού θεσμικού μετασχηματισμού. Καλούμε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να μην το υιοθετήσουν απλώς ως καλή πρακτική, αλλά να ενσωματώσουν τις βασικές του αρχές στις καθημερινές τους διαδικασίες και αποφάσεις.

Αυτό σημαίνει να μετατρέψουμε τις δεσμεύσεις σε πράξη:

- να επανεξετάσουμε τα προγράμματα σπουδών,
- να αναθεωρήσουμε τις διαδικασίες επιλογής και πρόσληψης,
- να ενισχύσουμε τη συμμετοχή των γυναικών και άλλων υποεκπροσωπούμενων ομάδων σε θέσεις ευθύνης,
- και να διαμορφώσουμε ένα περιβάλλον όπου η ισότητα δεν είναι στόχος, αλλά αυτονόητη αρχή.

Η πορεία προς την έμφυλη ισότητα στην προπονητική είναι μοναδική για κάθε ίδρυμα, φορέα ή οργανισμό, αλλά ξεκινά παντού από την ίδια βάση: την πρόθεση για αλλαγή. Απαιτεί θάρρος για να αμφισβητήσουμε τις κατεστημένες πρακτικές και να ανατρέψουμε τα στερεότυπα, όραμα για να σχεδιάσουμε δίκαια και συμπεριληπτικά συστήματα, και συλλογική δέσμευση για κοινή δράση.

Καμία οργάνωση δεν μπορεί να επιφέρει την αλλαγή από μόνη της. Η πραγματική πρόοδος προκύπτει μέσα από τη συνεργασία μεταξύ αθλητικών ομοσπονδιών, πανεπιστημίων, δημόσιων φορέων, τοπικών συλλόγων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών. Μόνο έτσι μπορεί να διασφαλιστεί ένα βιώσιμο και δίκαιο μέλλον για όλους και όλες στον αθλητισμό.

Προτρέπουμε, επομένως, τους αθλητικούς οργανισμούς:

- **Να επανεξετάσουν** και να αναθεωρήσουν τις πολιτικές μέσα από την οπτική του φύλου,
- **Να εφαρμόσουν πιλοτικά** προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης με γνώμονα την συμπερίληψη και την έμφυλη ισότητα,
- **Να επενδύσουν** στη συλλογή δεδομένων και τη διαφάνεια,
- **Να στηρίξουν** τις γυναίκες στην πορεία τους προς ηγετικές θέσεις - και
- **Να γιορτάσουν** την πρόοδο, συνεχίζοντας παράλληλα να προωθούν έμπρακτα την έμφυλη ισότητα.

Οι φορείς που παρέχουν αθλητική και προπονητική εκπαίδευση και κατάρτιση οφείλουν να δώσουν το παράδειγμα, ενσωματώνοντας τη διάσταση του φύλου στα προγράμματα σπουδών και στα σεμινάρια τους, διαμορφώνοντας συμπεριληπτικές παιδαγωγικές μεθόδους και υποστηρίζοντας την ποικιλομορφία στο προσωπικό τους.

Η δράση SheCOACH σας καλεί να προωθήσετε αυτό το Πλαίσιο Καθοδήγησης: να το μοιραστείτε, να το εφαρμόσετε, να ασκήσετε κριτική και να το εξελίξετε. Αφήστε το να γίνει η βάση για μια μακροπρόθεσμη αλλαγή, προσαρμοσμένη στις δικές σας ανάγκες και καθοδηγούμενη από τις δικές σας αξίες.

Δεν είναι απλώς μια στιγμή — είναι μια κοινή προσπάθεια. Ελάτε μαζί μας!

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Adriaanse, J. A., & Claringbould, I. (2016). Gender equality in sport leadership: From the Brighton Declaration to the Sydney Scoreboard. *International Review for the Sociology of Sport*, 51(5), 547–566. <https://doi.org/10.1177/1012690214548493>
- Barker-Ruchti, N., Lindgren, E.-C., Hofmann, A., Sinning, S., & Shelton, C. (2015). *Tracing the career paths of top-level women football coaches: Turning points to understand and develop sport coaching careers*. *Sports Coaching Review*, 4(2), 133–151. <https://doi.org/10.1080/21640629.2015.1035859>
- Clarkson, B. G., Culvin, A., Pope, S., & Parry, K. D. (2020). Covid-19: Reflections on threat and uncertainty for the future of elite women’s football in England. *Managing Sport and Leisure*, 27(1–2), 50–61. <https://doi.org/10.1080/23750472.2020.1766377>
- European Commission. (2023). *Digital education action plan 2021–2027*. Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
- European Institute for Gender Equality. (2016). *Gender equality training: Gender mainstreaming toolkit*. Retrieved from <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-training-gender-mainstreaming-toolkit>
- European Institute for Gender Equality. (2016). *Gender mainstreaming in education: Methods and tools*. Retrieved from <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/education>
- European Institute for Gender Equality. (2016). *Institutional transformation: Gender mainstreaming toolkit*. Retrieved <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/institutional-transformation-gender-mainstreaming-toolkit>
- European Institute for Gender Equality. (2017). *Gender mainstreaming in sport*. Retrieved from <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/sport>
- European Institute for Gender Equality. (2019). *Toolkit on gender-sensitive communication*. Retrieved from <https://eige.europa.eu/publications/toolkit-gender-sensitive-communication>
- European Institute for Gender Equality. (2023). *Gender statistics and equality index in sport*. Retrieved from <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/sport/policy-cycle>
- European Institute for Gender Equality. (2024). *Gender-responsive evaluation for a sustainable future for all: GREENA step-by-step toolkit*. https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gender-responsive-evaluation-greena?language_content_entity=en

- Evans, A. B., & Pfister, G. U. (2020). Women in sports leadership: A systematic narrative review. *International Review for the Sociology of Sport*, 56(3), 317–342. <https://doi.org/10.1177/1012690220911842>
- Hrvatski olimpijski odbor. (2018). *Rodna ravnopravnost u sportu – Prijedlog za strateške akcije 2014.–2020*. Hrvatski olimpijski odbor. Retrieved from <https://dev.hoo.hr/images/dokumenti/zene-u-sportu/rodna-ravnopravnost.pdf>
- International Labour Organization. (2012). *A manual for gender audit facilitators: The ILO participatory gender audit methodology*. Retrieved from https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---gender/documents/publication/wcms_187411.pdf
- Kane, M. J. (2013). The better sportswomen get, the more the media ignore them. *Communication & Sport*, 1(3), 231–236. <https://doi.org/10.1177/2167479513484579>
- LaVoi, N. M. (2016). *Women in sports coaching*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315734651>
- LaVoi, N. M., & Dutove, J. K. (2012). Barriers and supports for female coaches: An ecological model. *Sports Coaching Review*, 1(1), 17–37. <https://doi.org/10.1080/21640629.2012.695891>
- Lockwood, P. (2006). “Someone like me can be successful”: Do college students need same-gender role models? *Psychology of Women Quarterly*, 30(1), 36–46. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2006.00260.x>
- Murray-Brown, A. M. (2019). Useful tool to assess gender equity [Blog post]. Retrieved July 7, 2025, from <https://www.annmurraybrown.com/single-post/useful-tool-to-assess-gender-equity>
- Norman, L. (2010). Feeling second best: Elite women coaches’ experiences. *Sociology of Sport Journal*, 27(1), 89–104. <https://doi.org/10.1123/ssj.27.1.89>
- Norman, L., Rankin-Wright, A. J., & Allison, W. (2018). “It’s a concrete ceiling; It’s not even glass”: Understanding tenets of organizational culture that support the progression of women as coaches and coach developers. *Journal of Sport and Social Issues*, 42(5), 393–414. <https://doi.org/10.1177/0193723518790086>
- OECD. (2023). Toolkit for mainstreaming and implementing gender equality. Retrieved from https://www.oecd.org/en/publications/toolkit-for-mainstreaming-and-implementing-gender-equality-2023_3ddef555-en.html
- Shaw, S., & Hoeber, L. (2003). “A strong man is direct and a direct woman is a bitch”: Gendered discourses and their influence on employment roles in sport organizations. *Journal of Sport Management*, 17(4), 347–375. <https://doi.org/10.1123/jsm.17.4.347>
- SheCOACH: Gender Equality in Coaching – D2.2. National Report, Greece (2024). Responsible Partner: Symplexis in collaboration with the Greek Basketball Coaches Association.

Project Ref. Number: 101133095 — SheCOACH — ERASMUS-SPORT-2023. Website: www.shecoach.eu

SheCOACH: Gender Equality in Coaching – D2.2. National Report, Italy (2024). Responsible Partner: L'ORMA. Project Ref. Number: 101133095 — SheCOACH — ERASMUS-SPORT-2023. Website: www.shecoach.eu

SheCOACH: Gender Equality in Coaching – D2.2. National Report, Spain (2024). Responsible Partner: Universidad de Murcia in collaboration with the Federación de Baloncesto de Castilla La Mancha. Project Ref. Number: 101133095 — SheCOACH — ERASMUS-SPORT-2023. Website: www.shecoach.eu

SheCOACH: Gender Equality in Coaching – D3.1 Capacity Building Programme (2024). Responsible Partner: University of Murcia in collaboration with Symplexis. Project Ref. Number: 101133095 — SheCOACH — ERASMUS-SPORT-2023. Website: www.shecoach.eu

UN Women. (2015). *How to manage gender-responsive evaluation*. Retrieved from <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2015/4/un-women-evaluation-handbook-how-to-manage-gender-responsive-evaluation>

UNESCO. (2022). *Global education monitoring report 2022: Gender report – Deepening the debate on those still left behind*. Retrieved from <https://doi.org/10.54676/RCZB6329>

Web Accessibility Initiative. (2023). *Web content accessibility guidelines (WCAG) 2.1*. Retrieved from <https://www.w3.org/WAI/standards-guidelines/wcag>